nedeljski

Primorski dnevnik

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo Cena 90 lir

Leto XXVIII. Št. 7 (8100)

TRST, nedelja, 9. januarja 1972

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknem, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 pa v tiskarni «Slovenija» v gozdu pod Vojskem pri Idriji. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

PAKISTANSKI PREDSEDNIK BUTO JE DRŽAL BESEDO

Voditelj Bangla deša šejk Rahman osvobojen

S posebnim letalom je prispel iz Rawalpindija v London, od koder bo kmalu odpotoval v Dako - Tiskovna konferenca Pogovor s Heathom - Indira Gandi povabila Rahmana v Novi Delhi

LONDON, 8. — S posebnim letalom pakistanske letalske družbe je prispel danes zjutraj iz Rawalpindija v London voditelj in predsednik Svobodne Bengalije (Bangla deš) šejk Mudžibur Rahman, ki ga je pakistansko sodišče lani spomladi obsodilo na smrt in je vse do sedaj preživel v raznih pakistanskih zaporih.

Mudžiburja Rahmana je že včeraj ponoči osvobodil novi pakistanski predsednik Buto, potem ko je imel z njim daljši pogovor. Novi pakistanski predsednik, ki je prevzel oblast v Pakistanu po odstavitvi generala Jahja Kana, je že pred tednom dni izjavil, da bo čimprej osvobodil voditelja Vzhodne Bengalije. Šejka Rahmana je na londonskem letališču sprejel načelnik urada britanskega zunanjega ministrstva za vprašanja Južne Azije, ki je imel z bengalskim voditeljem daljši pogovor v letaliških prostorih. Nato so Rahmana odpeljali v hotel v središče Londona. Ko je Rahman zapustil letališče ni hotel ničesar odgovoriti na vprašanja številnih časnikarjev in se je omejil le na izjavo, da je srečen, da je prispel v London. Z Rahmanom je bil tudi njegov sodelavec odvetnik Kamal Hossain, ki je bil z njim zaprt v pakistanskih zaporih.

Osvoboditev Rahmana in njegov odhod iz Rawalpindija v London so pakistanske oblasti izvedle v popolni tajnosti. Za osvoboditev se je zvedelo malo pred Rahmanovim prihodom v London. Tudi britanske oblasti so bile obveščene o Rahmanovem prihodu šele eno uro in pol pred pristankom letala. Iz Rawalpindija so sporočili, da je Rahmana pospremil na letališče v Rawalpindiju pakistanski predsednik Ali Buto.

Danes popoldne je imel šejk Mudžibur Rahman v hotelu, kjer stanuje, tiskovno konferenco, na kateri je najprej poudaril, da je Svobodna Bengalija (Bangla deš) suverena in demokratična republika, ki želi čimprej navezati redne diplomatske stike z vsemi državami. Rahman je nato izrazil izredno zadovoljstvo za srečen konec jetništva, saj ga je pakistansko sodišče obsodilo na smrt. Zatem je govoril o osvobodilnem boju vzhodnobengalskega naroda in zmagi, s katero je nastala nova ljudska, neodvisna in suverena republika Svobodna Bengalija. Dejal je, da je zelo srečen, da ga je njegovo ljudstvo proglasilo za prvega predsednika Svobodne Bengalije, še ko je bil v pakistanski temnici in čakal da ga obesijo.

Potem ko je Rahman poudaril, da je Svobodna Bengalija «nesporna stvarnost», je povabil vse države naj priznajo novo državo in naj navežejo z njo diplomatske stike ter naj ji pomagajo, da bo postala članica OZN.

Šejk Rahman se je zahvalil britanski vladi «ki si je prizadevala za njegovo usodo» in izjavil, da komaj pričakuje na vrnitev v domovino. Na razna vprašanja ni hotel točno povedati, kdaj se bo pravzaprav vrnil v Dako, čeprav je bilo pozneje sporočeno, da bo odpotoval baje že jutri, ali najkasneje v ponedeljek.

Ko je govoril o novi državi, Svobodni Bengaliji, je naglasil, da bo ohranila svojo neodvisnost, tudi če se bo obrnila na tuje države za gospodarsko pomoč. Nato je Rahman pripovedoval o grenkih izkušnjah v pakistanskih zaporih, kjer so ga do strmoglavljenja Jahja Kana držali v samici. Izjavil je tudi, da so Pakistanci aretirali tudi njegove sinove, ki so jih poslali v koncentracijska taborišča, hišo v Vzhodni Bengaliji pa so mu zažgali. Zatem je govoril o zločinih, ki so jih Pakistanci napravili v Svobodni Bengaliji, kjer so umorili in mučili na milijone ljudi in ravnali z ljudstvom tako, «da bi se sam Hitler, če bi bil živ tega sramoval».

Šejk Rahman se je na tiskovni konferenci zahvalil Indiji, Sovjetski zvezi, Poljski, Veliki Britaniji in Franciji in vsem tistim, ki ljubijo svobodo, vključno ZDA, za pomoč, ki jo je njegovo ljudstvo dobilo v osvobodilnem boju. Ko je govoril o nedavnih pogovorih, ki jih je imel s pakistanskim predsednikom Butom, je povedal, da ga je Buto zaprosil, naj prouči možnost morebitnih vezi med zahodnim Pakistanom in Svobodno Bengalijo. Dejal je, da mu je odgovoril, da ne more ničesar obljubiti, dokler se ne bo posvetoval s svojimi ljudmi po vrnitvi v domovino.

Glede vprašanja tuje pomoči je Rahman naglasil, da je Svobodna Bengalija pripravljena sprejeti tudi pomoči iz ZDA, ki pa ne sme biti politično pogojena. Na vprašanje, ali bo nova država tesno sodelovala s Sovjetsko zvezo in drugimi socialističnimi državami, je Rahman odgovoril: «Sovjetska zveza je bila ob naši strani, zato sem pripravljen sodelovati s Sovjetsko zvezo. Z mojim narodom in z mojo vlado bom odločno ob njeni strani».

Nocoj je šejka Mudžiburja Rahmana sprejel predsednik britanske vlade Edward Heath. Po pogovoru, o katerem ni bilo objavljeno nobeno sporočilo, so na predsedstvu vlade pojasnili, da je bilo to srečanje na osebno Heathovo pobudo in da se ga ne sme tolmačiti kot uradno priznanje Svobodne Bengalije.

Kot poročajo iz Novega Delhija, je predsednica indijske vlade Indira Gandi danes povabila šejka Mudžiburja Rahmana, naj se ustavi v Novem Delhiju ob povratku v Dako. V indijskih vladnih krogih so pojasnili, da je Gandijeva osebno govorila z voditeljem Svobodne Bengalije po telefonu, takoj po njegovem prihodu v britansko prestolnico.

Rahman je danes iz Londona govoril po telefonu tudi s svojimi najožjimi sodelavci v Daki. V pogovoru z Nazrulom Islamom, ki ob njegovi odsotnosti odpravlja posle predsednika Svobodne Bengalije, ga je slednji obvestil o zadnjih političnih dogodkih v domovini. Islam je zagotovil Rahmanu, da v vsej državi vlada red. Rahman se je nato pogovarjal še s predsednikom vlade in drugimi ministri, končno pa še s ženo in otroci, ki živijo v Daki.

Ljudstvo v Svobodni Bengaliji je z izrednim navdušenjem sprejelo vest o osvoboditvi svojega voditelja. V Daki so ves popoldne in zvečer bile manifestacije, s katerimi je ljudstvo dalo duška svojemu zadovoljstvu.

Šejk Mudžibur Rahman ob prihodu v londonski hotel, potem ko je prispel iz Rawalpindija v Veliko Britanijo

PO DVANAJSTIH LETIH NEZAKONITE KOMISARSKE UPRAVE

Vendar tudi v Trstu volitve za kmečko bolniško blagajno

Sedaj je priložnost, da se naši kmetje oddolžijo za dolgoletno poniževalno krivico Poziv k enotnosti in budnosti vseh kmetov za demokratično upravo bolniške blagajne

Končno! Videti je, da smo dočakali tudi v tržaški pokrajini, da si bodo smeli kmetje sami voditi ustanovo, ki je tako važna kot blagajna, ki ima na skrbi njihovo zdravje, najbolj bistveno človekovo dobrino.

Zakaj šele sedaj, ko vendar uživajo to pravico kmetje v vsej državi že celih sedemnajst let? Zakaj je vladni komisar raztegnil na tržaško področje veljavnost zakona iz leta 1954, ki je uvedel tudi za neposredne obdelovalce zemlje zdravstveno oskrbo, šele 5 let pozneje, leta 1959? Koliko škode je že samo ta zamuda povzročila našim kmetom, ki so si morali vseh teh pet let ob bolezni sami plačevati zdravnika ali v hujših primerih oskrbo v bolnišnici? Zakaj komisar bolniške blagajne, ki je bil imenovan z dekretom vladnega generalnega komisarja iz leta 1959, ni trajal le 3 mesece, da pripravi prve volitve, kot točno določa zakon v členu 32?

Tem vprašanjem ne moremo dati odgovora, ker ni nobenega pametnega opravičila za nezaslišano krivico, ki je bila našim ljudem prizadejana vsa ta dolga leta. Odgovora prav tako ne morejo dati, vsaj takega, ki bi mogel kogarkoli prepričati, niti oblasti, ki so to krivico omogočile in dovoljevale.

Mislimo si pa seveda lahko svoje. Ali ni morebiti to prav posebno stanje, da so namreč naši kmetje bili prikrajšani za celih pet let zdravstvene oskrbe in da jim ni bilo dovoljeno, da si sami upravljajo bolniško blagajno, osnovano na dejstvu, da je ogromna večina kmetov v tržaški pokrajini slovenske narodnosti? Ali ni spadala ta nadaljnja diskriminacija v okvir onemogočanja njihovega pravega predstavništva v raznih ustanovah, kot na primer v trgovinski zbornici? Ali ni bilo tudi to v okviru politike nekaterih oblastvenih krogov, ki so hoteli držati naše ljudi ob strani, da ne pride do izraza njegov glas, ki prav gotovo ni mogel biti ubran na njihove strune? To jim sicer kljub vsem poskusom diskriminacije ni moglo uspeti, ker so naši ljudje imeli svoje organizacije, ki so in vedno bolj izražajo na vseh pristojnih mestih njihove potrebe in zahteve. Toda ali ne diši tako ravnanje do naših kmetov po — naj bo pač dovoljen izraz — kolonialni miselnosti?

In zakaj so se sedaj premislili in napovedujejo v kratkem prve volitve za kmečko bolniško blagajno? To prav gotovo ni rezultat nenadne naklonjenosti pristojnih oblasti, niti ni podarjena milost, pač pa priborjena pravica, sad vztrajnih naporov naših kmetov in njihove organizacije, Kmečke zveze, ki trajajo vse od leta 1954, ob podpori demokratične javnosti v Trstu in državi. Bonomijevska organizacija v Trstu, katere častni predsednik je poslanec Bologna, pa je vneto zagovarjala komisarsko upravo. Zares čuden sindikalizem!

Toda vendar, kot je naš časopis že poročal, je 23. novembra lani minister za delo in socialno skrbstvo Donat Cattin odgovoril na ponovno vprašanje poslancev Škerka in Lizzera, da je «ministrstvo ponovno proučilo problem in se odločilo, sklicati volitve za ustanovitev upravnega odbora pokrajinske bolniške blagajne za neposredne obdelovalce v Trstu, v smislu člena 3 dekreta generalnega komisarja italijanske vlade za tržaško ozemlje z dne 27. 5. 1959, št. 20. Zato, da se izpremeni navedeno stanje, bo sedanja komisarska uprava podaljšana izključno za čas, ki je potreben za pripravo volitev.»

Takoj ko smo prejeli to vest iz Rima, se je sestal glavni svet Kmečke zveze, ki je pozdravil sklep o sklicanju volitev kot zmago tržaških kmetov proti tistim ljudem in organizacijam, ki jih hočejo obdržati v poniževalnem podrejenem položaju, da jih izrabljajo za smotre, ki so našim kmetom tuji in nasprotni.

Torej v kratkem bodo volitve. Novi komisar bolniške blagajne, ki so ga nenadoma imenovali v Rimu namesto 12 let trajajočega dr. Degrandija, je uradni delegaciji Kmečke zveze, ki je zahtevala nujen sprejem, da mu obrazloži z vso potrebno resnostjo zahtevo tržaških kmetov po hitrem sklicanju volitev, odgovoril, da je dobil navodila sklicati volitve do konca februarja.

Ostane pa cel kup problemov, ki nam jih novi komisar še ni razjasnil. In treba jih je nujno razjasniti, da bodo te volitve, ki smo jih bili prisiljeni tako dolgo čakati, potekale vsaj jasno, javno in brez možnosti nesporazumov ali nepravilnosti, kot se je drugod po državi neredko dogajalo.

Nepreklicna zahteva Kmečke zveze je, da se ves postopek za volitve izvrši tudi v slovenščini, jeziku ogromne večine neposrednih obdelovalcev našega ozemlja. Seznami volilnih upravičencev morajo biti objavljeni pravočasno in dani na razpolago tudi sindikalnim organizacijam; postopek mora biti točno določen, prav tako volilni sedeži, ki morajo biti izbrani tako, da je vsem dana možnost, da se osebno udeležijo glasovanja.

Bodo naši kmetje smeli izvoliti le 11-članski odbor predstavnikov kmetov (torej tudi lahko ne kmetov), kot določa čl. 3 omenjenega dekreta iz leta 1959 na katerega se minister sklicuje, ali najprej po 15 kmetov v upravne odbore občinskih blagajn, katerih predsedniki potem imenujejo pokrajinski odbor, kot določa zakon? Moramo prav vedno biti nekaj posebnega?

Ta vprašanja zahtevajo nujen odgovor komisarja bolniške blagajne, pa tudi vladni komisar, katerega je Kmečka zveza zaprosila za razgovor že pred več kot enim mesecem, bi lahko prispeval k razčiščenju dvomov, ki je nujno, če naj bodo volitve že konec februarja.

Nekaj je pa že jasno. Naši kmetje imajo sedaj priložnost, da se primerno oddolžijo za žaljivo in poniževalno krivico, ki jim je bila vsa ta leta storjena po tistih oblasteh in krogih, ki so jih hoteli držati v podrejenem položaju kot delovno kategorijo in kot v veliki večini pripadnike slovenske narodne skupnosti, ki so jih pitali z «allogeni» in s pozivi k pohlevnosti.

Enotno, brez nobenih drugih interesov razen lastnih in skupnih, bodo naši kmetje, Slovenci in Italijani, ki hočejo sami odločati o svojih problemih, izvolili vodstvo ene izmed ustanov, ki mora biti «njihova» in ne «zanje».

Tisti isti krogi in organizacije, ki so jim onemogočale neposredno, demokratično upravo ene izmed najvažnejših ustanov, jih bodo skušali seveda na vse mogoče načine od tega odvračati.

Trdili jim bodo, da je bolniška blagajna v deficitu (kot da bi druge ne bile, in kot da ni nastal ta deficit pod komisarjem, ki so ga vedno tako hvalili!) in da je zato bolje, da ne prevzamejo kmetje uprave, pač pa «sposobni ljudje», ki bi jih že kje našli. Toda naši kmetje prav dobro vedo, da bo odbor sestavljen iz njih samih gotovo bolje upravljal bolniško blagajno kot kateri koli «sposoben» komisar. Sami bodo gotovo bolje vedeli, kaj jim je treba. Nezaslišano bi pa bilo, da bi demokratično izvoljeni upravi odrekali tiste prispevke za kritje primanjkljaja, ki so jih dajali komisarju! Trdili jim bodo, da bodo imeli sitnosti z upravljanjem, s številkami. Toda za to morajo vendar skrbeti nastavljeni uradniki.

Skušali jih bodo tudi prepričati, da so že same volitve sitnost, izguba časa in stroški za pot v Trst in podobno, da je bolj pametno, da jim podpišejo pooblastilo, da bodo že oni opravili v njihovem imenu. S tem bi jih hoteli zopet prikrajšati za pravico, da sami odločajo o svojih stvareh. Toda volitve niso in ne smejo biti sitnost, pač pa pravica in dolžnost naših kmetov, da dokažejo da znajo in hočejo sami prevzeti v roke svoje ustanove. Volilni sedeži pa morajo biti tako razporejeni, vsaj po eden v vsaki občini, da je čimkrajša pot do njega. Nobenih pooblastil torej takim prepričevalcem!

V enotnosti vseh kmetov naše pokrajine bodo torej volitve za njihovo bolniško blagajno praznik, korak naprej k sistemu splošnega vsedržavnega zdravstvenega skrbstva, ki bo ščitil zdravje državljana, kmeta ali člana drugih delovnih kategorij, na enak način.

Za tako dolgo dobo so hoteli naše kmete obdržati v podrejenem položaju Cankarjevih «hlapcev», ki ne znajo in ne smejo odločati sami o sebi. Toda pri nas ni «hlapcev», o tem pričajo preštevilni spomeniki po naših krajih in vaseh, ki spominjajo na uporno voljo naših ljudi, da se ne klanjajo «gospodarjem» in da si sami ustvarjajo svojo usodo.

L. V.

VLADNA KRIZA SE JE V RESNICI ŽE PRIČELA

Bo Colombo že v ponedeljek podal ostavko?

V ponedeljek seja vodstva PSDI, morda ob navzočnosti Saragata - Uvodnika «Avanti» in «Unità» odločno zavračata poskuse, da se uveljavi konservativna in reakcionarna politična usmeritev

RIM, 8. — Vladna kriza se je v resnici že pričela. Colombo mora opraviti še nekatere obveznosti, prišlo bo še do raznih razgovorov, na vsak način pa ne bo čakal do 18. januarja. Zelo verjetno je, da bo Colombo podal ostavko že v ponedeljek. Govore pa tudi o drugi možnosti, da bo počakal seji vodstev KD in PSDI, ki bosta v začetku prihodnjega tedna.

Danes se je Colombo sestal s predsednikom PSDI Tanassijem, s katerim je govoril o političnem položaju in o vladni krizi. Tanassi je na vprašanje novinarjev odgovoril, da se bo političnо tajništvo stranke sestalo v ponedeljek ali v torek.

Vpr.: «Bo sodeloval tudi senator Saragat?»

Odg.: «Mi ga bomo vprašali in pričakujemo, da bo sprejel».

Tajnik PSDI Ferri pa se je sestal s tajnikom PRI La Malfo. V uradnem poročilu je rečeno, da sta razpravljala o obnovitvi levega centra zlasti glede gospodarske konjunkture in programa reform, ki «mora biti resen in v skladu s finančnimi zmogljivostmi». Uradno poročilo dodaja, da je socialdemokratsko tajništvo ocenilo razgovor «za pozitiven in prisrčen».

Očitno je, da gre za osnovni dogovor o novem levem centru in ko se govori «o resnosti» se v resnici zavrača reforme, češ da stanejo preveč in da je treba omejiti javne izdatke.

V Montecitoriu se govori, da je la Malfa mnenja, da bodo z veliko težavo pridobili PSI za tako vrsto levega centra in da je zaradi tega mnenja, da obstaja stvarna perspektiva predčasnih volitev. S tem pa se v rimskih krogih zastavlja vprašanje, če se v resnici teži k predčasnim volitvam, ali če gre za manevre, ko je treba pri pogajanjih zahtevati nekaj več, tako da se oteži položaj socialistov.

V tej zvezi objavlja jutrišnji «Avanti!» uvodnik v katerem pravi, da do sedaj še ni prišlo do vladne krize, ki bi imela tako jasne vzroke, istočasno pa do tako zapletenih med seboj vplivajočih se faktorjev.

Vse skupaj je izraz dveh teženj: Želi se napraviti neke vrste restavracija, vrniti se k političnim metodam, ki se jih označuje s centrizmom. Po drugi strani pa gre za težnje, da se pospeši proces reform in modernizacije družbe.

Med predsedniškimi volitvami je prišlo do frontalnega spopada in če bi socialisti postavili v prvi plan svoje interese, interese svoje stranke, potem bi lahko bili zadovoljni s krizo. Toda ni njih načelo «toliko slabše, toliko boljše», temveč so vedno postavljali in branili prvenstvene interese delavcev ter vse države. Resolucija vodstva socialistične stranke odgovarja stvarnim potrebam in v njej ni ničesar takega, kar ne bi bilo sprejemljivo za politične sile, ki se sklicujejo na načela demokracije. Stranka krize pa se je že pojavila in že se govori o predčasnih volitvah. Socialisti bodo naredili vse napore, da preprečijo razbitje demokratičnega programa in da ohranijo razgovor z vsemi antifašističnimi silami, ki nameravajo ostati zveste antifašizmu, zato da se preprečijo ideološke in politične križarske vojne. Ni nobenega dvoma, da bi restavracija neocentrizma pomenila resnični skok v neznano ter poleg tega tudi istočasno še politični samomor za demokratične sile, ki bi kaj takega poskusile.

Jutrišnji «Unità» pa v uvodniku ugotavlja, da je kriza zelo globoka ter ne gre samo za krizo neke vlade. V skladu z ustavo bi bilo treba krizo sprožiti v parlamentu, kar je poleg tega tudi osnovna dolžnost vseh odgovornih političnih sil. Ta postopek ne bi zahteval mnogo časa, saj se lahko takoj skliče zasedanje zbornice ter je razprava lahko kratka in stvarna.

Treba je obravnavati bistvena vprašanja, ko se skuša preusmeriti politično os v še bolj konservativno in celo reakcionarno smer. Te sile žele ustvariti ali desno vlado ali pa obnoviti štiristransko vlado, kjer bi ponižali socialiste, ki naj bi se odpovedali programu še tako skromne perspektive reform.

Sedaj je še zlasti jasna perspektiva rešitve krize v smeri demokratičnega preokreta. Leto in pol zakonodajne dobe ni ravno mnogo, vendar se v tem času lahko na osnovi predlogov laičnih strank prepreči razkol, ki bi ga predstavljal referendum.

«Unità» ugotavlja, da je možno sprejeti takojšnje ukrepe za okrepitev gospodarstva, da se zadosti potrebam brezposelnosti, da se mobilizirajo sredstva za razvoj Juga, pravično reši položaj spolovinarjev in kolonov ter da se pričnejo reševati pomembna socialna vprašanja, kot so pokojnine in zdravstvene reforme ter končno, da se pripelje v pristan zakon o reformi univerz. V tem času se lahko sprejmejo stvarne obveznosti glede zunanje politike, da se utrdi avtonomna vloga Italije ter se v tej zvezi prizna Hanoj. Predvsem pa je možno tudi v enem samem letu zavrteti krmilo v demokratičnem smislu in med drugim izvesti dokončno ofenzivo proti fašistom, ki uspevajo, ker se ne izvajajo zakoni in ustavna določila.

«Unità» zavrača izsiljevanja s predčasnimi volitvami, saj je možno na pozitiven način rešiti obstoječo krizo, tako da do kraja izkoristijo možnosti, ki ostajajo v sedanjem parlamentu. Ne sme se izgubljati časa in je treba misliti na nujne rešitve obstoječih vprašanj.

«Unità» zaključuje, da so za hitro in pozitivno rešitev krize, za stvarno preverjanje, ki naj prevede do jasnih in točnih izbir, da pa so tudi pripravljeni predstaviti se volivcem in na ta način odgovoriti na reakcionarni in konservativni napad.

OTTAWA, 8. — Po vesteh iz diplomatskih krogov bodo imenovali za novega kitajskega veleposlanika v Kanadi dosedanjega veleposlanika na Poljskem Yao Kuanga, ki bo zamenjal dosedanjega veleposlanika Hunag Hua, ki je bil novembra imenovan za stalnega predstavnika Ljudske republike Kitajske v OZN

URADNO SPOROČILO PODJETJA FIAT

Cene avtomobilov zvišane za 5 odst.

Sindikati ostro protestirajo proti ukrepu «monopolističnega podjetja» in napovedujejo stavko

TURIN, 8. — FIAT je sporočila, da bodo od 10. januarja dalje zvišali cene avtomobilov, tovornjakov in industrijskih vozil za povprečno 5 odstotkov. Istočasno sta sporočili tudi povišanje cen avtomobilov podjetji Lancia in Autobianchi.

Podjetje opravičuje zvišanje cene avtomobilov, češ da je v zadnjih dveh letih prišlo do zvišanja proizvodnih stroškov, ki ga ni bilo mogoče nadoknaditi z zadnjimi povečanji cen. Prišlo je do povečanja cen za tuje dobave in to po podatkih ISTAT za 16 odstotkov, v zadnjih treh letih so se zvišali izdatki za delovno silo za 46 odstotkov, proizvodni stroški so se zvečali za 25-30 odstotkov, draginj. doklada je narasla lani za osem točk in poleg tega se je s 1. januarjem 1972 znižalo število delovnih ur zaposlenih na 40 tedensko, kar ne dopušča boljšega izkoriščanja naprav.

Poleg tega pravijo, da je prišlo do zvišanja cen v vseh drugih državah in to do sedaj že v ZDA in Angliji, v kratkem pa bodo zvišali cene tudi v Nemčiji. Zaradi tega bo ostala konkurenčna sposobnost podjetja nespremenjena.

Povsem drugacnega mnenja pa so pokrajinske sindikalne organizacije CGIL, CISL in UIL, ki pravijo v skupnem sporočilu, da je treba takoj izvesti odločno mobilizacijo, da se podjetje prisili, da spremeni svoj sklep. Sindikati ugotavljajo, da je zvišanje cen avtomobilov vedno znak za verižno reakcijo in za nediskriminirano zvišanje cen vseh potrošnih dobrin. Gre za sistematični napad monopolističnega podjetja, ki ne spoštuje sprejete obveznosti, zaradi česar sindikati napovedujejo takojšnjo stavkovno akcijo.

Jahja Kan v hišnem priporu

KARAČI, 8. — Pakistanska vlada je sporočila, da sta bivši pakistanski predsednik Jahja Kan in bivši načelnik glavnega poveljstva vojske Abdul Hami Kan od danes v hišnem priporu. Vlada je sporočila po televiziji, da je sprejela ta ukrep v korist pakistanskega ljudstva. Pri tem je dodala, da če ta odločitev ni bila poprej sprejeta, je bilo tudi to storjeno v korist naroda. Kot znano, je sedanji predsednik Buto prevzel oblast 20. decembra lani, potem ko je bil Jahja Kan odstavljen zaradi poraza v vojni z Indijo.

Posredovanje ZDA v sporu med V. Britanijo in Malto?

Zdi se, da so Američani pripravljeni plačati del vsote za najemnino vojaških oporišč, ki jo zahteva malteška vlada

LA VALLETTA, 8. — V diplomatskih krogih v La Valletti se je zvedelo, kot poročajo zahodne tiskovne agencije, da ZDA proučujejo možnost prispevati k denarnim stroškom za ohranitev britanskih oporišč na Malti. Isti krogi znajo povedati, da so o tem baje govorili včeraj na sestanku med ameriškim veleposlanikom in britanskim visokim komisarjem na Malti. Diplomata naj bi ne govorila o vsoti ameriškega prispevka, čeprav domnevajo, da so ZDA pripravljene plačati razliko med vsoto, ki jo zahteva Dom Mintoff (18 milijonov šterlingov letno najemnine) in britansko ponudbo (10 milijonov šterlingov).

Glede spora med Veliko Britanijo in Malto, kakor tudi koristi, ki naj bi jih imela NATO za ohranitev vojaških oporišč na otoku, se danes daje precejšnja važnost tudi obisku, ki sta ga opravila včeraj in danes v Rimu osebni tajnik Dom Mintoffa Jo Camilleri in načelnik urada za informacije malteške vlade Paul Naudi. Malteška politika sta prišla v Rim 6. t.m. in sta danes odpotovala na Malto. S kom sta se srečala v Rimu in kaj sta sploh delala se še ne ve ničesar. Medtem pa se je zvedelo, da je libijska vlada zavrnila predlog britanske vlade, naj bi posredovala pri Dom Mintoffu, da podaljša rok za izročitev letališč malteški vladi.

Libijska vlada je Britancem odgovorila, da se noče vmešavati v notranje zadeve Malte, ker je to vprašanje izključno v pristojnosti malteške vlade.

Danes so začeli z Malte z letali odvažati družinske člane britanskih vojakov. Dopoldne je prispel v Veliko Britanijo prvi transport s 150 ženskami in otroki. Domnevajo, da se je do večera vrnilo z Malte v Veliko Britanijo okrog 750 britanskih civilistov.

Zasedanje guvernerjev narodnih bank

ŽENEVA, 8. — Danes so se pričeli preliminarni razgovori guvernerjev narodnih bank Zahodne Evrope, ZDA, Kanade in Japonske, ki obravnavajo zadnje monetarne dogodke, zvišanje cene zlata in posledice na najvažnejših mednarodnih tržiščih. Jutri bo plenarno zasedanje.

RIM, 8. — Sindikati uslužbencev zasebnih plinskih podjetij so proglasili za ponedeljek 10. januarja vsedržavno osemurno stavko. Kategorija zahteva zvišanje produkcijske nagrade.

Sestanek predstavnikov Volkspartei in tirolske deželne vlade o izvajanju «paketa»

MAULS, 8. — Danes so se sestali predstavniki Volkspartei in politični predstavniki tirolske deželne vlade na zasedanju «meditirolskega odbora za stike», katerega so ustanovili pred dvema letoma v zvezi z izvajanjem «paketa» za južnotirolsko manjšino.

Na zasedanju je dr. Magnago poročal o predvidenem predajanju pristojnosti dežele bocenski pokrajini, kot je to določeno z novim italijanskim ustavnim zakonom. Razpravljali so tudi o ukrepih, ki jih «paket» predvideva in ki jih še niso uvedli in predvsem o razdelitvi sedežev v senatu med pokrajinama Bocen in Trento ter o hidroelektričnih koncesijah. Dr. Magnago je povedal, da se bo januarja sestala komisija devetih, ki je bila ustanovljena, da nadzira izvajanje «paketa». Medtirolski odbor pa se bo sestal februarja.

OBRAČUN PRETEKLEGA LETA 1971

Vsestransko in uspešno delovanje Slovenskega gospodarskega združenja

Posebno vidni uspehi na področju obrtništva - Za večje sodelovanje s Slovenijo in Hrvatsko - Spomladi izide jubilejna publikacija

Slovensko gospodarsko združenje za deželo Furlanijo - Julijsko krajino je v preteklem letu ponovno opravilo pomembno delo v korist slovenskih gospodarstvenikov, poslovnih ljudi in vse slovenske manjšine. Tako naj zabeležimo uspeh, ki ga je združenje lani doseglo v zvezi s svojimi prizadevanji, da bi pristojne oblasti dovolile brezcarinski uvoz govejega mesa iz Jugoslavije za potrebe tržaškega trga. SGZ je bilo eden izmed glavnih pobudnikov za to olajšavo, ki je — kakor znano — stopila v veljavo sredi lanskega leta.

Združenje se je svoj čas zavzelo tudi za vzpostavitev sodobnejših telefonskih zvez med našim področjem in Koprom. Tudi ta pobuda je bila lani kronana z uspehom, ko je bila med Trstom in Koprom vzpostavljena avtomatična teleselekcijska telefonska služba.

Leto 1971 je bilo leto pomembnih pobud na področju obrtništva. Na zadnjih volitvah v predstavniške organe deželnih obrtnikov je SGZ, kakor znano, nastopilo s svojo lastno listo ter doseglo pomembne uspehe: med drugim je bil njegov predstavnik dr. K. Klobas imenovan za izvedenca v deželni odbor za obrtništvo. V zvezi z obrtniškimi dejavnostmi naj zabeležimo tudi, da je SGZ januarja lani organiziralo s predstavniki deželnega združenja za razvoj obrti (ESA) posebno srečanje o finansiranju obrtniških podjetij. Srečanje je bilo v Vidmu 19. januarja.

Marca pa je SGZ organiziralo skupno zasedanje s predstavniki ESA in Gospodarske zbornice SR Slovenije v Ljubljani. Ob tisti priložnosti so predstavniki poslovnih krogov iz naše dežele obiskali tudi vrsto obrtniških obratov v sosedni republiki. Izvoljeni predstavniki slovenskih obrtnikov so aprila 1971 predložili pismen predlog o rešitvi nekaterih vprašanj v zvezi z regulacijskim načrtom tržaške občine. Predstavniki SGZ so se maja ponovno ustavili z deželnim odbornikom za delo, socialno skrbstvo in obrtništvo Stopperjem, s katerim so obravnavali nekatera vprašanja gospodarske narave, pri tem pa se zadržali zlasti ob problemih obrtništva. Avgusta je SGZ priredilo skupen ogled Gorenjskega sejma v Kranju z voditelji deželne ustanove za razvoj obrtništva. Končno naj s področja obrtništva omenimo še srečanje med predstavniki SGZ, ESA in Gospodarske zbornice z Reke o skupnih problemih glede razvoja obrtništva in bodočega sodelovanja.

Združenje je lani slavilo 25. obletnico svojega delovanja. Dne 16. maja je bil jubilejni občni zbor, nekaj dni pred tem pa je združenje obiskal generalni konzul SFRJ v Trstu B. Trampuž. Prihodnjo pomlad bo izšla spominska publikacija, v katero bodo prispevali številni gospodarstveniki in vidni predstavniki slovenskega javnega življenja. Petindvajsetletnica se je odrazila tudi v športu, saj je bil ob tej priložnosti novembra lani poseben odbojkarski turnir za dekleta.

V lanskem letu je združenje vzpostavilo tesnejše stike s Kmečko zvezo: aprila je bil širši sestanek, na katerem so razpravljali o medsebojnih odnosih in o novih oblikah sodelovanja, julija pa je bilo srečanje o problemih urbanistike, deželnega načrtovanja in ljudskega šetalja. Srečanja so se udeležili tudi predstavniki Slovenske prosvetne zveze. Isti mesec je bil tudi javni sestanek SGZ, KZ in SPZ o urbanističnih problemih Barkovelj.

Združenje je tudi lani stalno sledilo upravnim, davčnim in poslovnim problemom svojih članov in slovenskih gospodarstvenikov sploh. Med drugim je v 400 primerih pomagalo davčnim zavezancem, da so pravilno izpolnili davčne prijave (Vanoni), v 150 primerih je poskrbelo za pravočasno obnovo dovolilnic za javne lokale itd. V tej zvezi je treba še posebej omeniti pomoč združenja pri sestavi prošenj za priznanje raznih prispevkov in podpor iz javnih sredstev slovenskim obrtnikom. Zlasti ta prizadevanja so lani rodila pomemben uspeh.

Pa tudi na družabno življenje ni združenje lani pozabilo. V dneh 30. aprila in 1. maja je organiziralo avtomobilsko ocenjevalno vožnjo iz Trsta v Uvalo Scott. Prireditev je doživela še večji uspeh kakor dosedanja tovrstna tekmovanja.

SPZ obsoja skrunitev spomenika v Nabrežini

Slovenska prosvetna zveza je na zadnji redni seji svojega predsedstva dne 5. januarja t. l. z ogorčenjem obsodila oskrunitev nabrežinskega spomenika padlim NOB ter mazanje zidov s prostaškimi gesli in znaki. Fašistična drhal se je zopet dotaknila tistega, kar nam je najbolj sveto, zato poziva SPZ vse antifašiste, naj bodo še v nadalje bolj strnjeni in budni. Ne moremo dopuščati, da nas plačani bojazljivci skušajo ustrahovati!

SPZ zahteva, da organi javne varnosti za vselej odpravijo prostaško fašistično izzivanje, saj predstavlja tudi neprestano kršitev in skrunitev državne ustave.

Zbor KUD «Brajša Rača» in harmonikarski ansambel OKUD «Istra» iz Pulja 15. t.m. v Križu.

Doslej čez 300 prijav za izlet v Makedonijo

Najavljeni tradicionalni letni izlet našega dnevnika v Makedonijo je vzbudil med naročniki in čitatelji izredno veliko zanimanje. Doslej se je zanj v nekaj dneh prijavilo samo v Trstu 264 izletnikov, precej prijav pa je tudi v Gorici. Glede na to, da je rok prijave do 15. t.m. lahko predvidevamo, da bo udeležba na izletu res velika, če ne celo rekordna.

Istočasno so začele prihajati tudi prve prijave za izlet z letalom v Kenijo. Tudi za ta poteče rok za prijave 15. t.m.

V GOSTEH TEATRA STABILE IN NAŠEGA SG

Beograjski «Atelje 212» pride v Trst z «Opereto»

Predstava tega zanimivega dela Poljaka Gombrowicza bo v sredo, 12. t. m. v Politeama Rossetti

Na svoji lanskoletni skupni turneji po Jugoslaviji sta bila Teatro Stabile in Slovensko gledališče v Zagrebu v gosteh pri Gavellovem gledališču, v Beogradu pa pri Ateljeju 212. Zdaj je prišel čas, da se naši gledališči gostiteljem oddolžita in tako bo proti koncu sezone Gavellovo gledališče nastopilo v Kulturnem domu s Krleževo dramo Kraljevo, medtem ko bo že v sredo nastopil v Politeama Rossetti ansambel Ateljeja 212.

Beograjski umetniki, ki smo jih pred leti že videli v Kulturnem domu in katerih repertoar stopa vselej v korak z najpomembnejšimi gledališkimi iskanji v svetu, nam bodo tokrat uprizorili Opereto poljskega pisatelja, dramatika in esejista Witolda Gombrowicza (1904 - 1969).

Gombrowicz, ki je živel od leta 1939 v Argentini velja za enega izmed vodilnih poljskih eksistencialistov in utemeljiteljev «antiromana». Njegova dela, nastala pod vplivi Freudove psihoanalize, Kafke in Prousta, so polna groteske, fantastike in satire. Od dramskih tekstov naj omenimo najpomembnejše. To so: *Ivana, kneginja burgundska* (1935), groteska, ki smeši ustaljene navade, moralo in miselnost; med vojno napisana, a prvič v Parizu natisnjena *Zavbljuba* (1935), obtožba domovine, emigrantov, ideologije in vsega človeštva, ter Opereta (1969), njegovo poslednje gledališko besedilo.

V tem delu, ki po svojih temeljnih formalnih značilnosti sodi v stilistiko klasične, dunajske operete, torej v določeno subliterarno formo, slika Gombrowicz zgodovinske spremembe sveta poslednjih petdesetih let. Začenja se v času pred prvo svetovno vojno, nekje okoli leta 1910, torej v času propadajočega starega sveta in revolucionarnega vrenja in stopanja v prvi plan novih družbenih sil. Seveda Gombrowicz to prikazuje iz svojega zornega kota in je še enkrat in na nov način kršitelj ustaljenih književnih shem.

«Po eni strani mora ta opereta biti od začetka do konca samo opereta, nedotaknjena in suverena v svoji konvenciji, po drugi pa mora prikazati patetično dramo človeštva...» je dejal o svojem delu Gombrowicz, «Monumentalna neumetnost operete, povezana z monumentalnim patosom zgodovine — maska operete pokriva okrvavljeni človeški obraz».

Znanstvenik Broglio o načrtu «San Marco»

Na povabilo tržaškega Rotary kluba in pod pokroviteljstvom Krožka za kulturo in umetnost bo v ponedeljek, 10. t. m. ob 19. uri v dvorani v Ul. San Carlo predaval ugledni italijan. znanstvenik in realizator načrta «San Marco» prof. inž. Luigi Broglio o temi: «Načrt San Marco — cilji in uresničitve». Predavanje bodo spremljali diapozitivi in film.

PO LETIH «KOLONIALNEGA» IZKORIŠČANJA DELAVK V PROSTI LUKI

Tovarna «Lucky shoe» zaprta 270 delavcev čez noč na cesti

Lastnik podjetja, Amerikanec McCann, je moral predložiti upravne knjige sodišču - Zahteva, naj mu kvestura zapleni potni list - Izjava PSIUP

Tovarna čevljev «Luchy shoe» v starem pristanišču je včeraj prenehala vsako dejavnost. 270 delavcev, predvsem delavk, se je takorekoč čez noč znašlo na cesti brez odpravnin. Nasprotno, niso jim bile izplačane niti mesečne plače za zadnji mesec dela.

Vest o tem je v nekaj urah obšla mesto, predvsem pa pristanišče, kjer so vsi poznali nečloveške razmere, v katerih so morale delavke tovarne čevljev delati za majhen denar. Razburjenje je zajelo tudi politične kroge, med katerimi moramo zabeležiti PSIUP, ki je takoj izrazila mnenje tržaških delavcev: «Ameriški gospodar mora sedaj plačati vse račune, kajti prišel je čas, ko bo moral odgovarjati zaradi kolonialnega izkoriščanja delovne sile, kateri smo bili podvrženi».

Res je «Luchy shoe» bila znana po svojih nehigienskih prostorih in po tem, da je malokatera delavka vzdržala več kot kakšno leto sredi smrdečega usnja. V glavnem so v tovarno šli iz obupa pred grozečo brezposelnostjo in jo zapustili takoj, ko se jim je nudila boljša priložnost, če ne pa ob poroki.

Večkrat je tudi «Luchy shoe» suspendirala svoje delavce in tako izsiljevala sindikate, ki so zaradi «ekstrateritorialnosti» tovarne, ki se nahaja v «prosti luki», bili precej okrnjeni pri svojih nastopih. Govorilo se je, da vodi uprava tovarne k bankrotu tudi zaradi zgrešenih finančnih operacij, vendar mnogi mislijo, da je tokrat prišla na dan druga resnica: ameriški gospodar je preprosto zaprl tovarno, ko je videl, da se mu ne splača več.

Preidimo h kroniki dneva. Zjutraj so sindikalisti Pina Tomaselli (CGIL), Gosdan (CISL) in Colautti (CCdL) bili klicani na upravo podjetja. Pričakal jih je sam «ameriški gospodar» Mc Cann in jim hladno sporočil, da je podjetje v skladišču 26 prostega pristanišča prenehalo z dejavnostjo. Še istega jutra, je dejal Mc Cann, bo uprava podjetja predložila knjigovodske dokumente tržaškemu sodišču.

Sindikalisti so bili osupli. Dalj časa so namreč trajala pogajanja v zvezi s položajem delavk v podjetju. Ves čas so jim predstavniki podjetja zagotavljali, da je položaj podjetja «rožnat» in da bo podjetje nadaljevalo s proizvodnjo, saj «ima na razpolago izdatna naročila». Ogorčeno so protestirali, ker niso bili informirani o namenih podjetja.

Na njihove proteste gospodar ni reagiral.

Takoj po srečanju z Mc Cannom so sindikalisti sklicali skupščino delavcev, uradnikov in drugega osebja «Luchy shoe», ki bo v ponedeljek ob 10. uri v sedežu na trgu Papa Giovanni XXIII.

Do tod uradno sporočilo, slišali pa smo ,da so sindikalisti odhiteli na tržaško kvesturo in zahtevali, naj se «ameriškemu gospodarju» nemudoma zapleni potni list, da ne bi mogel zapustiti mesta. Jasno je namreč, da bi v tem primeru vsaka akcija bila zaman. Lastnik je državljan ZDA in lahko bi se ponovila, čeprav v manjši tržaški perspektivi, zgodba italijanskega milijarderja Feliceja Rive.

Jasno pa je, da mora usoda 270 delavcev in delavk tovarne čevljev zanimati tudi tržaške krajevne oblasti in deželno upravo, predvsem njeno odborništvo za delo in socialno skrbstvo. Zahtevati morajo, da se doseže ponovno odprtje tovarne in nadaljuje proizvodnja, čeprav s posegom kake nove družbe. Deželno odborništvo za industrijo verjetno ve za ponudbe neke švicarske finančne družbe, ki bi rada uredila v Trstu veliko podjetje, ki naj bi izdelovalo čevlje in jih izvažalo v države vzhodne Evrope. Govorilo se je, da misli švicarsko podjetje na nov, sodoben način proizvodnje v tovarni, ki naj bi zaposlovala vsaj 1.200 ljudi in ob kateri naj bi, za ženske, uredili celo otroške vrtce. Ponudba je izpred enega leta, a je — verjetno — šla v pozabo, ker ni bilo zanjo pravega zanimanja. Kaj pa sedaj?

Tržaška federacija PSIUP je izdala v zvezi s tem tiskovno sporočilo, v katerem izraža prizadetim delavcem svojo solidarnost, obenem pa «obsoja odgovornost političnih sil, ki sedijo v vladi, predvsem pa KD, ki so dopustile vsa ta leta obstoj take kolonialne oblike izkoriščanja delovne sile na sektorju čevljarske industrije v Trstu». PSIUP meni, se zaključuje sporočilo, da «mora ameriški gospodar plačati svoje odprte račune, tudi tiste, ki zadevajo socialno skrbstvo».

V ZVEZI Z ZADEVO «VETROBEL»

Berzantijevo posredovanje pri belgijski «Glaverbel»

Tovarna grozi z odpustom 170 ljudi - Obrat je svoj čas prejel finančna sredstva iz Krožnega sklada in iz blagajne Industrijske cone

Deželna uprava se zavzema za rešitev perečega vprašanja žaveljske tovarne Vetrobel, ki je kakor znano najavila, da bo v kratkem odpustila 170 delavcev in uradnikov ter s tem skrčila zaposleno osebje za eno četrtino. Na predlog odbornika za delo Stopperja je predsednik deželnega odbora Berzanti včeraj napisal delegiranemu upravitelju družbe Glaverbel, lastnice tržaškega obrata, dr. Dujacquieru pismo, v katerem naglaša negativne posledice, ki bi jih odpust 170 ljudi imel za tukajšnje gospodarstvo. Dr. Berzanti izraža nadalje zaskrbljenost deželne uprave spričo dejstva, da vodstvo tovarne kljub sestanku s predstavniki sindikalnih organizacij še vedno vztraja pri svoji nameri.

Predstavniki Vetrobel, pravi nadalje Berzantijevo pismo, naj bi na skorajšnjem ponovnem srečanju s predstavniki oblasti in sindikatov pokazali vsaj toliko dobre volje, kolikor je je potrebno, da bi skušali najti pravično rešitev tega perečega vprašanja. Delegirani upravitelj Glaverbel naj bi posredoval v tem smislu pri vodstvu tržaške tovarne, tudi upoštevajoč občutna finančna sredstva, ki jih je Vetrobel prejela iz Sklada za Trst in iz razpoložljivosti Industrijske cone.

Vsekakor pa naj bi vodstvo Vetrobel pred sestankom preklicalo nameravano odpustitev 170 delavcev. Steklarska industrija v Italiji ni namreč v krizi in prav gotovo bo tudi Vetrobel srečno prebredla sedanjo neugodno konjunkturo, zaključuje dr. Berzanti svoj dopis belgijskemu gospodarstveniku.

V prihodnjih dneh bo deželna uprava organizirala nov sestanek z voditelji žaveljskega obrata. Na sestanku, ki se ga bodo udeležili tudi zastopniki krajevnih ustanov in gospodarskih organizacij, bodo skušali najti izhod iz sedanje krize. Glavna skrb je preprečiti odpust 170 ljudi, ki naj bi po zahtevi tovarnarjev prišli ob zaslužek konec januarja letos.

Vsekakor so to le govorice. Stranke pa se ne morejo oslanjati nanje, saj je 10. februar, ko bi morali predložiti volilne liste za občino, zelo blizu.

Tako so se demokristjani spet zbrali, tokrat v Miljah, na sedežu krajevne sekcije KD. Prisotne je pozdravil tajnik sekcije Rizzi, za njim pa je govoril pokrajinski tajnik Sergio Coloni. Najprej je javno počastil novega predsednika republike Leoneja, nato pa odprl konferenco, katere glavna točka je bila organizacijska struktura stranke in vloga sekcij v trenutku, ko so rajonske konzulte postale že sprejeta stvarnost. Coloni je zaključil s pozivom k aktivnosti, da bi se uveljavil program KD tudi v demokratični primerjavi z drugimi silami.

Za njim je govoril organizacijski tajnik stranke Coslovich. Tudi ta je govoril o organizacijski strukturi sekcij in pozval k enotnosti (v «nujni dialektiki mnenj»), kajti «samo enotna stranka predstavlja skupnost iz katere izhaja». V začetku je Coslovich definiral KD kot «ljudsko silo, ki je odprta prispevku vseh in vodi stalen dialog z vsemi ostalimi silami ustavnega loka».

Coslovich poziva k enotnosti KD

Stranke se aktivno pripravljajo na skorajšnjo volilno kampanjo, čeprav se že slišijo (sicer nepotrjeni) glasovi o možnosti, da bi tržaške občinske volitve «zdrknile» z določenega datuma 26. marca proti poletju, nekako sredi junija. Razloga za tako odložitev ne gre iskati v Trstu, prej — govorijo — v Rimu, kjer se pričenja ena izmed najbolj zapletenih političnih kriz povojne dobe.

PO TOLIKO LETIH OD KONCA VOJNE

Bivši politični deportiranci nimajo še nobenega priznanja

Za skromno priznavalnino vlada ne najde denarja
Potrebna politična podpora strank in krajevnih ustanov

Na vsedržavnem kongresu združenja bivših političnih deportirancev, ki je bil v Trstu prve dni aprila lanskega leta, je bila med drugim poudarjena zahteva, da parlament odobri zakonski osnutek o podelitvi priznavalnine bivšim političnim deportirancem, ko dosežejo dobo za upokojitev. Po zakonu imajo že tako pravico bivši politični preganjanci, ki so bili pred 8. septembrom 1943 obsojeni in preganjani zaradi svojega političnega delovanja, v zaporih, v koncentracijskih taboriščih in v eni ali drugi obliki občuti posledice, zlasti ko mu začnejo pešati moči, na stara leta, ni deležen nobenega priznanja in podpore. To je huda krivica in diskriminacija. V mnogih primerih gre za nujno potrebno gmotno podporo, na splošnem pa za moralno priznanje.

Skraja je kazalo, da bo ustrezni zakonski osnutek, ki sta ga predložila sen. Caleffi in sen. Maris, odobren, nato pa se je zataknilo in zadeva nikakor ne gre naprej, ker je zakladni minister zavzel odklonilno stališče, češ da ni zadostnih finančnih sredstev za kritje izdatkov. Zato zakonski osnutek ne gre naprej. Pri tem pa ne sme ostati, ker je tako ravnanje zelo krivično.

Zdi se skoraj neverjetno, da po 27 letih, ko je toliko prizadetih že umrlo, ne more italijanska republika, ki se je porodila iz odporništva, najti nekaj denarja, da bi olajšala življenje in dala malenkostno priznanje svojim državljanom, ki so morali zaradi svojega sodelovanja v odporniškem gibanju prestati najhujše gorje. Preživelih taboriščnikov v Italiji ni mnogo, vedno manj jih je, zato je potrebno, da njihove upravičene zahteve podprejo tudi druge organizacije, zlasti po občinski, pokrajinski, deželni sveti ter stranke.

Včeraj se je Alenki in Vojku Kocmanu rodila hči
TJAŠKA
Predsedniku našega krožka in ženi prisrčno čestitamo. Tjaški pa želimo obilo sreče v življenju.
Odbor športnega krožka KRAS

Včeraj-danes

Danes, nedelja, 9. januarja
JULIJAN

Sonce vzide ob 7.45 in zatone ob 16.39. — Dolžina dneva 8.54. — Luna vzide ob 1.08 in zatone ob 11.21.

Jutri, ponedeljek, 10. januarja
GREGOR

Vreme včeraj: najvišja temperatura 9,1 stopinje, najnižja 7,5, ob 19. uri 7,8 stopinje, zračni pritisk 1018,6 mb. stanoviten, veter 4 km na uro jugozahodnik, vlaga 90-odstotna, nebo 8/10 pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 9.4 stopinje.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 8. januarja 1972 se je v Trstu rodilo 12 oseb, umrlo je 22 oseb.

UMRLI SO: 92-letna Ida Samez vd. Leonardi, 92-letna Rosa Pachor vd. Rodi, 78-letni Pietro Presel, 77-letna Maria Canciani vd. Di Fruscia, 88-letna Maria De Gravisi vd. Danielut, 67-letni Riccardo Ciaradia De Re, 73-letna Anna Pini, 89-letna Anna Dragan vd. Giurgevich, 71-letni Riccardo Peteani, 72-letna Elisabetta Predonzani vd. Chebat, 74-letni Ermete Grandi, 81-letni Giovanni Vascotto, 87-letna Giovanna Pastorcich, 89-letna Giovanna Bozeglav vd. Miniussi, 77-letna Urania Voncina, 62-letni Andrea Polh, 65-letni Giovanni Bon, 94-letna Benvenuta Sclausero vd. Francescatto, 96-letna Maria Riegler vd. Garzolini, 76-letna Rosa Sterner vd. Podboj, 69-letna Fede Miani vd. Palmin, 89-letna Anna Germanis vd. Chrevatin.

OKLICI: krojač Vitantonio Clemente in prodajalka Anita Baldan, finančni stražnik Antonio La Licata in gospodinja Stella Consolo, električar Spartaco Ventura in prodajalka Claudia Rosin, univerzitetni tehnik Mario Sartoretto in babica Regina Giorgi, pomorščak Ernesto Hrovatin in gospodinja Isabella Gleria, uradnik Giuseppe Allegranti in gospodinja Caterina Odorico, gledališki igralec Sergio Pieri in bolničarka Arnalda Allegretto, muzik Dragotin Lavrenčič in uradnica Isabella Schweitzer, agronomski izvedenec Elvio Bernardon in uradnica Aurora Cividin, delavec Gianfranco Privileggi in prodajalka Emilia Laguzzi, general Riccardo Massa in gospodinja Francesca Ratto, delavec Antonio Nicastro in gospodinja Rosa di Dato, pomorščak Giorgio Calalto in frizerka Grazia Visintini, upokojenec Giorgio Iaksetich in gospodinja Rosa Vidoni, delavec Marco Corazzi in gospodinja Nadja Giurissevich, uradnik Marcello Cantoni in gospodinja Erminia Prodani, strojni kapitan Aldo Depau in bolničarka Katharina Büchler, inženir Giovanni Calcagno in uradnica Rosella Cervini, obrtnik Gastone Slobec in gospodinja Maria Giovannini, delavec Milan Bandelli in gospodinja Patrizia Meriggioli, bolničar Claudio Levi in nameščenka Denise Mervic, barist Giorgio Bonomolo in bolničarka Sonia Milessa, prodajalec Salvatore Dreossi in uradnica Serena Vio, delavec Giovanni Ucchini in delavka Irma Conti, tehnični uradnik Giovanni Cappai in uradnica Andreja Pirnat, upokojenec Ermanno Bronzin in gospodinja Danila Ukovic, uradnik Giuseppe Pelos in gospodinja Maria Luisa Malalan, mehanik Angelo Calovic in šivilja Sonia Deconi, častnik Corrado Carli in prodajalka Annamaria Slobiz.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

All'Alabarda, Ul. Istria 7, Al Galeno, Ul. S. Cilino 36 (Sv. Ivan), de Leitenburg, Trg S. Giovanni 5, Mizzan, Trg Venezia 2.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)

A. Barbo, Trg Garibaldi 4, Di Gretta, Ul. Bonomea 93, Godina All'IGEA, Ul. Ginnastica 6, S. Luigi, Ul. Felluga 46 (Sv. Alojzij).

LOTERIJA

BARI	28	75	17	79	20
CAGLIARI	31	64	4	75	76
FIRENCE	73	86	20	39	2
GENOVA	27	87	66	9	77
MILAN	41	81	11	4	46
NEAPELJ	80	61	75	13	86
PALERMO	85	18	74	17	68
RIM	16	70	74	12	18
TURIN	9	43	77	2	32
BENETKE	31	36	26	37	32

ENALOTTO

1 X 2 1 X 2 2 1 1 X 2 2

Kvote: 12 točk — 5.456.000 lir, 11 točk — 171.700 lir, 10 točk — 16.700 lir.

KRZNA
SUPER ELEGANTNI MODELI
VISJA KAKOVOST
VELIK PRIHRANEK
PELLICCERIA CERVO
TRST TEL. 96-301
Viale XX Settembre 16/III

SEBOFLEX
VSE ZA KINO
IN
FOTOGRAFSKI MATERIAL
Trst, Ul. Mazzini 53. Tel. 733-361
Prijatelje in znance naprošamo da nas obiščejo

SPD TABOR - OPČINE

ponovi danes, 9. januarja 1972 v Prosvetnem domu ob 16. uri božično igro Pavla Golie

PETRČKOVE POSLEDNJE SANJE

Vljudno vabljeni! Odbor

Slovensko gledališče v Trstu
Kulturni dom
Saša Škufca
TRNULJČICA
Pravljica v treh dejanjih
v torek, 11. t. m. ob 15.30

Zveza cerkvenih pevskih zborov v Trstu priredi
KONCERT BOŽIČNIH PESMI
danes, 9. januarja ob 16. uri v cerkvi sv. Antona Novega

Stalno italijansko gledališče iz Trsta bo organiziralo skupaj s Slovenskim gledališčem v Trstu v okviru izmenjav s prvim skupnim gostovanjem obeh tržaških gledališč po Jugoslaviji gostovanje «Ateljeja 212» iz Beograda v «Politeama Rossetti»,
v sredo, 12. t.m. ob 21. uri
Vitold Gombrowicz
«Opereta»
Prodaja vstopnic pri glavni blagajni v Pasaži Protti ter eno uro pred začetkom predstave pri blagajni v Politeama Rossetti.
ABONENTI SG IMAJO 50% POPUSTA.

TOPLO PRIPOROČAMO NAROČNIKOM, DA VPLAČAJO NAROČNINO PRI RAZNAŠALCU, ALI PRI TRŽAŠKI KREDITNI BANKI V TRSTU, Ul. F Filzi št. 10.

V torek, 11. I. 1972 ob 20.30, bo v Slovenskem klubu govoril Sergej Verč o svojem delu
KO LUNA ŠKILI Z DESNIM OČESOM IN JAŠE VELIKI VOZ
ki je na letošnjem repertoarju Slovenskega gledališča v Trstu.
Vljudno vabljeni!

Slovensko gledališče v Trstu
Kulturni dom
MALI ODER
V nedeljo, 16. t.m. ob 20.30 premiera
Leroi Jones
ČREVA
(The Dutchman)
Prevod: Dušan Tomše
Scena in kostumi: Klavdij Palčič
Režija: MARIO URŠIČ

Kino

Nazionale ob 15.00 «Gli Aristogatti». Barvni film. Walt Disney.
Fenice ob 14.30 «Agente 007 — Una cascata di diamanti». Barvni film Sean Conery v vlogi Jamesa Bonda.
Eden ob 15.00 «4 mosche di velluto grigio». Barvni film. Michael Brando in Mimsy Farmer.
Grattacielo 14.00 «L'amante dell'Orsa Maggiore» po romanu Sergiusza Piaseckija. Senta Berger, Giuliano Gemma. Prepovedano mladini pod 14. letom. Barvni film.
Excelsior 14.00 «Bello, onesto, emigrato Australia, sposerebbe compaesana illibata». Alberto Sordi, Claudia Cardinale. Barvni film.
Ritz 14.30 «La Betia, ovvero in amore per ogni gaudenza ci vuole sofferenza». Barvni film. N. Manfredi in Rossana Schiaffino. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Alabarda 14.30 «Vivi, ragazza, vivi». Barvni film. Aldo Reggiani in Pilar Velasquez.
Aurora 15.00 «Io non vedo, tu non parli, lui non sente». Barvni film. A. Noschese in E. Montesano.
Impero 15.00 «Er più». Adriano Celentano. Barvni film.
Cristallo ob 15.00 «Continuavano a chiamarlo Trinità». Barvni film. Terence Hill in B. Spencer.
Capitol 14.00 «Roma bene». Nino Manfredi. Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Moderno 14.00 «Sentieri selvaggi». Barvni film. John Wayne in Natalie Wood.
Vittorio Veneto 15.00 «Stanza 17 - 17 palazzo delle tasse, ufficio imposte». Barvni film. Ugo Tognazzi in G. Moschin.
Ideale 14.30 «Gli fumavano le colt... e lo chiamavano Camposanto». Gianni Garko, William Berger. V barvah.
Astra 15.00 «La spina dorsale del diavolo». John Huston in Bekim Fehmiu. V barvah.
Abbazia 14.30 «5 per l'inferno». Klaus Kinski. John Garko, Margaret Lee.

KINO «IRIS» PROSEK
predvaja danes ob 16. uri kinemaskopski barvni film
SLEDGE
Igrajo: James Garner, Fausto Tozzi in John Marley.

Gledališča

KULTURNI DOM

Danes zaprto.

V torek, 11. t.m. ob 15.30 S. Škufca «Trnuljčica». Prodaja vstopnic od 12. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstave pri blagajni Kulturnega doma. Rezervacije na tel. 734265.

V nedeljo, 16. t.m. ob 20.30 Leroi Jones «Črева». Prva premiera Malega odra. Prodaja vstopnic od četrtka dalje od 12. do 14. ure ter v nedeljo eno uro pred pričetkom predstave pri blagajni Kulturnega doma. Rezervacije na tel. 734265.

VERDI

Po «Amelji na plesu», «Konzulu», «Mediumu», «Telefonu», «Amahi» in «Svetnici iz Blecker Streeta» prihaja na oder občinskega gledališča «Verdi» še ena Menottijeva opera «Najpomembnejši človek». Zgodba se dogaja v neki afriški državi, v kateri vladajo belci. Protagonist je mlad črnski znanstvenik, ki poseblja čustvena nasprotja rasne integracije v današnji družbi.

Opero bo dirigiral 25-letni dirigent Cristopher Koene, režijo je vodil avtor sam, v glavni vlogi pa bo nastopil ameriški baritonist Allan Evans. Poleg njega bodo nastopili še Maria Luisa Bordin Nave (Leona), Giovanna Bruno (Cora), Maria Helenita Olivaros (madama Akawasi), Renato Cioni (prof. Arsek), Dario Zerial (Erik) ter še Oslavio Di Crodico, Benedetto Salvemini, Lucio Rolli, Vito Susca, Carlo Padoan.

Scene so bile izdelane v delavnicah gledališča Verdi pod vodstvom Maria Rossija po osnutkih R. Mongiardina in G. Quaranta. Kostume je zasnovala Dada Saligori. Pri blagajni gledališča (tel. 23988) se jutri začenja prodaja vstopnic. Premiera bo v soboto ob 20.30.

POLITEAMA ROSSETTI

Gledališče «Atelje 212» iz Beograda bo v sredo zvečer gost v Politeama Rossetti z glasbeno komedijo Witolda Gombrowicza «Opereta». Med to izredno predstavo (eno samo), ki spada v ciklus «Gledališče danes» in za katero imajo abonenti 50 odst. popusta, bo delovala naprava za simultano prevajanje.

Danes ob 16.30 ponovitev abonmajske predstave Grumove drame «Dogodek v mestu Gogi». Po današnji predstavi bo Teatro Stabile s tem delom gostovalo v Gorici, San Danielu in Tolmeču, v petek pa se bo ponovno vrnilo v Politeama.

AVDITORIJ

Danes ob 16.30 v Avditoriju ponovitev komedije «Metulji». Ponovitvi bosta še jutri in v torek, v sredo pa je na sporedu prva predstava «Iwona, burgundska princezinja» Witolda Gombrowicza v izvedbi skupine «Teatro Libero».

Razstave

NATURA VIVA — EXOTARIUM DI TRIESTE — Drevored XX. septembra št. 31. Velika razstava — Največja prodajna razstava v Italiji — V dveh nadstropjih. Živali iz vseh dežel. Zelo velika izbira tropskih ribic ter sladkovodnih in morskih rib. Razstava je odprta tudi ob nedeljah in praznikih.

V dvorani moderne umetnosti Russo na Korzu Italija razstavlja tržaški slikar Giovanni Babuder svoja najnovejša dela.

V TRŽAŠKI KNJIGARNI
je v prodaji nova knjiga
Josipa Kravosa:
KUŠTRAVA GLAVA
Cena 1000 lir.
Ilustracije in oprema
Milko Bambič

Mali oglasi

«CITROEN» — mehanična delavnica Samarittani in Miceo in prodaja nadomestnih delov v Ul. Rittmeyer 4/2.
NA PRODAJ je mali tovornjak fiat 1100 T 3 — Slavec, Boljunec 282.

ZAHVALA

Vsem, ki so z nami sočustvovali ob bridki izgubi našega nepozabnega moža, očeta in brata

ERNESTA FURLANA

se iskreno zahvaljujemo.

Posebna zahvala pevskemu zboru, govorniku, darovalcem cvetja ter vsem, ki so ga spremili na zadnji poti.

Žalujoča žena Anica, hčerki Neva in Jadranka, brata, sestre in drugo sorodstvo

Ljubljana, Salež, Nabrežina, Kontovel, Križ, 9. januarja 1972

ZAHVALA

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali ob izgubi naše nepozabne mame in none

KATARINE OREL roj. MAKAROVIČ

Posebna zahvala č. g. Omerzi, darovalcem cvetja ter vsem, ki so na kateri koli način počastili spomin pokojne in jo spremili na zadnji poti.

Sinova Zorko (Albin) in Miro, hči Marija Benčina in drugi sorodniki

Trst, 9. januarja 1972

✚

8. t. m. je preminil naš predragi

LUDVIK NAROBE

Pogreb bo 11. t. m. ob 14. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice.

Žalostno vest sporočajo žena Albina, sestri Lidija in Regina, brat Franc, nečaki, snahi Rozina in Ida z družinama Angi in Sauli.

DANES OB 10. URI DOPOLDNE

V Štorjah odkritje spomenika partizanu Marjanu Štoki s Proseka

V Štorjah pri Sežani bodo danes ob 10. uri dopoldne svečano odkrili spomenik mlademu, komaj 16-letnemu partizanu Marjanu Štoki s Proseka, katerega so nacistične zveri po nečloveškem mučenju obesile 9. januarja 1944 v Štorjah. Junaško zadržanje mladega narodnega mučenca je rešilo življenje drugim partizanom, ki so bili skriti v hiši pred katero so ga usmrtili.

Pri svečanosti bosta sodelovala tudi pevski zbor «Vasilij Mirk» s Proseka-Kontovela in godba na pihala s Proseka, delegacija ANPI s Proseka in proseške mladine ter delegacija zgoniške občine, pod katero spada domačija pok. Marjana Štoke.

Za postavitev spomenika je poskrbela Zveza borcev v Štorjah s prispevki vseh domačinov. ki so se hoteli na ta način oddolžiti spominu junaškega borca. Udeležite se svečanosti !

Z VČERAJŠNJE SEJE DEŽELNEGA ODBORA

Možnosti vključitve dežele med periferična področja EGS

Predvideni so posegi na državni ravni in sestanki s poslancem Malfattijem v Bruslju Deželni odbor bo sestavil dokument, ki ga bo poslal vsem pristojnim ministrstvom

Med zadnjo sejo deželnega odbora so razpravljali o vključitvi dežele Furlanije - Julijske krajine med periferična področja EGS, o čemer se je že večkrat govorilo. Dolgo poročilo v tej zvezi je imel odbornik Stopper v odgovor na vprašanje svetovalca krščanske demokracije Colauttija. Ob zaključku seje so se svetovalci dogovorili, da se bo predsednik Berzanti že prihodnji torek sestal z deželnimi odborniki, ki so pristojni za rešitev vprašanja in ki bodo sestavili dokument z vsemi predlogi dežele za njeno vključitev med periferična področja EGS. Dokument bo nemudoma izročen ministrstvom za načrtovanje, za proračun, za zunanje zadeve in za delo z zahtevo, naj posežejo za spremembo določil EGS in za vključitev naše dežele med njena periferična področja.

Sicer je deželni predsednik Berzanti sporočil, da je med svojim bivanjem v Rimu med glasovanjem za predsednika republike že seznanil zainteresirane kroge — predvsem ministra za zunanje zadeve - s stališčem deželnih oblasti. Predvidevajo, da bodo o vprašanju v kratkem razpravljali v Rimu in da bodo na državni ravni določili način, kako naj se vprašanje reši v okviru EGS. Ob koncu januarja ali v začetku februarja se bo deželna delegacija s predsednikom Berzantijem na čelu verjetno podala tudi v Bruselj, da bi se sestala s predsednikom EGS poslancem Malfattijem, kateremu bo prikazala utemeljitve, zakaj bi morala biti naša dežela vključena med periferična področja EGS.

Deželni odbornik Stopper je med svojim dolgim govorom najprej orisal ugodnosti, ki bi jih dežela Furlanija - Julijska krajina uživala kot periferično področje EGS. Ta področja uživajo namreč posebne prednosti v zvezi s proizvodnjo in prejemajo tudi različne spodbudne podpore, ki segajo do 20 odstotkov posameznih investicij.

Odbornik Stopper je najprej poudaril, da se deželni odbor ne namerava sprijazniti z mislijo, da je vprašanje zaključeno ali arhivirano z odločitvijo EGS, temveč da namerava na vsak način vztrajati tako pri osrednjih državnih oblasteh kot na vseh ostalih pristojnih forumih, da se odločitev EGS spremeni in da se naša dežela vključi med periferična področja EGS, kot je bilo to določeno za nekatera francoska in nemška področja.

Odbornik Stopper je še posebej omenil zaostalost nekaterih hribovitih predelov v naši deželi, izredno nizek poprečni dohodek, poleg tega pa je dežela tudi v neposrednem stiku z državo, ki ni vključena v EGS. «Položaj naše dežele je podoben položaju vzhodnih dežel ZRN, ki so obmejna področja in v katerih primanjkuje primernih pogojev za gospodarski in industrijski razvoj. Našo deželo lahko primerjamo tudi francoski pokrajini Cote d'Azur, ki je pa vsekakor bolj razvita od Furlanije - Julijske krajine, medtem ko sta področji Midi Pireneés in Langue Doc precej podobni našim hribovitim predelom.»

Ob zaključku svojega govora se je odbornik Stopper zadržal ob vlogi, ki jo naša dežela s posebnim statutom igra v odnosih med Italijo in Jugoslavijo ter ostalimi vzhodnimi državami. Z odpravo nerazvitih področij in kot periferično področje EGS bi dežela Furlanija - Julijska krajina lahko izvajala svojo vlogo še dosti boljše in bi bil njen doprinos politiki skupnosti izredno visok, poleg tega pa bi bilo vse to popolnoma v skladu z osnovnimi težnjami politike skupnosti in z načeli o izenačenju gospodarskega in socialnega razvoja v raznih deželah.

Kmalu popis športnih naprav

V prostorih pokrajinske uprave v Vidmu se je deželni odbornik za turistične dejavnosti Romano srečal s pokrajinskimi odborniki za šport iz Trsta, Gorice, Vidma in Pordenona.

Razpravljali so o pripravah za popis športnih in razvedrilnih naprav v Furlaniji - Julijski krajini. Kakor znano, bo deželna uprava najprej ugotovila, s koliko in kakšnimi športnimi in razvedrilnimi objekti razpolagamo, nakar bo pripravila načrt za vrsto posegov na tem področju.

Odbornik Romano je dejal, da je deželna uprava razposlala vsem županom v Furlaniji - Julijski krajini pismo, v katerem jih vabi na sodelovanje pri izvajanju popisa. V sredo, 12. januarja, se bodo zbrali v Vidmu popisovalci, katerim bodo zastopniki pristojnega deželnega odborništva objasnili kriterije, po katerih naj izvajajo svoje delo v posameznih občinah. S samim popisovanjem bodo predvidoma začeli proti koncu meseca, delo pa naj bi se zaključilo februarja.

Žganjekuha na Krasu

Pred časom sva bila z možem na obisku pri prijateljih v kraški vasici. Po večerji in dobro razpoloženem klepetu sva se že odpravljala domov, ko sta nama zaupala, da je v vasi žganjekuha, na katero se odpravljata. Seveda ni bilo več govora o povratku, temveč smo vsi štirje pohiteli skozi vlažni in hladni zrak, ki je dihal od gozda. Že prostrano dvorišče, na katerem je bilo videti znake trdnega kmetijskega gospodarstva, ki nikakor ni opešalo, nas je prijazno sprejelo. Kaj še, ko smo nekam previdno odrinili velika vhodna vrata kleti in za trenutek začemeli pred svetlobo žarnice, ki je edina razsvetljevala obširni prostor. Vsi so bili že zbrani in ob toploti peči so se jim rdečila lica. Na vrsti je bila kuha gospodarjevega žganja: le-ta je z veščimi kretnjami polnil in praznil posodo, v kateri so bile natlačene tropine. Dobrodošlica je bila seveda kozarček «tega najboljšega», ki ga je bil Just spravil na varno k okencu. Začeli smo tudi mi slačiti plašče in površnike ter sedli na tram, ki je vsem služil za stol.

Novo žganje je curljalo iz serpentinaste cevke v leseno golidico, medtem ko je Ljubo od nekod prinesel klobase, jih začel vsako posebej zavijati v papir, jih polil z vodo ter spravljal pod vroči pepel. Dražljivi vonj izpod peči je seveda zahteval drugi kozarček in mož, ki je polagoma srebal še prvega, me je neodobravajoče pogledal. Nato se je še sam «vdal» in ni odklonil pijače, ki jo je Just radodarno nalival. Klobase so se še pekle, ko je bilo treba nastaviti druge tropine in vsi, Srečko, Ljubo, Slavko in Just so hitro in kakor en sam mož izpraznili kotel, ga oprali, nastavili sveže vode za serpentino, napolnili kotel, odlili k tropinam zadnje žganje: čas je pri takem delu zelo dragocen. Ko smo čakali, da pricurlja v golidico novo žganje (mislim, da je bilo to Ljubovo), je stekel pogovor tudi o kmetijstvu na Krasu.

Gospodar je namreč eden izmed tistih redkih Kraševcev, ki se ukvarjajo izključno s kmetijstvom in daje zgled, kako je mogoče ubrati pot tudi danes, ko vsi hitijo v delavnice, trgovine in tovarne. Krepak in zdrav človek, ki ljubi svojo zemljo in ji daje vse svoje moči, da ga bogato poplača s številnimi zadoščenji kljub trdemu delu. Napreden človek, ki ga je očarala samo ta njegova zemlja in se ni vdal vabam in varljivim mičnostim bližnjega mesta Človek, ki lahko samozavestno ponudi svoje vino, svoje mleko, svoje klobase, svoje žganje in ki teoretikom ekologije ali strokovnjakom o problemih onesnaževanja okolja dokazuje, da bi ljudem takih vprašanj ne bilo treba.

Pečene klobase so se pojavile na deski, ki je bila naša zasilna miza, skupaj s steklenico vina in domačim kruhom. Za trenutek sem pomislila na razne bogato založene markete z že pripravljenimi živili, ki stoje tam bogve koliko mesecev in jih je treba samo v njihovih zavitkih ogreti v vodi: kakšna revščina! Kakšni siromaki smo meščani, še najbolj tisti, ki štejejo svoje bančne tekoče račune s šest ali več številkami, kakšen knez je ta človek pred nami, ki je pravkar šel ohladit prvo žganje, da izmeri njegove stopinje.

Klobase so s svojim vonjem napolnile ves prostor, gotovo tudi do velikih sodov na dnu, v katerih je počivalo vino. Žganje je zdaj curljalo in kar hitro polnilo posodo, ki jo je Ljubo praznil v zajetne steklenice. Sam ga je pa pil iz največjega kozarca, najmlajši. Svarili smo ga, da mora jutri v šolo, pa se je veselo zasmejal in rekel, da bo tu celo noč. V to elitno šolo smo prišli zdaj mi, ki smo večkrat zaman trgali hlače po klopeh in gulili lekcije. Kaj grščina, kaj matematika; prava filozofija in zgodovina sta bili v tej visoko obokani kleti, nad katero se je širila navidezno skromna kraška arhitektura. Ko tega ne bo več, bo umrla tudi filozofija, ker ne bo niti človeka.

Razgreto ozračje je razgnalo te utrinke, kakor je veter raztrgal še tista dva oblaka, ki sta se podila po nebu, nato pa utihnil. Za nami so se izgubljali veseli glasovi ko smo si nazaj grede hladili vroča lica v nočnem hladu.

Mara Poldini Debeljuh

NAROČITE SE NA Primorski dnevnik!

V NAJVEČJI KONSPIRACIJI

Na Opčinah se pripravljajo na že šesti «Kraški pust»

Tudi letos bodo nagradili vozove in maske - Openski gostilničarji naj bi pripravili posebne pustne menuje itd.

Še dober mesec manjka do pusta in reči moramo, da so priprave na Kraški pust 1972 v polnem teku. Po vseh vaseh se domačini dogovarjajo o vozu, ki ga bodo pripravili, o maskah, ki se bodo udeležile sprevoda, marsikje pa so že na skrivaj na delu, ker je od ideje do njene uresničitve le kar dolga pot.

Na Opčinah, kjer bo že tradicionalni pustni sprevod, pa redno zaseda osrednji organizacijski odbor, ki skrbi za koordinacijo med vasmi in za kopico organizacijskih, večkrat pa tudi birokratskih problemov, ki nastajajo v zvezi s takimi prireditvami.

Uspelo nam je, da smo pokukali na tak sestanek. Pa če verjamete ali ne, čeprav odbor ni sklepal o stvareh, ki morajo javnost presenetiti šele zadnji trenutek, so možje in fantje pripravili sejno mizo kar v kleti pod odrom Prosvetnega doma. Konspiracija pa taka!

Pa so se dogovorili, da se bodo vozovi in maske zvrstili pa Opčinah kot vsako leto na pustno soboto, da bodo odšli s Pikelca in pristali na Brdini, kjer bodo seveda kronali kralja Pusta VI. Zvečer pa bo v Prosvetnem domu pustni ples, na katerem bodo nagradili najboljše vozove in najlepše maske (tako pare kot posameznike). Potem pa so še razpravljali o tem, kje bi lahko dobili tako hudo potrebna denarna sredstva (saj so pustne šeme še vedno hodile po hišah tudi zato, da bi jim padlo kaj cvenka v žep ali vsaj jedi in pijače v želodec). Pa še o tem, koga vse bodo vabili, ali Kurente, ali Laufarje, ali Zvončarje, pa katere godbe bi morale priti, kateri orkester bo igral za ples, kdo bo pripravil in okrasil dvorano in še toliko drugih stvari.

Kot smo že omenili, bodo letos nagradili vozove in tudi maske. Slednjim bodo okoli vratu obesili številke in jih skrbno pazili, da se ne bi katera izgubila v to ali ono gostilno, namesto da bi se šla pokazat žiriji. V konkurenco pa bodo prišle le tiste maske, ki se bodo že pred začetkom sprevoda prijavile pustnemu odboru. Ker smo pa že govorili o gostilnah, naj povemo, da namerava pustni odbor stopiti v stik z openskimi gostilničarji in se z njimi pomeniti, naj bi vsaka gostilna pripravila en dan v pustnem tednu poseben pustni menu in si obenem preskrbela tudi godca, da bi tako pustno razpoloženje trajalo ne le na pustno soboto, ampak ves teden. Tudi o priložnostnih razglednicah je bil govor, saj dobro vedo, da si bo marsikdo kaj rad privoščil nedolžno šalo in poslal svojemu najboljšemu prijatelju iskrena voščila za... god.

Obeta se nam torej, da bo letošnji kraški pust, že šesti po vrsti, še večji in mikavnejši kot je bil doslej. Spet bomo v sproščenem pustnem vzdušju pokazali, kaj nas žuli, s smehom na ustnicah bomo Kraševci povedali, kaj nam v naši družbi ne gre, kraški pust mora biti namreč res kraški in pokazati mora, čeprav med smehom, na Kraševce in kraške probleme

—a —n

Novi urnik občinske knjižnice

Ker knjižničarji ne bodo več delali nadurnega dela, bo občinska knjižnica odprta od jutri naprej pa naslednjem urniku:

ponedeljek: 8.30 — 13.30;
torek, sreda, četrtek, petek: 8.30 — 13.30 ter 17.00 — 19.30;
sobota: 8.30 — 13.30.

IZJAVA TRŽAČANA, KI SE JE PRED DOLGIMI LETI ODSELIL V AVSTRALIJO

«Niti razpadle šentjakobske hiše ne bi dal za sydneyski nebotičnik!»

Tržaško skupino in župana so izseljenci sprejeli izredno prisrčno - Želja «druge generacije» je, da bi vsaj enkrat obiskala Trst - Društva izseljencev delujejo po modelu angleških «clubs»

V petek pozno zjutraj se je iz Avstralije vrnila skupina šestdesetih Tržačanov — med katerimi župan inž. Spaccini, predsednik Združenja Tržačanov v svetu Guido Salvi in tajnik istega združenja Bruno Orlando — ki je med božičnimi prazniki obiskala sorodnike, znance in sploh Tržačane, ki so se pred leti odselili v oddaljeno deželo. Ob povratku sta predsednik in tajnik Združenja sestavila poročilo o obisku v Avstraliji, iz katerega je razvidno, da so tržaški izseljenci sprejeli z izrednim zadovoljstvom obisk svojih bivših someščanov, župana in drugih predstavnikov rojstnega mesta.

Ker živi v Avstraliji tudi zelo veliko tržaških Slovencev — marsikdo izmed nas ima v Avstraliji bližnje ali daljne sorodnike, brate, strice in nečake, bratrance in znance — se nam je zdelo poročilo združenja preskopo in smo zaprosili za razgovor tajnika Združenja g. Bruna Orlanda. Rad je privolil in nam dolgo pripovedoval o obisku, o odzivu ljudi, o neštetih ganljivih trenutkih, ki so jih predstavniki Trsta preživeli v oddaljeni Avstraliji.

Ustavili smo se najprej ob številkah, čeprav so nas najbolj zanimali človeški trenutki. Iz Trsta se je od 1955. do približno 1965. leta odselilo od 50 do 70 tisoč oseb (po uradnih podatkih sicer samo 26 tisoč). Verjetno ne bomo nikoli razpolagali s podatki, koliko je bilo med njimi Slovencev, toda če sprašujemo po naših vaseh in v samem mestu lahko ugotovimo, da kar precej. Tajniku Združenja g. Orlandu smo torej najprej zastavili vprašanje, kakšne podatke so zbrali med svojim potovanjem. Povedal nam je, da živi v Sydneyu približno 4000 Tržačanov, v Melbournu celo 6000, v Adelaide okrog 2000, po raznih manjših mestih pa še kakih 3000.

Razgovor je nato stekel, ne da bi bilo potrebno zastavljati še kako točno vprašanje. Povedal nam je na primer, da so skoraj vsi Tržačani, ki so jih srečali v raznih mestih izrazili željo, da bi se vsaj na stara leta vrnili v Trst. Mnogi sicer vedo, da bo to neuresničljivo, vendar se ne morejo odpovedati vsaj želji. Nekdo je celo izjavil: «Ne bi zamenjal niti najbolj razpadle šentjakobske hiše za sydneyski nebotičnik!» Vsi bi si torej želeli nazaj, niso pozabili na stare običaje, na navade, tudi jih je izredno zanimalo, kakšno je po toliko letih lice našega mesta, kakšna bodočnost, ali ima kakšno perspektivo za gospodarski razvoj, ki bi jim omogočil povratek. Tržaške predstavnike so zaprosili, naj jim pošljejo knjige, plošče, slike, ki naj bi bile vsem na razpolago v raznih krožkih in društvih. Zanimalo nas je, s čim se ukvarjajo ta društva in kakšno je njihovo delovanje. Tajnik Orlando nam je dal izredno točno oznako: društva delujejo po modelu angleških «clubs»; v njih prirejajo večerje, plese in drugo družabno dejavnost. Dejansko preživljajo izseljenci v društvih

Arh. Erminij Smrekar

week-ende. Le v zelo redkih primerih se društva ukvarjajo tudi s socialnimi vprašanji ali s podporami. Nekaj več je športnih društev, v katerih so člani izključno Tržačani, mogoče še kak Istran ali Italijan.

Govorili smo nato o mladini, o tako imenovani «drugi generaciji», o otrocih izseljencev, ki so se rodili v tujini ali so odpotovali v otroških letih. Pri njih se ne pozna, da so otroci Tržačanov. Popolnoma so vključeni v avstralski način življenja, njih mišljenje je skoraj britanskega tipa, mnogi ne znajo niti besede italijanščine, le kaj po tržaško. Kdo ve, če je pri Slovencih kaj bolje? V večjih mestih delujejo sicer sobotne šole, kjer so redni tečaji italijanščine, niso pa preveč obiskani. Edina zanimiva poteza pri mladini je, da bi vsi želeli vsaj enkrat obiskati mesto, o katerem so toliko slišali govoriti. Predstavniki Združenja Tržačanov v svetu so sklenili, da bodo v bližnji bodočnosti skušali organizirati tak obisk otrok izseljencev v Trst. Nameravajo jih namestiti pri družinah sorodnikov ali pri drugih tržaških družinah tako, da bodo imeli priložnost spoznati način življenja in običaje.

Nekateri Tržačani, ki so se pred leti odselili v Avstralijo, so se tam tudi izredno uveljavili. Tajnik združenja nam je na primer govoril o nekem arhitektu Erminiju Smrekarju. Mladenič je odpotoval iz Trsta po maturi, 1955. ali 1956 leta. Žal nismo mogli ugotoviti na kateri šoli. Glede na priimek morda na slovenski. V Melbournu je doktoriral na univerzi, sedaj pa je med najbolj znanimi in cenjenimi avstralskimi arhitekti. Pripravil je načrte za pet cerkva in štiri hotele, med katere spada celo ogromen hotelski kompleks «Old Melbourn», ki je zgrajen v starem avstralskem stilu. Zanimiv je tudi primer nekega Ciana Giacomettija, ki si je pred dobrimi desetimi leti pripravil malo delavnico za izdelovanje lutk. Sedaj ima monopol v Avstraliji in ogromno tovarno, ki izvaža celo na Japonsko.

Mnogo je še podatkov, ki nam jih je posredoval tajnik g. Orlando in za katere se mu zahvaljujemo. Ustavili bi se še ob vesti, ki bo verjetno razveselila marsikoga: italijanska in avstralska vlada se pogajata, da bi bile pokojnine, ki so dozorele italijanskim državljanom v Avstraliji, izplačljive tudi v Italiji. Sicer je pri tem nekaj pogojev, vendar bo tak sporazum omogočil vsaj nekaterim, da bodo preživeli zadnja leta doma.

Nadja Kriščak

Avtomobilist podrl fantka

Zgodaj popoldne so z rešilnim avtom pripeljali v otroško bolnišnico 11-letnega Salvatora Montisija iz Videmske ulice, katerega so pridržali zaradi odrgnin po telesu in predvsem udarca po glavi s prognozo okrevanja v 30 dneh.

Agenti cestne policije so javili, da je fantek stopil nedaleč od doma s pločnika na ulico prav v trenutku, ko je privozil s peugeotom Luciano Cepak iz Ul. Santuari, ki se kljub poskusom ni mogel izogniti Montisiju.

DAROVI IN PRISPEVKI

V počastitev spomina pok. Vekoslava Špangerja daruje družina M. Kapun 3000 lir za spomenik padlim partizanom na Proseku.

V spomin pok. Vekoslava Špangerja in mame Albina Orla daruje družina Riosa 2500 lir za šolo spomenik v Cerknem in 2500 lir za PD «Ivan Cankar».

V počastitev spomina pok. Vekoslava Špangerja darujeta Ema in Fani Krševan 2000 lir za spomenik NOB na Proseku.

Namesto cvetja na grob pok. Katarine Orel darujeta Ema in Fani 1000 lir za Dijaško matico.

V počastitev spomina pok. Katarine Orel daruje Danilo Benčina 5000 lir za prosvetno društvo «Ivan Cankar».

V počastitev spomina pok. Katarine Orel darujeta Mira Šuman in Dora Caharija 2000 lir za PD «Ivan Cankar».

V počastitev spomina pok. Katarine Orel daruje Slavica Kraševec s hčerkama 5000 lir za ŠZ «Bor».

V počastitev spomina pokojne Karmele Godina por. Bednarik darujeta Marija in Franc 2000 lir za p.d. «Ivan Grbec» v Škednju.

V počastitev spomina pok. Karmele Godina por. Bednarik daruje Marija Trebec 2000 lir za spomenik padlim partizanom iz Škednja, od Sv. Ane in s Kolonkovca.

Mario Renčelj (Mičetov) št. 218, daruje za spomenik padlim partizanom v Bazovici 15.000 lir.

Za spomenik padlim partizanom v Križu so darovali: Giovanni Maganja 5000 lir, Danilo Sedmak 5000 lir, Ferdinand in Ida Rukin 10.000 lir, Sirk, Kodrič in Metlika 3000 lir, Josip Daneu 10.000 lir, Henrik Sedmak 10.000 lir, Riko Leharnar 1000 lir, Rudolf De Lenardo 500 lir, Vekoslava Košuta 10.000 lir.

Namesto cvetja na grob pok. Pavle Tence darujeta Viktorija in Nini Košuta 1500 lir za spomenik padlim partizanom v Križu.

Namesto cvetja na grob Erneste Furlan darujeta Ivana Kralj 2000 lir in Ivan Furlan 3000 lir za spomenik padlim v Gabrovcu.

Emilija Briščik daruje 3000 lir za spomenik padlim v Gabrovcu.

Srečko in Kristina Merlak darujeta 10.000 lir za spomenik padlim partizanom iz Škednja, od Sv. Ane in s Kolonkovca.

Za spomenik na Proseku daruje Sik Vinko 500 lir.

Za spomenik na Proseku daruje Marija Rupel s Pilja 2000 lir.

Ob priliki odkritja spomenika Marjana Štoka darujejo Dolenčevi 2000 lir za spomenik na Proseku.

Namesto cvetja na grob pok. Lojzeta Špangerja daruje Ito Kolarič 2000 lir za spomenik na Proseku.

V počastitev spomina pok. Karmele Godina-Bednarik daruje Silvester Godina 2000 lir za p.d. I. Grbec, 2000 lir za spomenik padlim v NOB iz Škednja, s Kolonkovca in od Sv. Ane in 2000 lir za Dijaško matico.

V počastitev spomina pok. Karmele Bednarik roj. Godina darujeta Slava in Marija Žerjal 3000 lir za spomenik padlim v NOB iz Škednja, od Sv. Ane in s Kolonkovca.

V počastitev spomina pok. Karmele Bednarik roj. Godina daruje družina Novel 2500 lir za spomenik padlim v NOB iz Škednja, od Sv. Ane in s Kolonkovca in 2500 lir za p.d. I. Grbec.

Za ureditev športnega igrišča v Trebčah so prispevali: Glavina Danilo 5000 lir, Maran Mario 500, Hrovatin Ivan 1000, Ljudski dom Trebče 4000, Levec Klavdij 5000, Antonucci 5000 in 5000 lir za ŠD Primorec, Dragica Trebče 200, 1000 lir in Carli Pavel 1000 lir.

V spomin g. dr. Jakoba Ukmarja daruje družina Zafred 3000 lir za spomenik padlim iz Škednja, s Kolonkovca in od Sv. Ane.

Za spomenik padlim iz Škednja, s Kolonkovca in od Sv. Ane darujejo še naslednji: Godina Bruno 2000 lir, Gržančič Alfred 1000 lir, Marija Costa 5000 lir, družina Repič 5000 lir, družina Negro 2000 lir, Danjel Korošec 1000 lir, Kristina Mozer 1500 lir, Viktor Svetina 500 lir, Darjo Žerjal 1000 lir, Branko Sabadin 3000 lir, Roža Pečenik 1000 lir, Žarko Vecchiet 3000 lir, Peter Cerkvenic (Ul. dell'Acqua 64) 10.000 lir, Ferdinando Padovan 2000 lir, Romano Canciani 5000 lir, Stelio Griso 500 lir, Carmen Rojči 1000 lir, Marija Soave-Cerkvenič 5000 lir, Peter Cerkvenič (Ul. dell'Acqua 60) 2000 lir, Silvan Žerjal 1000 lir, Mario Prodan 5000 lir, Štefanija Starec 1000 lir, Marija Ferro 1500 lir, Bruno Škabar 3000 lir, Rudi Gržančič 1500 lir, Mario Visintin 2000 lir, Dragotin Komar 3000 lir, Milan Sancin 30.000 lir, Rodolfo Bassa 2000 lir, Rafael Možina 1500 lir, Claudio Conestabo 1000 lir, Josip Orel 2000 lir, Ivan Škabar 1000 lir in Stanko Malalan 1000 lir.

Karel Furlan s Proseka daruje 10.000 lir za spomenik padlim partizanom na Proseku, 5000 lir za ŠD «Sokol» in 5000 lir za Dijaško matico.

Ob peti obletnici smrti drage mame Nade Hrovatin-Renko daruje družina Hrovatin 3000 lir za Dijaško matico.

V spomin nabrežinskemu godbeniku Ernestu Pertotu

Kljub slabemu vremenu je v sredo 29. decembra velika množica vaščanov spremila na zadnji poti zaslužnega godbenika Ernesta Pertota, ki je po dolgi bolezni zaključil svoje življenje. Čeprav je že slutil svojo neizbežno usodo, je bil do zadnjih dni vedno vedrih misli, pripravljen na vsak pogovor. Posebno mu je bila pri srcu rast nabrežinske godbe, kot aktivni veteran je skoro do poslednjih dni prispeval s svojo navzočnostjo k plodnemu delovanju te najstarejše veje domače prosvete.

Pokojni Ernest se je rodil 18. julija 1889 v Nabrežini v zavedni Frlanovi družini. Že v rani mladosti je zašel med pevce in muzikante ter je še v pozni starosti dajal zgled mladi generaciji, katera se na žalost premalo zanima za to glasbeno zvrst. S svojim «tamburinom», katerega je mojstrsko obvladal, je bil daleč naokoli znan kot navdušen godbenik ter je prejel ob priliki obletnice nabrežinske godbe nadvse zasluženo priznanje za svoje nesebično delovanje.

Pokojnik je okusil mnogo grenkih let v svojem življenju, rad je pripovedoval, kako se je kot vojni ujetnik vključil kot zaveden proletarec med borce proti reakcionarnim silam ter dosegel in uspešno izvrševal razne zaupane mu naloge. Predolgo bi bilo opisovanje vseh njegovih dogodivščin, ki so sicer bile nanizane v dopisu ob proslavi njegove 80. obletnice rojstva, ko je pokojnikova markantna osebnost s predtaktom oznanjala njegovo priljubljeno koračnico «Alte Kamerad».

Dragi «Alte Kamerad!» Pri zadnjem bivališču smo se poslovili od Tvojega trupla z željo, katero si v življenju večkrat izrazil, naj bi iz mladih vrst izšli novi «tamburini» in drugi inštrumenti.

Užaloščeni družini bodi v uteho zavest splošnega sočustvovanja, ki bo še dolgo prevevalo zlasti v krogih kolegov-godbenikov, ki ponovno izražajo svoje sožalje vdovi Karmeli, hčeram Bruni in Viktoriji, bratu Franciju in drugemu sorodstvu. Kot svojemu zvestemu čitatelju se pridružuje sožalju tudi uredništvo Primorskega dnevnika.

Vaščan

Hermanu v spomin

Prazniki so za nami in končno smo iz leta 1971 prestopili v leto 1972. Vse to je običajno in v redu, vendar se ob tem spomnimo na božične praznike in na dogodke, ki so se takrat pripetili in nas hudo prizadeli.

Na božič zjutraj smo si vaščani in prijatelji voščili vesele praznike. Vreme je bilo sončno in vzdušje prijetno. Kmalu nato pa je Breg zagrnila megla, kot bi hotela napovedati nekaj žalostnega. In tako se je zgodilo. Zvečer smo sedeli v osmici pri domačinu Rafaelu Kosmaču, pred kozarcem domače kapljice smo kramljali. Govorili smo pač o vsakdanjih dogodkih. Nenadoma nas je, kot strela z jasnega, presenetila huda vest: našega priljubljenega mladega sovaščana Hermana Gerlija ni več med živimi, podlegel je poškodbam prometne nesreče.

Žalostna vest je prekinila prijetno in veselo vzdušje, za nas iz Boršta in Zabrežca je bilo konec radostnega razpoloženja.

Hermana ne bodo pogrešali samo starši, za njim ne bodo jokali samo sorodniki in tisti, ki jih je smrt neposredno prizadela. Pogrešali ga bomo prav vsi Borštani in še sosedje iz Zabrežca, vsi ki smo ga poznali, ki se ga spominjamo, kako je bil vljuden in prijazen. Kogarkoli je srečal na cesti, je nagovoril in ga vljudno pozdravil, starejše in mlajše. S tem je pokazal svoj plemeniti značaj. Ne bomo mu peli hvalnice. Najboljši dokaz, da ga bomo vsi v vasi pogrešali, je bil veličasten pogreb. Podobnega v Borštu že dolga leta nismo videli.

Užaloščenima staršema Albinu in Lucilli lahko ob izgubi predragega sina samo še enkrat izrekamo najbolj občuteno sožalje in jima prisrčno želimo, da bi bilo življenje še enkrat močnejše od krute usode, ki jima ni bila naklonjena.

Hermanu naj bi bila rahla domača zemlja. Ohranili ga bomo v trajnem spominu, ostal bo v naših srcih.

Vaščani iz Boršta in Zabrežca

Tekoča goriva za ogrevanje SHELL
gorilno olje — nafta
plinsko olje — gasolio
kerozen
GORILNIKI ZA CENTRALNE NAPELJAVE znamke SHELL
VELIKA ZALOGA REZERVOARJEV VSEH VELIKOSTI (od 1000 l dalje)
Od marca do septembra čistimo rezervoarje.
Telefonirajte na: 811-304, 812-316
LA NAFTA
FURLAN GIUSEPPE — RIO PRIMARIO 2 — TRST

7. januarja se je začel **veliki sejem tekstila**
Popusti od **30** *do* **50%**
Largo Barriera Vecchia 14
pri **PARADISO** della **SETA**
Zelo ugodna menjava za kupce iz Jugoslavije

RADIO VELEVIZIJA

NEDELJA, 9. JANUARJA

TRST A

8.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 20.15 Poročila; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Maša; 10.15 Poslušali boste; 11.15 T. Seliškar: Jadra na robu sveta; 12.00 Nabožna glasba; 12.30 Staro in novo v zabavni glasbi; 13.00 Kdo, kaj, zakaj; 13.30 Glasba po željah; 14.45 Glasba iz vsega sveta; 15.45 Mali koncert; 16.30 Šport in glasba; 17.30 Radijska drama: «Glas izpod mosta»; 18.30 Priljubljeni pevci; 19.30 Pratika; 19.45 Ansambli; 20.00 Šport; 21.00 Naši kraji in ljudje; 21.20 Plošče; 22.00 Športna nedelja; 22.40 Zabavna glasba.

TRST

8.30 Kmetijska oddaja; 9.30 Maša; 10.30 Tržaški motivi; 14.00 «Il fogolar».

KOPER

6.30, 7.00, 12.30, 14.30, 19.15, 22.30 Poročila; 6.40 Glasba za dobro jutro; 8.00 Glasbena matineja; 12.00, 12.45 in 13.07 Glasba po željah; 14.40 Šport; 14.40 Sosedni kraji in ljudje; 15.00 Glasba po željah; 16.00 O šolah in šolnikih; 16.15 Domače pesmi in melodije; 17.00 Prenos RL; 19.00 Šport; 19.30 Prenos RL; 22.15 Zabavna glasba;

NACIONALNI PROGRAM

8.00, 12.00, 20.00 Poročila; 7.00 Jutranja glasba; 8.30 Poljedelska oddaja; 9.30 Maša; 10.45 «Supercampionissimo»; 11.35 Roditeljski krožek; 12.00 Plošče; 13.15 Spored s P. Baudom; 14.00 Plošče; 15.30 Prenos z nogometnih igrišč; 16.30 Popoldan z Mino; 17.30 Varieté s G. Bramierijem; 18.15 Nedeljski koncert; 19.30 TV glasba; 21.10 Jazz koncert; 21.50 Koncert violinista F. Zukermana; 22.15 F. M. Dostojevski: Besi.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 9.30, 13.30, 17.25, 18.30, 22.00 Poročila; 7.40 Pojeta O. Berti in R. Carlos; 8.40 Plošče; 9.35 Veliki varieté; 11.00 Koncert lahke glasbe; 12.00 Športne novosti; 13.00 Kvizi narobe; 14.30 Popevke; 15.00 Preizkušajo se diletanti; 16.30 Športna nedelja; 17.30 Nove ital. popevke; 18.40 Varieté s P. Villaggiom; 20.10 Operni svet; 21.00 Zgodovine in legende Modre obale; 21.30 Operni odlomki; 22.40 Stare popevke;

III. PROGRAM

10.00 Scarlattijeva opera; 12.20 Koncert za orgle; 13.00 Medigra; 14.00 Rossinijeva komorna glasba; 14.45 Plesna glasba; 15.30 Radijska igra; 19.15 Vsakovečerni koncert; 20.45 Poezija v svetu; 21.30 Bakhus v Toscani; 22.20 Glasba izven sheme.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00, 23.00, 24.00 Poročila; 8.05 Ivo Zorman: «Najboljši prijatelj»; 8.50 Orkestralna medigra; 9.05 Srečanja v studiu 14; 10.05 Še pomnite, tovariši...; 10.25 Pesmi borbe in dela; 11.20 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 13.15 Zabavna glasba; 13.30 Nedeljska reportaža; 13.50 Z domačimi ansambli; 14.05 Igrajo veliki zabavni orkestri; 14.30 Humoreska tega tedna; 15.05 Nedeljsko športno popoldne; 17.05 V svetu opernih melodij; 17.30 L. Goldman: «Sovražnik vsepovsod»; 18.10 Lahka glasba slovenskih skladateljev; 19.00 Lahko noč, otroci!; 19.15 Glasbene razglednice; 20.00 «V nedeljo zvečer»; 22.20 Zaplešite z nami; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Jazz.

ITAL. TELEVIZIJA

11.00 Maša; 12.00 V nedeljo opoldne; 12.30 Zabavni program; 13.30 Dnevnik; 14.00 Kmetijska oddaja; 15.00 Prenos športnega dogodka; 16.45 TV za otroke: Pustolovščine indijskega slona; 17.35 Jugoslovanska risanka: Profesor Boltežar; 17.45 Rezultati ital. nogometnega prvenstva; 18.00 Glasbeni spored; 19.00 Dnevnik; 19.10 Prenos nogometne tekme; 19.55 Šport in kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Eneida; 22.10 Športna nedelja; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

21.00 Dnevnik; 21.15 Glasbeni spored; 22.30 Mit Risorgimenta.

KOPRSKA B/V

19.45 Otroški kotiček: Don Kihot; 20.15 Risanke; 20.30 Film: «Sangue nell'arena»

PONEDELJEK, 10. JANUARJA

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 17.15, 19.15 Poročila; 7.30 Jutranja glasba; 11.40 Radio za šole; 12.10 Pomenek s poslušalkami; 12.20 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.20 Za mlade poslušalce; 18.15 Umetnost, književnost in prireditve; 18.50 Slavni orkestri; 19.10 Odvetnik za vsakogar; 19.40 Zbor «A. Illersberg»; 20.00 Šport; 20.35 Pesmi brez zatona; 21.20 Orkester proti orkestru; 21.45 Slov. solisti; 22.05 Zabavna glasba

TRST

12.10 Plošče; 14.45 Tretja stran; 15.10 Folklorni dokumenti; 16.00 G. Puccini: Suor Angelica.

KOPER

6.30, 7.00, 12.30, 14.30, 19.15, 22.30 Poročila; 6.40 Glasba za dobro jutro; 8.00 Glasbena matineja; 12.00, 12.45 in 13.07 Glasba po željah; 14.40 Zabavna glasba; 15.00 Prenos RL; 15.30 Naši zbori pojo; 16.00 Primorski dnevnik; 16.20 Popevke; 16.40 Pianistka Neva Merlak-Corrado; 17.10 Vaši pevci; 17.40 Popoldanski koncert; 18.15 Glasbe iz filmov; 19.30 Prenos RL; 22.15 Orkestri; 23.00 Prenos RL.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 14.00, 20.00 Poročila; 7.10 Jutranja glasba; 8.30 Popevke; 9.15 Vi in jaz; 11.30 Radio za šole; 12.10 Plošče; 13.15 «Hit parade»; 14.00 Veselo popoldne; 16.00 Otroški kotiček; 16.20 Za vas mlade; 19.10 Kulturna rubrika; 19.40 Ameriška ljudska glasba; 21.00 Glasbena fantazija; 22.15 XX. stoletje; 23.10 Plošče.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 12.30, 19.30, 22.30, 24.00 Poročila; 7.40 Pojejo The Rolling Stones in Raffaella Carrà; 8.40 Operni odlomki; 9.35 Orkestri; 9.50 Radijska priredba; 10.05 Popevke; 10.35 Telefonski pogovori; 12.40 «Alto gradimento»; 13.50 Kako in zakaj; 14.00 Plošče; 16.00 Draga RAI; 18.40 Vprašaj; 19.00 Filmska glasba; 20.10 «Supercampionissima»;

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 11.00 Sibeliusovi poemi; 11.45 Ital. sodobna glasba; 12.20 Plošče; 13.00 Medigra; 14.30 Včerajšnji in današnji izvajalci; 15.30 Cimarosov oratorij; 17.45 Pogovor z vzgojitelji; 18.45 Mali planet; 19.15 Operne plošče; 20.30 Evrovizijski koncert.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00, 23.00, 24.00 Poročila; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb; 9.40 Z zabavnim orkestrom RTV Ljubljana; 10.20 Pri vas doma; 12.10 Iz srbske simfonične zakladnice; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pihalni orkestri na koncertnem odru; 13.15 Zabavna glasba; 14.10 Med zbori Bele Bartoka in Igorja Stravinskega; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Glasbeni intermezzo; 15.40 Lepe melodije z velikimi orkestri; 16.00 «Vrtiljak»; 17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne; 18.15 Ob lahki glasbi; 18.35 Interna 469; 19.00 Lahko noč, otroci!; 20.00 Stereofonski operni koncert; 22.15 Za ljubitelje jazza; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Slovenski pevci in ansambli zabavne glasbe.

ITAL. TELEVIZIJA

12.30 Kulturna oddaja; 13.00 Anketa o poklicih; 13.30 Dnevnik; 14.00 Tečaj francoščine; 14.30 TV v šoli; 17.00 TV za najmlajše: Igra stvari; 17.30 Dnevnik; 17.45 TV za otroke, Slike z vsega sveta; 18.10 Predmestni deček; 18.45 Na knjižni polici; 19.15 Kulturna oddaja; 19.45 Šport in kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Fordov film: Odprava v Manžurijo; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

21.00 Dnevnik; 21.15 «Controcampo TV»; 22.15 Vivaldijev koncert; 23.00 Evrovizijski prenos smučarskih tekem.

KOPRSKA BARVNA TV

20.00 Otroški kotiček: Ali Baba; 20.15 Poročila; 20.30 Glasbena oddaja; 21.20 Dokumentarec v središču zemlje.

JUG. TELEVIZIJA OD 9. DO 15. JANUARJA

NEDELJA, 9. januarja

9.40 Stare krčme: Pri Reclju; 10.10 Kmetijska oddaja; 11.00 O troška matineja: Doktor Dolittle, Boj za obstanek; 11.50 Mestece Peyton; 15.00 Boksarska revija Crvene zvezde; 16.30 Državno prvenstvo v košarki za ženske — Železničar:Jugoplastika; 18.00 Operacija San Gennaro, italijanski film; 20.00 TV dnevnik; 20.30 TV komedija; 21.15 Zabavno-glasbena oddaja; 21.30 Športni pregled; 22.00 Poročila.

PONEDELJEK, 10. januarja

17.55 L. Martinkova: Trije rokomavhi; 18.15 Obzornik; 18.30 V spomin Metoda Badjure; 19.00 Mladi za mlade; 20.00 TV dnevnik; 20.35 B. Bor: Šola noči, TV drama; 22.00 Kulturne diagonale; 22.50 Poročila.

TOREK, 11. januarja

17.35 M. Šušnelj: Slon na trgu; 17.50 Risanka; 18.15 Obzornik; 18.30 Od zore do mraka; 19.05 Računalniki: Preprost program; 19.30 Mikroekonomika: Zaščita podjetniške dejavnosti; 20.00 TV dnevnik; 20.35 Mesto iluzij, ameriški film; 22.30 Poročila.

SREDA, 12. januarja

17.50 Doktor Dolittle, serijski barvni film; 18.15 Obzornik; 18.30 Po domače z ansamblom Mihe Dovžana; 19.05 Na sedmi stezi; 19.30 Naš ekran; 20.00 TV dnevnik; 20.35 A. Šenoa: Diogenes, 2. del; 21.25 Evropsko drsalno prvenstvo; 22.30 Poročila.

ČETRTEK, 13. januarja

16.28 Napoved sporeda; 16.30 Evropsko prvenstvo v dvosedežnem bobu; 17.35 Veseli tobogan: Slovenska Bistrica; 18.15 Obzornik; 18.30 Boj za obstanek — film; 19.00 L. Bernstein: Beseda in glasba; 20.00 TV dnevnik; 20.35 G. Boccaccio: O peresu angela Gabrijela; 21.10 Evropsko drsalno prvenstvo.

PETEK, 14. januarja

16.30 Evropsko prvenstvo v dvosedežnem bobu; 17.35 L. Suhodolčan: Narobe svet, odd. iz cikla Naočnik-očalnik; 18.10 Obzornik; 18.25 Obisk iz Italije; 18.40 Vzgojni problemi: Otrok se boji; 18.50 Smučarska šola; 19.00 Mestece Peyton; serijski film; 20.00 TV dnevnik; 20.35 Göteborg: Evropsko drsalno prvenstvo; pribl. 22.30 Poročila.

SOBOTA, 15. januarja

12.55 Kitzbühel: Smuk za moške; 16.30 Košarka Beograd:Jugoplastika; 18.00 Obzornik; 18.15 Veseli tobogan; 19.20 TV kažipot; 20.00 TV dnevnik; 20.35 Göteborg: Evropsko drsalno prvenstvo; 22.30 Oddelek S, serijski barvni film; 23.20 Poročila.

ZARADI OBČUTENE POTREBE PO KULTURNEM HRAMU

Prebivalci Sovodenj množično podpirajo akcijo za zgraditev Prosvetnega doma

Do danes so člani odbora sami nabrali nad milijon lir Velika večina prebivalcev dala svoj prispevek - Objavljamo prvi seznam darovalcev - Nekateri so obljubili pomoč v blagu

Prebivalci Sovodenj z nestrpnostjo pričakujejo kdaj bo dokončan domači Prosvetni dom, v katerem bodo predavalnica, ki bo lahko služila za manjše prireditve ter sobe za glasbeno šolo, za sedež prosvetnega društva in za sedež športnega društva. Po nekajtedenskem odmoru bodo v stavbi nadaljevali z deli. Kmalu bodo postavili vrata in okna ter marmornaste stopnice. Tudi za opremo se že zanimajo in domači prosvetarji upajo, da bo prosvetni dom nared zelo hitro.

Voditelji prosvetnega društva so si v teh dneh prizadevali, da bi dobili prostovoljne prispevke za dokončno ureditev doma. Odziv pri prebivalcih je bil zelo velik. Skoro je ni družine, ki ne bi prispevala denarja, marsikdo je obljubil pomoč v blagu, ki je potrebno za opremo doma. Le maloštevilni so tisti ki še niso dali svojega prispevka.

Doslej so nabrali, in to v dvotedenski nabiralni akciji, nad milijon lir. Prispevke še vedno nabirajo, marsikdo med tistimi, ki je že dal svoj prispevek, je obljubil, da bo čez nekaj mesecev lahko dal še drugega. Vsak je prispeval po svojih močeh, marsikdo je dal iz žepa veliko vsoto, nekateri pa so dali seveda manjše prispevke.

Odbor prosvetnega društva nam je posredoval prvi seznam darovalcev. Zaprosili so nas, da objavimo le imena darovalcev, ne da bi posebej navedli vsote, ki jo je vsak posameznik dal. Tej želji smo ustregli, kajti za javnost ni važno koliko nekdo da, važno je da da. Prvi seznam objavljamo danes, drugega pa bomo v prihodnjih dneh. Prepričani smo, da bodo v prihodnjih dneh prireditelji lahko dodali v seznam, ki ga imajo že pripravljenega, še marsikatero ime.

Na prvem seznamu so: Emil Tomšič, Mario Gruden, Mirko Petejan, Milenko Petejan, Dano Tomšič, Danilo Devetak, Štefan Marušič, Pavel Uršič, Julko Čavdek, Peter Krašček, Ladi Češčut, Maria Melzi, Tereza Franzot, Jurij Černigoj, Giovanni Sekulin, Rudi Vižintin, Remo Marušič, Jožefa Lukma, Teresa Bucarelli, Franc Tomšič, Alojz Tomšič, Jožef Tomšič, Ivo Tomšič, Romano Tomšič, Bazilij Cotič, Dominik Kerševan, Franc Češčut, Janko Petejan, Milan Pisk, Karmela Petejan, Franc Kovic, Mario Marušič, Berto Marušič, Drago Marušič, Andrej Gorjup, Franc Pahor, Mara Fajt, Karlo Batistič, Franc Novak, Marija Marušič, Ida Grion, Alojz Prinčič, Alojz Zavadlav, Anton Tomšič, Danica Tomšič, Ivan Tomšič, Viljem Fajt, Lucijan Fajt, Rihard Cej, Livija Valas, Karlo Krašček, Ivo Pahor, Ivo Petejan, Marko Tomšič, Mila Kovic, Dominik Tomšič, Jordan Cotič, Jožef Petejan, Karlo Fajt, Alojz Tomšič, Adolfo Vižintin, Vinito Česelj, Maria Pahor, Jerica Tomšič, Zvonko Petejan, Marija Češčut, Fani Petejan, Franc Princi, Franc Čaudek, Emilija Čaudek, Bruno Pisk, Slava Pisk, Ferruccio Cingerli, Ivanka Cotič, Mirko Cotič, Miloš Tomšič, Marino Luvisutti, Pavel Cotič, Slavko Florenin, Andrej Dominko, Jožef Šviligoj, Jožef Marinič, Andrej Tomšič, Rudi Ortolan, Franc Petejan, Zora Tomšič, Giani Devetak, Albin Cijan, Luigi Roiatti, Anica Boškin, Karlo Butkovič, Jožefa Gorkič, Ivan Cotič, Alojz Pisk, Jožko Kuzmin, Atilija Kuzmin, Zlatko Vižintin, Martin Češčut, Dora Petejan, Jožef Pelicon, Dušan Pelicon, Anton Branko Ferfolja, Drago Tomšič, Gizela Devetak, Nado Devetak, Franjo Tomšič, Fani Češčut, Jožef Češčut, Rudolf Pelicon, Davorin Pelicon, Veronika Butkovič, Ivo Devetak, Ivanka Devetak, Boris Marušič, Alojz Marušič, Anton Černic, Franc Batistič, Franc Hmeljak, Gilberto Visintin, Gino Marega, Stanko Malič, Livijo Brisko, Deziderij Cotič, Ernest Devetak, Rozalija Humar, Anton Cijak.

PO DECEMBRSKIH BORBAH

Enotna sindikalna platforma delavcev slaščičarske industrije

V februarju bodo izvolili enotne sindikalne svete - Včlanjevanje v sindikate bo potekalo brez konkurence

Delavci jestvinske in slaščičarske industrije začenjajo novo leto na enotni sindikalni platformi. Po uspelih sindikalnih akcijah v zadnjih mesecih prejšnjega leta, na katerih so trije sindikati FILZIAT-CGIL, FULPIA-CISL in UILJA-UIL skupno nastopali in vodili delavstvo, so na sestanku, ki je bil pred nekaj dnevi, sklenili voditi enotno akcijo tako na področju včlanjevanja v sindikate, naročanja za sindikalno glasilo, izvolitev tovarniških svetov. Domenili so se, da bodo do polovice februarja izvolili v vseh tovarnah skupne tovarniške svete in obratne delegate. V kratkem bodo tudi porazdelili skupne izkaznice včlanjenim v sindikate. Pripravili bodo tudi dva tečaja za sindikalne aktiviste.

Prav tako bodo izvedli široko sindikalno akcijo v tistih tovarnah, kjer je videti, da nameravajo delodajalci obiti pred kratkim sklenjeno pogodbo s tem, da ne nadomestijo delavcev, ki so odšli in da zahtevajo od ostalih enako produktivno zmogljivost.

Zahvala mestnih stražnikov

Poveljstvo mestnih stražnikov iz Gorice se iskreno zahvaljuje vsem ustanovam in zasebnikom, ki so ob prazniku treh kraljev (Befana) prinesli razne darove.

KLUB «SIMON GREGORČIČ» v Gorici

vabi v petek, 14. julija ob 20.30 na

LITERARNI VEČER

na katerem bodo sodelovali mladi zamejski pesniki Ivanka Hergold, Ace Mermolja, Marij Čuk in Marko Kravos.

Pesnike bosta spremljala s kitaro in orglicami Jožko Leban in Viljem Prinčič.

Ob tej priliki bodo predstavili Pesniški list štev. 3 v katerem objavlja svoje pesmi Ace Mermolja.

Večer bo v klubski dvorani na Korzu Verdi 13.

KLUB «SIMON GREGORČIČ» v Gorici

vabi na predavanje o tolminskem zgodovinarju

SIMONU RUTARJU

Predavala bosta ravnatelj goriškega muzeja Branko Marušič in Tomaž Pavšič.

Ob tej priliki bodo sprejemali naročila za ponatis Rutarjeve «Zgodovine Tolminske».

Predavanje bo v Gregorčičevi dvorani na Verdijevem korzu 13 jutri, 10. januarja ob 20.30.

TEČAJ MODERNIH PLESOV

bo v Gorici, Verdijev korzo 13.

Vpisovanje do 20. januarja 1972 na sedežu SPZ v Ul. Malta 2/I, tel. 24-95.

Podrobnejša pojasnila ob vpisu.

Kino

Gorica

VERDI 15.00—22.00: «Gri scassinatori». J. Paul Belmondo in Omar Sharif. Barvni film.

CORSO 15.15—22.00: «Sole rosso». Charles Bronson, Ursula Andress in Alain Delon. Ameriški barvni film.

MODERNISSIMO 15.00—22.00: «Il dio serpente», N. Grassini in E. Marquez. Ameriški kinemaskope v barvah; mladini pod 18. letom prepovedan.

CENTRALE 15.00—21.30: «La vendetta è un piatto che si serve freddo», I. Mann in K. Kinski; kinemaskopski film v barvah.

VITTORIA 15.00—21.30: «Mademoiselle Desade e i suoi vizi», M. P. Conte in L. Nanni; film v barvah, mladini pod 18. letom prepovedan.

Tržič

AZZURRO ob 14.00: «Continuavano a chiamarlo Trinità», T. Hill in B. Spencer. Kinemaskop v barvah.

EXCELSIOR ob 14.00: «Love story», Alice McGrawe in R. O'Neal. Barvni film.

PRINCIPE ob 14.00: «Detenuto in attesa del giudizio». Alberto Sordi. Barvni film.

S. MICHELE ob 14.00: «Le meravigliose avventure di Chu Min». Barvna slikanica. Ob 19.30 «Scaramouche», Stewart Granger. Barvni film.

Nova Gorica

SOČA (N. Gorica): «Divja tolpa», ameriški barvni film — ob 16., 18. in 20.

SVOBODA (Šempeter): «Ljubezenska zgodba», ameriški barvni film — ob 16. 18. in 20.

PRVAČINA: «Edina igra», ameriški barvni film — ob 17. in 20.

RENČE: «Maščevalec iz Caroline», italijansko-nemški barvni film — ob 17. in 19.

ŠEMPAS: «Upornik se vrača», ameriški film — ob 17. in 19.30.

KANAL: «Devica in Cigan», ameriško-angleški barvni film — ob 17. in 19.30.

DESKLE: «Dolgi dnevi maščevanja», italijanski barvni film — ob 17. in 19.30.

DEŽURNI LEKARNI V GORICI

Danes ves dan in ponoči je v Gorici odprta lekarna PROVVIDENTI, Travnik 14; tel. 2972.

V TRŽIČU

Danes je v Tržiču odprta ves dan in ponoči lekarna «Centrale» — dott. Fitz in Enneri — Trg republike 26, tel. 72-341.

DEŽURNA CVETLIČARNA

Jutri bo v Gorici odprta cvetličarna SUSMEL LOREDANA, Ul. XXIV. maja 24, Gorica.

DEŽURNI ZDRAVNIKI

Gorica, Sovodnje, Števerjan: dr. FERRUCCIO MILOCCO, Ul. della Bona 10, tel. 3710

dr. GIOVANNI CRISTIANINI, Korzo Italija 204, tel. 2600.

Krmin in okolica: dr. ALFONSO PAGNUTTI, Ul. Conti Zucco 9, tel. 6255.

DEKLE 15 - 16 let lepe zunanjosti dobi ZAPOSLITEV pri trgovini BORLETTI. Predstaviti se od 9.30 do 10.30 v Gorici, Ul. Rossini 7.

S SEJE OBČINSKEGA ODBORA

10 milijonov za opremo nove občinske lekarne v Štandrežu

Priprava vinske razstave - Problemi dijakov, ki se vozijo v šole v Gorici - Bolniški stroški za občinske reveže

V petek zvečer je bila letošnja prva seja občinskega odbora v Gorici, na kateri je župan Martina poročal o sodelovanju s trgovinsko zbornico pri organizaciji gospodarske manifestacije, ki je namenjena razstavi belih vin v okviru blagovne razstave Espomego 1972 v Gorici. Ob tej priliki se je tudi zahvalil odbornikom in občinskim svetovalcem za izraze sožalja ob smrti njegove matere Vittorie.

Na predloge odbornikov so odobrili razne upravne ukrepe. Med drugim so odobrili izdatek 10 milijonov lir za opremo nove občinske lekarne, ki jo bodo odprli v novi stavbi na križišču v Mihaelovi ulici. Nad 20 milijonov pa bodo potrošili za stroške revnejših občanov po bolnišnicah.

Odbornik Fantini je poročal o anketi o prevozu dijakov, ki se vozijo v šolo. Anketa se lahko povzame v treh zahtevah, ki so jih postavili dijaki, kateri se vozijo v goriške šole; prispevek za vozne stroške (za kar daje podporo deželna preko občinske uprave), problem dijaške menze in končno problem primernih prostorov, kjer naj bi dijaki prebili svoj prosti čas. Odbornik bo navezal stike s pokrajinsko upravo za sodelovanje, da bi skupaj poiskali najustreznejšo rešitev za ugoditev potrebam dijakov. Fantini je poročal tudi o stikih z osebami in prizadetimi uradi glede goriške proste cone in njeno obnovo, da bi zbrali vse potrebno gradivo za pravilno oceno in ureditev tega problema.

«Dogodek v mestu Gogi» v torek v Verdiju

V torek bo v Verdijevem gledališču redna gledališka predstava v okviru italijanske gledališke sezone. Nastopilo bo Stalno tržaško gledališče z igro Slavka Gruma «Dogodek v mestu Gogi». Delo je prevedeno iz slovenščine, pred kratkim so ga igrali tudi na slovenskih odrih, iz našega jezika sta ga prevedla Sergej in Liča Pahor, priredila sta ga Lino Carpinteri in Francesco Macedonio, ki je tudi režiser.

S to igro je Tržaško gledališče nastopilo v Rimu in v drugih mestih naše dežele.

Izšel je «Naš Kras» glasilo PD «Jezero»

«Naš Kras... Naše mine», «Pripovedovanje doberdobske žene», «Jamlje v NOB», «Poziv»: to so glavni naslovi periodične revije «Naš Kras», katero izdaja prosvetno društvo «Jezero» v Doberdobu.

V prvem članku se Kraševci sprašujejo, katere so realne nevarnosti, ki se prikazujejo z govoricami, da so vojaške oblasti postavile na Krasu atomske mine in kakšne so perspektive razvoja doberdobske občine zaradi ovir, ki jih predstavljajo vojaške služnosti.

Zanimivo je nadaljevanje pripovedovanja doberdobske žene, ki se spominja karakterističnih momentov iz življenja starega Doberdoba.

Sledi članek, ki govori o življenju Jameljcev v NOB in prikazuje njih prispevek v boju proti nacifašizmu.

Nekaj poslancev je pred meseci predlagalo v parlamentu, naj se obsodi desničarska stranka in njen voditelj; o tem je govor v članku «Poziv». Sledijo izčrpna poročila o delovanju balincarskega društva «Gradina» in prosvetnega društva «Jezero».

Današnji gledališki program v Novi Gorici

V okviru srečanja malih odrov v Novi Gorici bodo danes ob 16. uri nastopili študentje iz Benetk skupine Teatro universitario Cà Foscari s Sigmunda Freuda igro: «Opazovanje težkega primera emianestezije nekega histerika».

Ob 20. uri pa bodo ponovili, v izvedbi Primorskega dramskega gledališča, Jeana Geneta «Poostreni nadzor».

Otrok pod avto v Gorici

Včeraj nekaj pred 13. uro je pripeljala njegova mati v splošno goriško bolnišnico 3 letnega Massimiliana Zucchiattija iz Gorice, Ul. Ponte del Torrione 39. Nudili so mu prvo pomoč za številna odrgnjenja in rano na jeziku; okreval bo v 4 dneh. Deček je prišel v bližini svojega doma pod avto renault, ki ga je vozil 19-letni dijak Antonio Semeone iz Pevme, Ul. Papa, ki se otroku ni mogel izogniti, kakor je ugotovila cestna policija.

Iz goriškega matičnega urada

Od 5. do vključno 8. januarja so na goriškem matičnem uradu prijavili 17 rojstev, 8 smrti, 4 poroke

PREJŠNJO NOČ V PRO LOCO

PRI VLOMU V PISARNO SO NAŠLI SAMO 50 LIR

Zato so pokvarili šest razstavljenih slik Samarja

Komaj teden dni po Novem letu so morali na goriški policiji že zabeležiti prvi vlom v novem letu, pa čeprav je bilo mnogo več škode kot pa ukradenega blaga. Prejšnjo noč so namreč neznanci, ali pa neznanec, vlomili skozi vrata v razstavno dvorano in urad goriške turistične ustanove Pro loco.

Najprej so se lotili predalov, jih odprli s silo in doživeli grenko razočaranje. V miznici so našli samo 50 lir drobiža. Svoje razočaranje so znesli nad slikami krminskega slikarja Samarja, ki jih razstavlja v dvorani. Na šestih so namreč napravili po 20 do 25 cm dolge zareze, očitno z namenom, da bi jih pokvarili in se tako «ohladili» za klavrn uspeh vloma.

Upravi urada ni preostalo drugega, kot da je vlom prijavila letečemu oddelku goriške kvesture, ki na osnovi pičlih sledov skuša najti pot do nepovabljenih nočnih vandalov.

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU
SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA — GORICA
ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE — GORICA
v sodelovanju z EMAC iz Gorice

GOSTOVANJE PRIMORSKEGA DRAMSKEGA GLEDALIŠČA IZ NOVE GORICE

Carlo Goldoni

Primorske zdrahe

Komedija v dveh delih

V primorsko narečje prelil dr. Mirko Rupel

Režiser: MARIO URŠIČ
Scenograf: Matjaž Turk
Kostumograf: dipl. ing. arh. Milena Kumar
Glasbena oprema: Ivo Mignozzi

V sredo, 12. t. m. ob 20.30 v gledališču «G. Verdi» v GORICI (Abonma red A in red B)

Vozni red avtobusov za v gledališče «G. Verdi» v Gorici
Avtobus št. 1: Vrh odhod ob 19.30 gostilni - Devetak Grilj Poljane ob 19.30 gostilna Peric Doberdob ob 19.40 pred občino Jamlje ob 19.30 gostilna Pahor Dol ob 20. Boneti, Palkišče, gostilna Peric Rupa Peč Gabrje ob 20.05 pri gostilni Ožbot
Avtobus št. 2: Sovodnje odhod ob 19.25 pri občini, pri gostilni Tomšič Podgora ob 19.40 pred vhodom v tovarno Števerjan ob 19.50 Bukovje Števerjan ob 19.55 Dvor Oslavje ob 20.05 pri kostnici Pevma Št. Maver ob 20.10 pri spomeniku

Prošnje za ljudska stanovanja v Gorici

Predsednik pokrajinskega zavoda za ljudske hiše (IACP) za Goriško Massimo Cellie je na osnovi zakona št. 655 od 23. 5. 1964 in v zvezi s členoma 17 in 5 tega zakona razpisal natečaj za dodelitev stanovanj na pordočju goriške občine, ki bi med letom postala razpoložljiva, ali v zameno za prav tako prosto stanovanje, ki bi bolje ustrezalo družinskim razmeram prosilca.

V zadevi odloča pokrajinska komisija pri civilnem tehničnem uradu v Gorici. Tisti družinski poglavarji, ki bi radi prišli do ustreznega stanovanja IACP naj vložijo predpisano prošnjo na sedežu IACP v Gorici, Ul. Pitteri 4 na posebnih obrazcih, ki jih dobijo na sedežu. Tam bodo lahko dobili tudi vsa podrobnejša pojasnila o sestavi prošnje in dokumentih, ki jih morajo predložiti.

Prošnjo je treba vložiti v roku od 10. januarja do 8. februarja. Vse prejšnje prošnje za ljudska stanovanja, ki so bile vložene na sedežu IACP ali na prefekturi, za ta razpis niso veljavne in jih je treba torej ponoviti.

Filmsko predavanje v torek v Štandrežu

Prosvetno društvo «O. Župančič» iz Štandreža priredi v sodelovanju s Slovensko prosvetno zvezo v torek 11. t. m. ob 20.30 na svojem sedežu na Trgu v Štandrežu predavanje s predvajanjem dokumentarnega filma o «planinsko - orientacijskem pohodu» ki so ga posneli lanskega 1. maja v Števerjanu. Člani dramske družine društva bodo vmes recitirali tudi več priložnostnih deklamacij. Vabljeni so člani in vsi prijatelji, zlasti pa mladina.

Tu konfekcija garbari

prodaja po proizvodnih cenah

prodaja vsega blaga ob koncu sezone

	volnena ženska obleka	od 1.900	lir dalje
	volneno krilo	od 990	lir dalje
	moške in ženske hlače	od 1.900	lir dalje
	moški in ženski površnik	od 9.900	lir dalje
TRENTO TREVISO	moška volnena obleka	od 10.900	lir dalje
PADOVA	volnena moška jopa	od 6.900	lir dalje
BELLUNO	srajca iz bombaža in teritala	od 1.500	lir dalje

GORICA, Korzo Italia 51/A

OB 70-LETNICI ROJAKA BOGOMILA GERLANCA

Življenje posvečeno ljubezni do naroda in njegove kulture

Od proseškega kulturnega delavca v mladosti do priznanega urednika, bibliografa in publicista ter enega največjih slovenskih in jugoslov. strokovnjakov za založništvo in knjigotrštvo

Čeprav z majhno zamudo, ki nam jo bo jubilant gotovo oprostil, se moramo spomniti življenjskega in delovnega jubileja našega zaslužnega primorskega rojaka in dolgoletnega sodelavca našega dnevnika in Jadranskega koledarja Bogomila Gerlanca. Neumorni slovenski kulturni delavec, urednik, bibliograf in publicist Gerlanc je našim bralcem sicer dobro znan, vendar se nam zdi prav, da ob taki priložnosti povemo tudi o njem samem kaj več.

Naš jubilant se je rodil 27. dec. 1901 na Kontovelu pri Trstu v številni kmečko-delavski družini Josipa in Josipine roj. Danev. Kulturno delo je bilo v družini Gerlancev tako rekoč v tradiciji. Že pred prvo svetovno vojno je jubilantov oče pel v zboru «Danice», prav tako drugi člani družine. Jubilantov brat Jože je bil po vojni predsednik «Danice», poznejšega Ljudskega odra. Tudi Bogomil Gerlanc je sam deloval v obeh kulturnih organizacijah in vodil nastope zbora. Vodil je tudi zadnji nastop zbora na Proseku leta 1924, ki je bil sploh zadnji javni nastop slovenskih kulturnih društev na Tržaškem. Gerlanc je sodeloval tudi pri organiziranju ljudske knjižnice na Proseku, ki je bila ena najbolj uspevajočih ljudskih knjižnic na Tržaškem in Goriškem. Njegovo delo, pri katerem so sodelovali tudi drugi zavedni slovenci (npr. še živeča Tone Ukmar v Kopru in Simon Prašelj v Ljubljani), je bilo tesno povezano tudi z gibanjem za majniško deklaracijo.

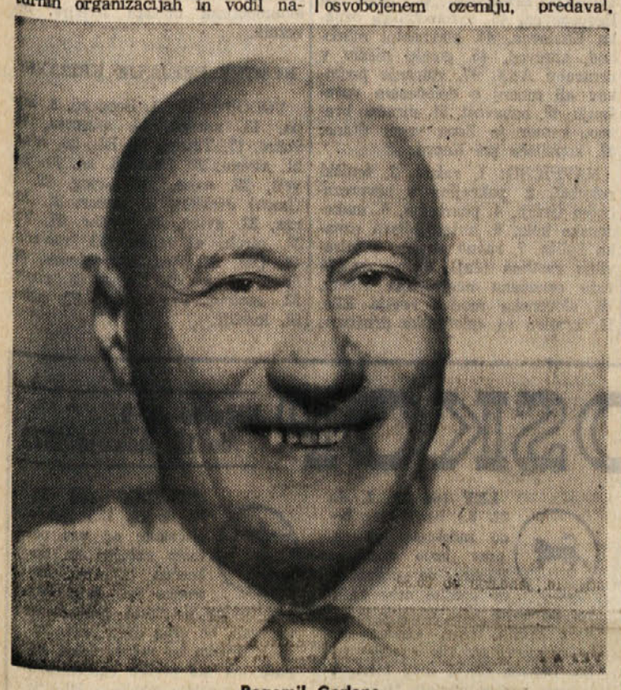

Bogomil Gerlanc

Na Proseku je Gerlanc obiskoval osnovno šolo in pripravljalnico za nemško srednjo šolo, nato pa se je vpisal v nemško realko v Trstu. Mati mu je zgodaj umrla, poleg tega pa je izbruhnila prva svetovna vojna, in tako je moral šolanje prekiniti. Leta 1917 je stopil v goriško učiteljišče (začelo je delovati v Trstu), toda ko so naše kraje zasedli Italijani in s pretvezo, da razsaja španska gripa, slovenske šole zaprli, je Gerlanc odšel v Jugoslavijo in se vpisal v drugi letnik mariborskega učiteljišča.

Narodno ogrožena Štajerska je mlademu Gerlancu močno prirastla k srcu, saj je kot zaveden Slovenec videl tudi tu široke možnosti in tudi živo potrebo po svojem udejstvovanju. Najprej je po maturi poučeval v Petrovčah pri Celju, odslužil nato vojaški rok, potem pa učil na meščanski šoli na Jesenicah. Sam si je zaželel službovati v Celju in tam je, razen dveh let, ko je služboval v Laškem, poučeval na osnovni oziroma meščanski šoli vse do nemške okupacije.

Toda tudi med svojim bivanjem v Jugoslaviji ni Gerlanc pozabil na svoje domače kraje. Med počitnicami je redno prihajal domov in vodil pevski zbor na Kontovelu (pevsko je deloval tudi v Glasbeni matici v Mariboru in bil leto in pol celo član zbora v mariborskem gledališču). Z moškim zborom Kontovelcev je leta 1923 nastopil v Sežani na velikem slovenskem zborovanju, pri čemer so bili zaradi grozečega napada fašistov vsi pevci oboroženi s palicami. Konec avgusta 1924 je na Kontovelu prav tako nastopil z mešanim zborom na domači slovesnosti in uprizoril tudi enodejanko Čehova «Medved».

Tudi v Celju, v katerem so pred drugo svetovno vojno dvigali glave kulturbundovci in hitlerjevci, je Gerlanc budil narodno zavest in zbiral okoli sebe tamkaj živeče Primorce. Obnovil je in tri leta vodil moški pevski zbor «Oljka» (ime je zbor dobil po znani pesmi Simona Gregorčiča), po mogočnem zborovanju kulturno prosvetnih društev «Svobod» (1936) pa je prevzel in vodil razpuščeni mešani pevski zbor.

Ni čuda, da je bil Gerlanc nemškim šovinistom in njihovim podrepnikom na Štajerskem trn v peti. Ko so tudi Celje zasedli nemci, je moral zbežati v Ljubljano, potem pa je odšel k sorodnikom v Kočevje kjer se je zaposlil pri gozdni upravi. Že junija 1941 je bil med prvimi organizatorji OF na Kočevskem. Aktivno je deloval v kočevskem rajonskem in mestnem odboru OF, zato ni čudno, da se je nekajkrat znašel v italijanskih zaporih, čeprav se mu je zaradi znanja italijanskega jezika posrečilo priti spet na svobodo. Ko je 8. septembra 1943 osvobodilno gibanje prevzelo civilno oblast v mestu Kočevju in okolici, je bil Gerlanc seveda zraven kot eden najbolj vnetih in odgovornih delavcev OF. Ob nemški ofenzivi je moral v ilegalo, zatem pa je deloval kot inšpektor oddelka za prosveto SNOS v ribniškem okrožju, ki je segalo od Kolpe do Ljubljane. Vneto je organiziral šolstvo in prosvetno življenje, tečaje slovenskega jezika za učitelje na osvobojenem ozemlju, predaval, bodril itd. Tudi kot načelnik oddelka za ljudsko prosveto pri SNOS, za katerega je bil postavljen septembra 1944, se je ves posvetil prosvetni dejavnosti, le da je bil njegov delokrog še širši in odgovornejši. Po osvoboditvi ga je tedanje ministrstvo LR Slovenije že 11. maja 1945 postavilo za svojega delegata v Celju, kjer si je znova pridobil velike zasluge za obnovitev slovenskega šolstva, pri reševanju kulturnih vrednot in arhivov na območju celjskega okrožja itd., dokler ni jeseni 1945 nastopil službo v ministrstvu za prosveto v Ljubljani.

Življenje in javno delovanje Bogomila Gerlanca je vseskozi prevevala in še vedno preveva globoka ljubezen do slovenske knjige in slovenske kulture. Za to je imel, kakor smo že omenili, v domači družini in v rodnem Kontovelu že zgodaj mnogo spodbud. Na Kontovelu je bila že leta 1910 ustanovljena javna ljudska knjižnica. Zaradi znane knjige Podlimbarskega «Gospodin Franjo», ki jo je avstrijska cenzura ob začetku prve svetovne vojne zaplenila, pa je bilo delovanje ljudske knjižnice na Kontovelu prekinjeno. Toda prizadevni Gerlanc je jeseni 1917 sam začel zbirati raztresene knjige ter leta 1918 knjižnico obnovil, jo pomnožil in vodil vse do pozne jeseni 1920.

Tudi v Mariboru in Celju, kot že omenjeno, ni stal ob strani. Požrtvovalno je deloval med naprednim dijaštvom in bil zaradi svojih idej celo izključen iz 3. letnika mariborskega učiteljišča, v Celju je deloval v strokovni organizaciji učiteljev in v delavskem gibanju, sodeloval pri razvoju celjske Mestne knjižnice in jo po letu 1935, ko jo je oblast hotela ukiniti, odločno javno branil, nekrati pa zahteval, da se knjižnica razširi v študijsko knjižnico. Leta 1938 je skupaj z Vero Levstikovo, sestro pisatelja Vladimira Levstika, organiziral razstavo celjskih tiskov, tik pred vojno pa razstavo Prešeren v Celju.

Zvesta ljubezen do slovenske knjige je Gerlanca že zgodaj privedla v založništvo, ki se mu je posvečal že vse od leta 1930. Najprej je sodeloval pri Mohorjevi družbi oziroma pri Mohorjevi tiskarni v Celju, po osvoboditvi pa je deloval v raznih slovenskih založbah. Najprej je delal pri Slovenskem knjižnem zavodu, nato je bil urednik in vodja raznih založniških oddelkov pri Državni založbi Slovenije, pri Statističnem zavodu Slovenije, bil je vodja uredništva založbe Kmečka knjiga, nazadnje pa vrsto let strokovni tajnik za založništvo in knjigotrštvo pri tedanji Trgovinski zbornici.

Po ustanovitvi Gospodarske zbornice SR Slovenije je postal tajnik njenega sveta za grafično, založniško, knjigotrško in filmsko dejavnost. Leta 1966 je po več kot štirih desetletjih službovanja odšel v pokoj, toda Gerlanc bi ne bil Gerlanc, če ne bi še naprej neumorno deloval, saj je odtlej pa vse do danes urednik in vodja oddelka za šolske knjige in učbenike pri založbi Mladinska knjiga v Ljubljani. Ko praznuje svoj življenjski jubilej, praznuje tudi 25-letnico svojega aktivnega strokovnega dela v slovenskem založništvu. V tem obdobju si je pridobil sloves enega najboljših slovenskih in tudi jugoslovanskih strokovnjakov za založništvo in knjigotrštvo.

Nadvse bogato in raznovrstno je jubilantovo publicistično in uredniško delo. Če bi ga hoteli v celoti zajeti, bi bila za to potrebna že posebna bibliografija. Verjetno niti jubilant sam nima pregleda nad vsem, kar je v dolgih desetletjih svoje javne dejavnosti napisal in priobčil. Pisal je skoraj v vse slovenske časnike in časopise, tudi med narodnoosvobodilnim bojem se je oglašal v raznih glasilih osvoobodilnega gibanja. In našemu dnevniku je v čast, da je Bogomil Gerlanc že od njegove ustanovitve med njegovimi prizadevnimi in uglednimi sodelavci, prav tako med sodelavci Jadranskega koledarja.

Kar 20 let je bil Bogomil Gerlanc nepretrgoma sourednik novih slovenskih beril za osnovno šolo (ki so še danes v veljavi).

Dr. Rado Bordon

(Nadaljevanje na 6. strani)

Platnice «Vodnika» po Koroški

KNJIŽICA, KAKRŠNO BI POTREBOVALI TUDI MI

Pojdimo med Slovence na Koroškem s Singerjevim «vodnikom» v rokah

Vodnik nam ne odkriva le lepote krajev, temveč tudi njih slovenski značaj in slovensko dušo Koroške, njeno trpljenje in njen upor

Z izrednim veseljem in zanimanjem sem vzel v roke drobno, sto strani obsegajočo knjižico **Vodnik na poti med Slovenci na Koroškem.** Knjižica, ki jo je napisal koroški rojak Blaž Singer, je turistični priročnik, ki utegne le doprinesti svoj delež h kulturnemu dvigu kvalitete turistov, ki se iz socialistične republike Slovenije prelivajo preko meje na slovensko zamejsko etnično ozemlje. Nič novega ne povem in je tudi v matični domovini priznano, da je med matičnimi Slovenci kar prevelika brezbrižnost in neosveščenost do življenja delov narodnega telesa, ki so ostali v tujih državah (glej Mnenje Slovencev, v Ljubljanskem Delu, 13. julija 1971). Tržaški in goriški Slovenci smo mogli to sto in tisočkrat ugotoviti, ko smo opazovali gneče rojakov z onstran meje pri Upimu, Giovanniju, Standi in Darwilu in pri še stotih tvrdkah, ki jih turisti iz Jugoslavije celo bolje poznajo kot mi domačini. No, resnici na ljubo moramo priznati, da se je v zadnjem času le nekoliko okrenilo na bolje, vendar je ta premik komaj, komaj zaznaven. Brez dvoma ima med drugimi dejavniki svoj delež zaslug za ta razvoj tudi tisk v matični domovini, ki je le prekinil brezbrižen molk iz prejšnjih časov in objavlja vesti in reportaže iz naših krajev. Samo bolj občutljivi bi morali biti, publicisti in časnikarji, zlasti za — krajevna imena. Če pisec reportaže Večna pot Kraševk v Tovarišu št. 49 (stran 27) sprejema od Rozalije Makovec z Gorjanskega italijansko obliko Sistian, bi moral tisočem čitateljem priljubljene revije le povedati tudi slovensko, to je prvobitno obliko Sesljan. Ob takih primerih, ki — žal — niso preredki, se spomnimo ubogega Franceta Bevka, ki je moral svojo povest I morti ritornano (Mrtvi se vračajo) izdati v Gorizii in še se spomnim Martina Krpana, ko je bil ponovno tiskan med vojno, ko je moral tihotapiti sol iz Capoditrije in iz Fiuma. To je moralo biti takrat tako, ker je vladala liktorska sekira. Ko pa sem letos bil v Kobaridu, sem ugotovil, da bi tudi Erjavčev Blaž Čerin moral iti ponujat svoje «zlato» v Cividale, ker v Čedad ne kaže noben kažipot.

Komu bi se zdelo, da sem se oddaljil od predmeta. Vendar mislim, da moram prav v uvodu poudariti pomen krajevnih imen na slovenskem etničnem ozemlju, ki pripada Avstriji in Italiji, ker vse napisne table ob vhodih v naselja imajo le tuje oblike in se je to stanje nekoliko zboljšalo vsaj ponekod, le pri nas na Primorskem, ko so slovenske občine začele postavljati table tudi s prvotnimi slovenskimi oblikami krajevnih imen. Samo italijanska oziroma samo nemška krajevna imena namreč zavedejo turista, da sprejme le to ime, ker mu slovenskega ničče ne posreduje. Tako hodijo tudi mnogi tržaški Slovenci na smučanje v Camporosso, v Tarvisio, v Fusine in v Ugovizzo; poleti pa gredo na izlet med koroške rojake v Filah in mimo jezera Felden v Klagenfurt.

Da se zavednemu slovenskemu človeku to ne bo več zgodilo, bo vzel v roke v naslovu navedeno knjigo. In tudi če nima v načrtu neposrednega potovanja, ne bo knjige odložil, dokler je ne bo prebral do kraja. Odkrila se mu bo iz priročnika slovenska Koroška, kakršne doslej še ni poznal, četudi je ob svojih prejšnjih obiskih prišel v stik s koroškimi rojaki.

Knjiga je razdeljena v več poglavij. Po kratkem uvodu zavzema glavni bistveni del vodiča 52 strani. Po ustaljenem sistemu turističnih vodnikov nas vodič vodi z Ljubeljskega prelaza skozi Borovlje in Spodnji Rož proti zahodu vse do Ziljske doline in na Dobrač, nato pa se vrača preko Beljaka, ob Vrbskem jezeru ter čez Gure v Celovec. Za slovenskega turista je obvezen obisk Gosposvetskega polja, četudi je tu ugasnila naša govorica in nam le vojvodski prestol priča o nekdanjih pravicah slovenskega ljudstva na Koroškem. Toda v smeri Velikovca pridemo kmalu spet na ozemlje s slovenskim prebivalstvom, nakar obiščemo zavedno Podjuno in se skozi Pliberk in Železno kapljo vrnemo preko Jezerskega sedla v Jugoslavijo.

Ves vodič ima izčrpne geografske in zgodovinske podatke kakršne bi našel tudi v nemškem turističnem priročniku, poleg tega pa navaja pri vsakem kraju tudi podatke, ki nam odkrivajo slovenski značaj, slovensko dušo Koroške. Tu dobiš zgodovinske podatke od brižinskih rokopisov, preko ustoličenja koroških vojvod, imen važnejših političnih predstavnikov koroških Slovencev v raznih dobah, pa vse do navedb, kje se je pričel leta 1942 narodnoosvobodilni boj, ki se je razširil tja gor do Ziljske doline pod Dobrač in na Svinjo planino, kjer je padlo 83 partizanov, ki so pokopani v Šent Rupertu pri Velikovcu. Ogromen je delež koroških Slovencev pri slovenski kulturi. Zato srečaš v Vodiču celo vrsto imen, med katerimi so najbolj znani slavni fizik Jožef Štefan, ki se je rodil v okolici Celovca, ustanovitelj Mohorjeve družbe Andrej Einspieler, slovničar Anton Janežič, pa Urban Jarnik, Matija Majar Ziljski in še drugi. Posebej opozarjam na poglavje Celovec in koroški Slovenci na 44. strani. V posameznih krajih so navedena tudi obstoječa slovenska prosvetna društva z letnico ustanovitve in prav tako tudi slovenske gospodarske ustanove. Slovenskega turista bo tudi zanimalo, da dobi tudi v Sekiri ob jugovzhodnem bregu Vrbskega jezera prenočišče in postrežbo v slovenskem hotelu Korotan; izletniške skupine do 30 oseb pa morejo prenočevati od aprila do oktobra v dijaškem domu slovenske kmetijske šole v Podravjah (med Beljakom in Vrbskim jezerom).

Iz Vodnika boš zvedel, da je znana pesem N'mav ciez izaro nastala ob Baškem jezeru, popeljal te bo v Svatne v domovino Miklove Zale; če pojdeš na Koroško ob binkoštih, ti svetuje, da se na binkoštni ponedeljek oglasiš v Bistrici na Zilji, da boš gledal znameniti običaj štehvanja in če tega zamudiš, si oglej štehvanje drugo nedeljo v septembru v Zahomcu.

Obširnemu vodiču sledijo na na-

D. L.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Andrej Einspieler je ko vihar švigal s svojim peresom iz osrčja Koroške

Razmišljanja ob 90-letnici njegovega časnika «Mir»

Še danes se klanjamo spominu in veličini Andreja Einspielerja, ki sodi v sam vrh klicarjev slovenstva na pričevalnih koroških tleh naše usode. Tu je že iz davnine oplajala slovenska beseda ta naš prelepi svet karantanski. In prebujala tod naokrog rod slovenske krvi. Pred 90 leti je A. Einspielerjeva časnikarska beseda prižgala novo plamenico, ki je posijala še čez koroška obzorja. 10. januarja 1882 je prišel namreč v Celovcu na svetlo konservativni katoliški časnik **«Mir»** (1882-1920), ki je doživel 39 letnikov: tretja samostojna pobuda A. Einspielerjeve goreče zagnanosti v slovenski časniški in časopisni publicistiki na Koroškem.

Tudi iz stolpcev tržaškega «Jadranskega Slavjana»

Za Antonom Janežičem je Andrej Einspieler tedaj najkrepkeje zaoral v brazde časniške in časopisne besede na Koroškem. Nenavadni, presenetljivi so bili tukaj Einspielerjevi dosežki pri organizaciji periodične in politične publicistike. Bil je sijajen, bojevit, razgledan in plodovit slovenski časnikar. Svoje mojstrsko pero je zavihtel z vso silo in spretnostjo že v Cigaletovi **«Sloveniji»** (1848-1850). Pa tudi iz stolpcev slovensko-hrvatskega «podučivnega» časopisa **«Jadranski Slavjan»**, ki je prihajal na svetlo iz tržaške Lloydove tiskarne kot glasilo Slavjanskega društva v Trstu (1850), je odmevala njegova spodbudna časnikarska beseda. Še več. Njegova publicistična pozornost se je prelivala čez karantanski okvir po vsem slovenskem prostoru in še dalje po jugoslovanskem evropskem jugovzhodu.

Andrej Einspieler pa se ni zadovoljil le s sodelovanjem v že obstoječih publicističnih krogih v tedanjem žariščnem trikotu Ljubljana (Slovenija) - Trst (Jadranski Slavjan) in Celovec (Janežičeva Slovenska bčela 1850-3). Njegov nenehno ustvarjalni duh je snoval lastne časniške ter časopisne tiske v slovenščini in tudi v nemščini.

Prvi poskus pomeni pojav njegovega časopisa za šolo in dom **«Šolski Prijatel»** (1852-4), ki se je razvil iz priloge «Slovenske Bčele». L. 1855 je zaživel kot «Prijatel», od l. 1856 dalje pa do leta 1883 pa na še razsežnejši programski osnovi kot **«Slovenski Prijatel»**.

Prva tribuna svobodne publicistike na Slovenskem

Drugi, drznejši A. Einspielerjev **poskus** na slovenskih koroških časniških in časopisnih brazdah pa je predstavljal poltednik oziroma trikrat tedensko izhajajoči **«Slovenec»** (1865-7), prvi izrazito politični slovenski časnik na Koroškem. Novica o njegovem rojstvu se je razširila ko vihar po vsej Sloveniji. Bridko je presenetila ljubljanske konservativne velmože iz Bleiweisovega nazadnjaškega časnikarskega kroga, saj se je iz «Slovenčevih» stolpcev, predvsem izpod Levstikovega neizprosno doslednega časnikarskega peresa, usipala nanje toča kritičnih bodic in strelic. Tako se je «Slovenčev» pomen stopnjeval do prve tribune svobodne publicistične pričevalnosti ter opozicijske izpovednosti na slovenskih tleh, saj je liberalni katolik Andrej Einspieler na stežaj odprl vrata v svoj publicistični krog kritičnim ter polemičnim mladoslovenskim časnikarskim nadarjencem, ki so kljubovali Bleiweisovim okorelim monopolističnim težnjam in avtokratičnim metodam v slovenski časniški in časnikarski publicistiki.

V programskem publicističnem pogledu je A. Einspielerjer «Mir» nihal med odtenki liberalnega katolicizma, slogaške obarvanosti in razredno kmečke konservativnosti, dokler ni dokončno zaplaval v tokove organiziranega političnega katolicizma, čeprav se je ob vprašanjih volilne geometrije v prid deželi kranjski razraščal lok politične napetosti med avtokratičnim dr. Ivanom Šušteršičem, tedaj voditeljem katoliške Slovenske ljudske stranke, ter med slovenskimi katoliškimi politiki na volilno usodno prikrajšanem Koroškem.

Programska izpovednost časnika **«Mir»**, katerega lastništvo je prevzel po A. Einspielerjevi smrti (1888) pokojnikov stričnik Gregor Einspieler, tinjski prošt in politik, je imela svoj zgoščeni odzvok v publicističnih geslih «Vse za vero, dom, cesarja» ter «Vsakemu svoje».

Zoper oderuhe med kmečkim ljudstvom

Nedvomno kaže ta programska izpovednost v svoji publicistični praksi **pozitivne** in **negativne** prvine. **Pozitivne prvine.** «Mir» želi kot glasilo koroških Slovencev svoje bralce «zbujati in podučevati, vedriti in tolažiti», seveda z izhodišča katoliško navdahnjene slovenske misli. Svoje bodice in strelice naperja zoper «nemško liberalno gospodo». Ogreva se za pravice politično zapostavljenega koroškega kmečkega ljudstva ter za slovensko šolstvo. Obrača se zoper nemškutarstvo, ki si ga je prizadeval uvažati na koroška tla celo ptujski nemškutarski «Štajerc», pa tudi zoper raznarodovalno delovanje «Schulvereina». Napada oderuhe med slovenskim kmečkim ljudstvom. Terja enake pravice za vse avstrijske narode in red v gospodarstvu.

Negativne prvine. Seveda naletimo v stolpcih časnika «Mir» tudi na nekatere motne sence. V politični publicistiki so pač splošno sprejemljiva izhodišča malo verjetna. Nedvomno je bilo kvarno zasipati v manj ugodnem in nacionalno razgretem političnem podnebju na Koroškem nekatoliško usmerjene učitelje z očitkom, da gre večinoma za «strastne liberalce in strastne nemškutarje». Dopušča pa «Mir» le «nekaj častnih izjem». Tudi so se oglašali kritični ocenjevalci, češ da je bil «Mir» preveč oseben, da je koroški narod napredoval, da pa je «Mir» zaostal, čeprav bi bilo težko povsem soglašati s takšno aprioristično presojo, pa tudi še z zatrjevanjem, češ da je bil «Mir» pisan «previsoko in premalo domače». In da je posvečal premalo pozornosti delastvu slovenskega rodu v koroških industrijskih središčih. Pa še prgišče drugih opomb.

Ne glede na take ali podobne kritične misli pa ne bi mogli ob pravični presoji odrekati «Miru» realnih prizadevanj za prebujanje in ohranitev slovenske narodne zavesti med koroškimi Slovenci. Kako naj bi bil sicer mogel doživeti 39 letnikov? In v naelektrenem predplebiscitnem ozračju je povsem dostojno, vztrajno opravljal svoje publicistične, propagandne in polemične naloge v boju za priključitev plebiscitnega ozemlja Jugoslaviji. V feljtonskem delu časnika «Mir» sta se tedaj oglašala med drugim tudi pisatelja Lovro Kuhar (Prežihov Voranc) in Ksaver Meško.

«Mir» se je zatekel še pred izvedbo plebiscitnega glasovanja t. j. 10. oktobra 1920 v begunstvo. Najprej se je umaknil l. 1919 v Maribor, kjer so ga tiskali v Cirilovi tiskarni, nato pa še istega leta na svetlo v Mohorjevi tiskarni do svoje poslovilne številke 30. oktobra 1920.

Dr. Fran Valovec

(Nadaljevanje na 6. strani)

PREDSTAVA TEATRA STABILE V ROSSETTIJU

Nakazane nove možnosti uprizarjanja Grumove «Goge»

Režija Francesco Macedonio, scena in kostumi Sergio d'Osmo

Začel bom tam, kjer bi moral pravzaprav nehati: s prizoriščem Sergia D'Osma za predstavo drame Slavka Gruma «Dogodek v mestu Gogi» v izvedbi tržaškega Stalnega gledališča. Tedaj s prostorom, ki zadobiva v Grumoven kot tudi drugih miljejsko nedoločenih delih svoj značaj uprizoritve. To neopredeljenost prostora Grum označuje za «prilepljenost ljudi v svojih bivališčih», Korunova, najnovejša slovenska režija «Goge» to prilepljenost omili na račun groteskosti. Kaj pa Macedoniova? Očitno je, da sta si tu avtor in uprizoritelj navzkriž. Prvi, hipnotiziran od omamljive Freudove psihoanalize, piše spektralno naturalistično. V tako vabljivo dramaturgijo potem silijo, sicer pravilno in estetsko popolno, domala vse slovenske uprizoritve «Goge». Slovenski režiserji doumejo Gruma v vsem njegovem hotenju po prikazanju drobnih usod patološko bolnih ljudi, ki jih druži ena sama, skupna usoda: beg iz zatohlosti vsakdana, iz ničevosti. Tudi slovensko občinstvo, razen izjeme ob krstni uprizoritvi «Goge», ki je pred 37 leti razbohotila in izzvala velika nasprotovanja tako občinstva kot kritike, ugodno sprejema usode Gogovcev. Zdaj je «Goga» po zaslugi prevajalcev Sergeja in Liče Pahor ter dramaturških obdelovalcev Lina Carpinerija in Francesca Macedonia pripravljena tudi za italijansko občinstvo in njegov gledališki prostor. Izjemen in pomenljiv dogodek, ki razumljivo vzbuja zanimanje, saj se ne dogaja vsak dan, da bi slovenskemu avtorju, pa čeprav po četrt stoletja, uspelo prebresti domače meje. Prvo, upravičeno vprašanje. Kako sta razumela Grumovo dramo D'Osmo in režiser Macedonio? Kot zaključene enote posameznih usod, ki nimajo nič skupnega z usodo Goge? Sta hotela načrtno pobijati paničnost, tesnobo in zatohlost, katerih je v «Gogi» na pretek? Je bil ta Macedoniov namen in vzporedno z njim D'Osmov v sceni?

Tu si nisem popolnoma na jasnem. Ne zato, ker ne bi hotel razumeti obeh sooblikovalcev predstave ampak zato, ker mi Goga le pomeni nekaj več kot samo drobne izseke nekih patološko bolnih ljudi. Pomeni mi življenje danes, v katerega smo vsi pahnjeni in zaman pričakujemo odrešenje, dogodek. Tedaj bistvena razlika med Grumovim pojmovanjem «dogodka» in Macedoniovim. Pri prvem je dogodek v «nedogodljivosti» življenja, v obče pojmovanem pesimizmu, pri drugem pa so ljudje nezmožni, da bi se otresli notranje more in notranjega hrevenenja po dogodku. Nemočni so, nedelavni, živi okostnjaki, ki bi ne premaknili niti prsta, da bi zganili svet z že rjave tirnice.

Vsekakor zanimiva interpretacija, pri kateri so si mnenja zelo deljena. Navkljub temu pa sem trdno prepričan, da utegne biti ta drama za režiserje prava teatrska poslastica. V njej lahko naide za človeške tegobe dojemljiv režiser veliko možnosti za fantastično razprostitev svoje ustvarjalne domišljije, za vsakovrstne domisleke, ki segajo od samega osnovnega namena uprizoritve pa vse do odrske razsvetljave. Če Goga ne zaživi pred nami svojega pretresljivega in strupenega ter zdolgočasenega življenja, učinkuje prav tako, kot če bi po sili drznosti za vsako ceno hoteli napraviti iz Beckettovega «Godota» filozofski disput o smiselnosti bivanja. Zato pa je potrebno lotiti se obravnave Gogovcev in osnovnega hrepenenjskega motiva teh patološko bolnih ljudi — kakorkoli premagati Gogo, četudi z neresničnim dogodkom — tako, da bo le-ta, motiv namreč, najpoprej dramaturško linearen, se pravi v idealni skladnosti s poezijo, iluzijo, resničnostjo, človeško toplino in človečnostjo, nato pa da bo iz posameznih usod vzbrstela tista skupna usoda, ki tako jasno in prepričljivo naravnost blešči iz Goge.

V tržaški, sicer zanimivo drzni in po svoje interpretirani uprizoritvi «Goge» pa je že sama reliefna ploščad prizorišča, večidel nakičena z nefunkcionalnimi elementi (veliko kiča pa tisti marionetni odrček, na katerem si pričakoval prej pajaca kot pa zbeganega Gogovca) nudila režiserju zelo malo možnosti za dinamično mizanscenо, pa tudi za sam dialog, ki je bil včasih brez pravih, efektnih replik.

Glede igralskega deleža pri predstavi se bom omejil le na ugotovitev, da je Macedonio dal posameznim igralcem obilo možnosti za razprostitev lastne igre, kar je spričo režijskega koncepta pozitivno. Franca Nutti je bila zlasti v drugem dejanju tankočutna v «mrtvo podzavest» begajoča Hana, Giorgio Valletta kot domiseln muzikant oče Klikot, Gina Sammarco kot globoko človeška gospa Tereza. Mimmo Lo Vecchio kot sproščen pijani slikar pa morda še kdo. Kostumi Sergia D'Osma so bili zanimivejši v osnutku kot pa v izdelavi, ustrezajočo scensko glasbo je napisal Mario Bugamelli. Za sklep pa še to: predstava, ki je odkrila nove možnosti uprizoritve «Goge».

Sergij Verč

PREJELI SMO

OBZORNIK 71, št. 12. Mesečna ljudska revija. Izdaja Prešernova družba, Ljubljana.

SREČANJA. Revija za družbena vprašanja. Leto 1971 št. 31. Izdaja ČZP «Soča», Nova Gorica.

revije

«UMANA»

Revija za politiko in kulturo «Umana», ki jo vodi prof. Aurelia Gruber Benco, je v preteklem septembru dopolnila dvajseto leto svojega povojnega izhajanja. Vendar ni samo to razlog, da ji v današnji revialni rubriki posvečamo nekaj besed, pač pa tudi dejstvo, da skoraj v vsaki svoji številki odmerja kanček prostora tudi naši slovenski kulturni prisotnosti v Trstu. Reviji, ki zbira okrog sebe vrsto eminentnih italijanskih avtorjev, moramo namreč priznati, in to z veseljem, da je med prvimi v italijanskem krogu naših someščanov spoznala, da so kulturne dobrine skupna in nedeljiva lastnina tržaške človeške skupnosti, v kateri ne kaže postavljati na tehtnico deleža enih in drugih, pa čeprav bi tudi ta pokazala neko zanimivo in poučno ravnotežje, pač pa s človeško in demokratično širino sprejemati in soočati toožitje in kulturno tvornost v njem, ki lahko toliko koristi medsebojnemu spoznavanju in spoštovanju. Prav te misli so posredno izražene tudi v uvodniku jubilejne številke za 20-letnico izhajanja, ki se navezujejo na vprašanje meje in nedavne polemike desničarskih krogov okrog nje. Po realni analizi vprašanja prihaja avtor uvodnika do naslednje ugotovitve: «Meja je odprta. Prezir in mržnja sta se pomirila in lahko bosta popolnoma izginila, če bodo dolga leta prisrčnega in dejavnega sodelovanja.»

Ugotovitev, želja in napoved, ki so program revije in ljudi okrog nje.

Tisti kanček prostora, ki je v reviji posvečen slovenski kulturi, je tokrat izpolnil naš mladi pesnik Marko Kravos. Na eni strani in pol revije (velikega formata) so namreč objavljene njegove pesmi v italijanskem prevodu Jolke Miličeve s kratko pesnikovo biografijo.

Od objavljenih pesmi ponatiskujemo pesem «Trst» (Trieste).

Questo misero cumulo di terra,
un mare sporco, bigio,
mani sudate e acri
che invocano il sole.
Chiudete le finestre:
l'umidità della sera
e le foglie ottuse nell'aria
mordono i pensieri
esalando veleno nel vetto.

Od preostalega gradiva velja vsekakor omeniti še zapis o urbanističnem zasedanju o devinsko-nabrežinski obali, torej o vprašanju, ki se neposredno tiče tudi nas Slovencev, ki na tej obali živimo, dalje spomin na pred letom dni umrlega uglednega someščana dr. Edoarda Weissa ter ponatis študije Silvia Benca «Elementi psihoanalize dr. Edoarda Weissa», ter še zanimivo literarno panoramo prof. Gruber-Benco.

Vrsti filmov z naslovom Don Camillo, v katerih sta igrala glavni vlogi pokojni Fernandel in Gino Cervi, se sedaj pridružuje nov film, v njem pa igrata Gastone Moschini don Camilla, Lionel Stander pa Pepponeja

DRUGA KNJIGA REŠKE «OBALA - LA SPONDA»

Giacomo Scotti prepesnil čakavske poezije Z. Črnje

Znani reški literat in publicist pa ni prevedel hrvaških pesmi v italijanščino, pač pa v beneško-istrski italijanski dialekt

Zvane Črnja je eden najvidnejših predstavnikov čakavske poezije. Spada v vrsto čakavskih pesnikov kot so bili dr. Mija Mirković - Mate Balota, Drago Gervais in, če hočemo, Vladimir Nazor, ki je znan tudi kot pisatelj. Zvane Črnja, ki je doma iz Žminja v Istri, je tudi pobudnik tistega literarnega kroga, ki skuša poživiti zanimanje za čakavsko slovstvo

Pred nedavnim je v zbirki «Obale — Le Sponde» z Reke izšla kot druga knjiga izbrana čakavska poezija tega istrskega pesnika v prevodu italijanskega pesnika in publicista Giacoma Scottija. Pravzaprav ne gre za prevod in tudi ne za prevod v italijanščini, pač pa je Giacomo Scotti čakavske stihe Zvaneta Črnje prepesnil v beneško-istrsko italijansko narečje. Za čakavsko poezijo Zvaneta Črnje je Vjeko Dobrinčić napisal takole:

«Njegova žminjska čakavščina je trda, koncizna, kakršen je pač kamen istrskih hribov, kot so trdi žulji istrskih kmetov. Njegova čakavščina se upira «literarnim» manipulacijam, ona je hkrati zvok in vonj in tudi misel Istre. Vladimir Nazor je nekoč zapisal, da se s čakavščino ne more le govoriti, z njo se mora tudi misliti.»

Če je Vjeko Dobrinčić tako visoko ocenil poezijo tega znanega istrskega pesnika, ni nič nižje ocenil prepesnitev njegovih verzov in poezij v beneško-istrsko narečje, prepesnitev, ki jo je izvedel Rečan Giacomo Scotti. Vjeko Dobrinčić je za to prepesnitev zapisal takole:

«Da bi to poezijo (poezijo Zvaneta Črnje, op. ur.) čimbolj verno predstavil italijanskim bralcem, se je Giacomo Scotti odločil za beneško-istrsko narečje ne samo zato, ker je to narečje tako rekoč zemljepisni sosed čakavskemu narečju Zvaneta Črnje, pač pa tudi zaradi več globljih razlogov. Rekel bi, da bi mogli te razloge imenovati tudi: razredna blizkost. Obe narečji namreč govorijo težaki, tlačeni ljudje, siromaki, obe narečji govore tisti, ki se upirajo in borijo proti tistim, «ki štejejo dukate».

«Bralec — zaključuje Vjeko Dobrinčić — more to kontrolirati s tem, da na levi strani prebira čakavske stihe, na desni pa njihovo prepesnitev. Svežost teh prepesnitev podčrtujejo tudi kadence nežnega, tožnega, vendar pa tudi čakavsko borbenega in upornega dialekta. Scotti je s temi svojimi prepesnitvami pripravil pravo senzacijo za literarne sladokusce. Pravzaprav je napravil še nekaj več, pokazal je, kako globoki so lahko temelji sodelovanja dveh narodov, kako ti temelji niso le deklaracija, pač pa zelo jasna in precizna opredeljenost. Zahvaliti se je treba Giacomu Scottiju za ta njegov delež bratstvu in enotnosti narodov, ki žive v Istri.»

FILMI NA LJUBLJANSKI TV

Dino Risi in Vincente Minelli

Danes, *v nedeljo 9. januarja, ob 18. uri je na sporedu italijanski barvni film Dina Risija «Opecija San Gennaro» (Operazione San Gennaro, 1966). Igrajo Nino Manfredi, Senta Berger, Harry Guardino, Mario Adorf in Totò. Film je kmečija - kriminalka o skupini gangsterjev, ki so se odločili, da bodo oropali neapeljskega patrona San Gennara, ki ima v svoji cerkvi privlačne dragocenosti. Ni med najboljšimi filma Dina Risija, je pa le zabaven.*

V torek *11. t.m. ob 20 35 je na sporedu ameriški film Vincentea Minnellija «Mesto iluzij» (The Bad and the Beautiful, 1952, italijanski naslov «Il bruto e la bella). Igrajo Lana Turner, Kirk Douglas, Walter Pidgeon, Dick Powell. Zopet lepa Minnellijeva melodrama! Tokrat je sodba postavljena v ambient hollywoodske filmske industrije; film je torej še posebno zanimiv kot razmišljenje o filmu samem. Tudi tukaj se izraža trčenje med sanjami in realnostjo.*

S. C.

KRIŽANKA

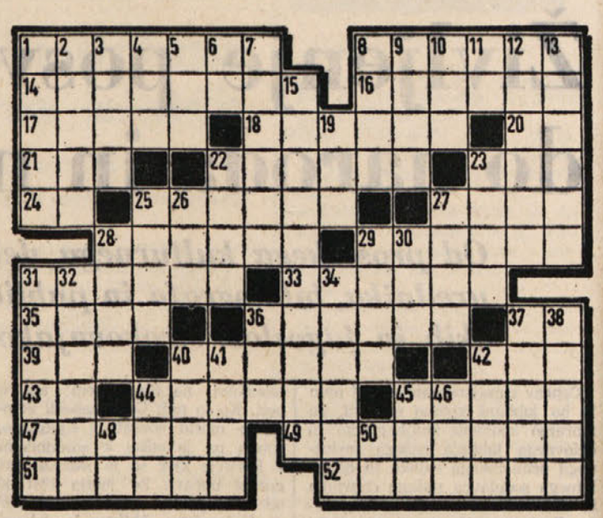

VODORAVNO: 1. moralna vrlina, 8. glavno mesto Makedonije, 14. časopisni ali radijski poročevalec, 16. odličen ameriški pisatelj (Jack, «Martin Eden»), 17. otroško vozilo na dveh kolesih, 18. vesoljsko vozilo, 20. veznik, 21. katran, 22. skupina plezalcev v steni, 23. okrasni izdelek brez umetniške vrednosti, 24. arabski žrebec, 25. obdelovalec kamna, 27. sunek z nogo, 28. alpski prelaz, 29. korak, 31. širok dežnik pri slovenski narodni noši, 33. zdravilo v obliki kroglice, 35. grški bog divjega vojskovanja, 36. ime jugoslovanske filmske igralke Dravič, 37. kratica za «akademski klub», 39. kačji glas, 40. ime sovjetskega voditelja Brežnjeva, 42. naziv za Hercegovca, 43. avtomobilska oznaka Karlovca, 44. slavnostni mimohod, sprevod, 45. gorski masiv v centralni Aziji, 47. zbiranje podatkov ali mnenj o določenem vprašanju, 49. bebavost, 51. mračno brezno, kamor je Zeus vrgel titane, 52. kopališče pri Kopru.

NAVPIČNO: 1. rakev, 2. teniški rekvizit, 3. pokrajina v severozahodni Grčiji, 4. povrtnina, 5. makedonsko kolo, 6. avtomobilska oznaka Splita, 7. ravna streha, 8. zdravilna rastlina (čaj), 9. na zemljevidu označena nadmorska višina, 10. slovenska modna revija Elle, 11. kratica za «planinsko društvo», 12. vrsta oblačila, 13. računski znak, 15. glavno mesto Pakistana, 19. podredni veznik, 22. reka, na katere bregovih stoji Leningrad, 23. cunja, 25. velik ogenj, 26. pastir v operi «Snegurečka», 27. lovsko metalno orožje pri južnoameriških Indijancih in gavčih, 28. slovenski virtuoz na kitaro, 29. odtis noge, 30. velika morska riba, 31. glavno mesto arabskega sultanata Omana, 32. roman francoskega pisatelja Claudea Aneta, 34. Homerjeva pesnitev, 36. izumrla orjaška ptica, katere okostje so našli na Novi Zelandiji, 37. operni spev, 38. muslimansko sveto pismo, 40. deščica, 41. državna blagajna, 42. arabski knez, 44. glavni števnik, 45. detonacija, 46. oče, 48. avtomobilska oznaka Kranja, 50. veznik.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. Beograd, 8. klapa, 13. intriga, 14. sramota, 16. vokal, 17. Tatari, 19. RL, 20. Alan, 21. sirena, 22. Pag, 23. ko, 24. kavelj, 25. mate, 26. Grieg, 29. S (imon) J(enko), 30. ponor, 31. Arras, 33. avion, 35. Kadar, 37. TS, 29. otrok, 41. Odin, 42. navada, 44. OM, 46. Aro, 47. salama, 48. mera, 50. le, 51. Nikita, 52. rapir, 53. aspirin, 55. trapist, 57. atlet, 58. insekti.

S Singerjevim «vodnikom» med Slovence na Koroškem

(Nadaljevanje s 5. strani)

slednjih straneh strnjeni, a vendar pomembni podatki iz tragične zgodovine koroških Slovencev. Na 65. strani govorijo le gole številke: 14. in 15. aprila 1942 so Hitlerjevi oblastniki izselili v razna taborišča Nemčije 228 družin s 1250 člani. Kakor je Hitler računal, da bo z izselitvijo najbolj zavednih Slovencev na Štajerskem in Gorenjskem v Srbijo, na Hrvaško in v Šlezijo, uničil slovenski rod, tako je mislil, da bo likvidiral vprašanje koroških Slovencev, če bo razpršil najbolj klene Slovence po vsej Nemčiji.

Tudi naslednja stran Vodnika govori o trpljenju, a obenem o zvestobi slovenskih Koroščev. Na 39 pokopališčih slovenske Koroške je pokopanih nad 400 padlih partizanov. Tu so našteta poimensko vsa pokopališča. Število padlih pa je gotovo še mnogo večje, ker so gestapovci in esesovci pokopavali padle partizane tudi v nepoznanih krajih ali jih pometali v reke in jezera.

Naslednje, 29 strani obsegajoče poglavje so krajevna imena in upravna razdelitev občin dvojezičnega ozemlja Koroške. Že ob branju vodiča se kljub pestri vsebini ustavljaš tudi ob slovenskih in nemških oblikah geografskih imen. Tu pa, ko imaš nanizana eno poleg drugega le gola imena, se poglobiš in z zanimanjem primerjaš koliko je Nemcem bolj ali manj uspelo z nemškimi oblikami prekriti slovenski značaj deželе v primerjavi z italijanskimi napori prikazati italijanstvo naših krajev. Priznati moramo Italijanom, da so, razen v nekaterih primerih (na pr. Pesek, Draga S. Elia...) ta posel opravili bolje od Nemcev. Avstrijci so ostali na točki kot Italijani pred prvo vojno, ko so uporabljali še oblike Padrich, Trebich, Bolinz, Dolina itd.

Ko sem prvič obiskal Koroško, mi je svojo prelepo deželo razkazoval znani partizan Karel Pušnik-Gašper. Vozila sva se skozi vas, ki je bila označena z imenom Ledenitzen. Vprašal sem po slovenski obliki Gašperja: To pa so slovenske Ledince. Jaz pa: To pa je imenitna nemščina, prav napolitanska. Gašper ni razumel kaj ima ime Ledenitzen opraviti z Napolitanci. Pa sem mu povedal svoj doživljaj. Ko sem služil vojaški rok, je neki moj tovariš Napolitanec izvedel, da sem «Austriaco». Prišel je k meni in se mi pohvalil, da zna tudi on nemški. Ko sem ga nato vprašal po nemško, koliko časa je že pri vojakih, je hitro, brez premisleka odgovoril: «Drei mesen.» In takih napolitanskih mesen je v koroški deželi vse polno. Nekaj primerov: Pečnice — Petschnizen, Rudo — Ruden, Škoflica — Skoflitzen. Ponekod so uporabili tudi končnico -ach. Kot primere navajam Sveče — Suetschach, Lipica — Lipizach, Čepiče — Tschepitschach itd. Spet se pojavlja druga končnica na -itsch, na pr. Pulpiče — Pulpitsch, Prosoviče — Prossowitsch, Pokrče — Pokeritsch.

Druga imena spet so po pomenu točno prevedena, kot Stara vas — Altendorf, Zgornja Vesca — Oberdörfl, Čezpolje — Ueberfeld, Mala gora — Kleinberg, Podgora — Unterberg, Dobje — Aich, Podkraj — Unterort itd. Druga imena so ohranila slovensko obliko in celo pravopis, tako Dolina, Dobrava, Koprivna, druga pa spet s popolnoma slovensko izgovarjavo kot Dobratsch, Babniak, Vertatscha, Oberjeserz (Gornje Jezerce), Koschuta, Outschena, Osternig, Pollana, Rogatsch, Sagrad.

Seveda je med nemškimi imeni dosti brezsmiselnih oblik. Tako je slovensko Brdo — Werde, Zablate — Sabuatach, Zabrda — Saberda, Medgorje — Mieger.

Gotovo so te toponomastične primerjave za nas, ki imamo s toponomastiko enake probleme kot koroški Slovenci, zelo zanimive. Da sem točen. Zdi se mi, da smo v razvoju nekoliko pred Korošci. Upajmo, da nam niso več potrebne «Schmiraktionen».

Naslednje poglavje obsega sicer le poldrugo stran, vendar so prometni predpisi na Koroškem in v Avstriji prepotrebni in koristni za motorizirane turiste.

Sledijo še seznami avtobusnih prog, kjer naj omenim od mednarodnih le proge Graz - Celovec - Videm - Lignano, Celovec - Benetke, Celovec - Višarje, Celovec - Videm - Trst in Beljak-Videm.

Vodniku je priložen zemljevid Koroške v merilu 1:150.000. Karta ima natisnjena slovenska in nemška imena; poleg krajevnih tudi ostala geografska imena. Kljub obilici imen je zemljevid zaradi diskretno tiskanih izohips in celotne opreme zelo pregleden in more s pridom služiti turističnim namenom.

Izdaja **Vodnika na poti med Slovenci na Koroškem** more močno vplivati, kot smo že rekli, k spoznavanju in zbliževanju matičnih Slovencev z rojaki v zamejstvu.

Knjiga bi morala biti na razpolago turistom v vseh knjigarnah in tudi v turističnih agencijah. Tudi med tržaške, goriške, beneške in kanalske Slovence bi moral vodič prodreti in ne bi smelo biti potovanja ali ekskurzije posameznikov ali skupin, ki bi ne bila načrtovana na osnovi tega Vodnika.

In na koncu še vprašanje: Le kdaj bo izšel Vodnik, ki bi vodil slovenskega turista po naših krajih od Bele peči do Koroščev v Miljskih hribih?

Bogomil Gerlanc slavi 70-letnico

(Nadaljevanje s 5. strani)

bil sourednik Berila za cono A, Berila za strokovne šole, Berila za slovenske šole v Porabju, dolga leta je sourejeval in tudi sam urejal glasilo slovenskih založb «Slovenski knjižni trg» in revijo «Knjiga». Sestavil je prvi slovenski (in jugoslovenski) «Priročnik za knjigarje in knjižno prodajne oddelke založb», sestavil in uredil serijo katalogov slovenskega knjižnega trga z vsemi bibliografskimi podatki, uredil in komentiral vrsto raznih antologij. Nadvse dragoceni sta njegovi antologiji «Bevkova knjiga» (1970) in «Bibliografija Antona Sovreta» (1970). Sodeloval je pri Bibliografiji založbe Mladinska knjiga 1965 in za to svoje delo prejel 1967 Levstikovo nagrado. Lani pa je izpod njegovega peresa izšla bibliografija iste založbe za obdobje 1966-1970.

Tudi k novemu Slovarju slovenskega jezika in k Enciklopediji Jugoslavije je dal Gerlanc tehtne prispevke z založniško in knjigotrško terminologijo oziroma z razpravami o slovenskem založništvu. Pri založbi Mladinska knjiga v Ljubljani je začel leta 1964 urejati bogat izbor knjig za šolsko branje z naslovom «Moja knjižnica» ter je sam pripravil in komentiral več knjig. Tak slovenski kulturni delavec, kakršen je Gerlanc, je bil ves čas in je seveda še danes vnet občudovalec našega Prešerna. Prav na njegovo pobudo je bila obletnica pesnikove smrti (8. februar) proglašena za slovenski kulturni praznik. Svojo ljubezen do rodnega Kontovela in do slovenskega kulturnega življenja na Tržaškem pa je znova izpričal s svojim lepim prispevkom v publikaciji «Osemdesetletnica pevskega društva Danica na Kontovelu» (Trst 1969).

Še in še bi lahko naštevali sadove dolgoletnega požrtvovalnega in nesebičnega prizadevanja našega rojaka, slovenskega kulturnega delavca Bogomila Gerlanca. Zdaj, ko si je naprtil že sedem križev, mu lahko samo od srca čestitamo k njegovemu lepemu jubileju in k delu, ki ga je doslej opravil

Spominjamo se ga s hvaležnostjo in občudovanjem, hkrati pa iskreno želimo, da bi ostal zdrav in čil ter ohranil zvestobo tistim idealom, ki se jim je že mlad posvetil v svoji ožji domovini. Kličemu mu: Ad multos annos!

Andrej Einspieler in njegov list «Mir»

(Nadaljevanje s 5. strani)

Strašna logika za narode in človeštvo

Iz stolpcev v poslednji številki zveni poslovilna beseda ko izpraševanje vesti vsemu človeštvu. In mar ne kličejo te pogumne, odkritosrčne misli še v naš čas z vsemi njegovimi preizkušnjami ter neizpolnjenimi obveznostmi do slovenske manjšine? «Čudno je», tako ugotavlja «Mir», da «pozna vsakdo pravico samo zase. V istih razmerah so živeli koroški Slovenci kot tirolski Italijani. Isti bič je žvižgal nad njimi, ista peta jih je tlačila. In vendar so priznali naš plebiscit kot pravično sredstvo in se je z italijanske strani storilo vse, da je poteklo glasovanje v prilog Nemcem. Na južnem Tirolskem pa smatrajo plebiscit za krivičen. In zopet imajo plebiscit na Koroškem za pravičen, za Goriško pa je zopet — po mnenju Italjanov — nedopusten. Strašna logika je to, usodna za narode in za človeštvo.»

Kljub vsemu vrednote slovenske časniške besede

Na klasičnih tleh slovenstva pa kljub vsemu še zmerom živi svetla tradicija vrednot slovenske časniške in časopisne besede. Prijetno nas preseneča, da si je vzporedno s političnima časnikoma (napredni slovenski vestnik in katoliški Naš tednik), z «Vestnikom koroških partizanov», itd. uspešno utrlo pot ustvarjalno hotenje mlade slovenske generacije. Svoj publicistični odzvok ima to hotenje v stolpcih mladinske kulturne revije «*Mladje*», nadalje za slovensko misel vztrajno zavzetega študentskega «*Kladiva*» ter zelo spretno urejevanega mesečnika «*Mladi rod*», iz katerega diha topla domača misel šolske mladine. Spodbudno pa nas je presenetila tudi lepo govorjena in prijetno, bistro izpovedana slovenska beseda, ki smo ji iz ust preprostih slovenskih koroških delovnih ljudi prisluhnili v nedavni oddaji ljubljanske televizije (1).

(1) Posamezne številke časnika «Mir».
Slovenski biografski leksikon I, str. 151-5.
Janko Šlebinger: Slovenski časniki in časopisi. Ljubljana 1937, str. 6-7 in 24.
Dr. Ivan Prijatelj: Kulturna in politična zgodovina Slovencev II., str. 15.
Dr. Dragotin Lončar: Politično življenje Slovencev. Str. 73.
Dr. Janko Pleterski: Politični profil koroškega časopisa «Mir» - Zgodovinski časopis 1956-7, str 183-216.
Dr. Fran Vatovec: Razvoj jugoslovanskega novinarstva I. Visoka šola za politične vede. Ljubljana 1967, str. 194-5.
Dr. Fran Vatovec: Mejnik v slovenskem časnikarstvu. Slovenski vestnik (Celovec) 23. in 31. dec. 1954.
Dr. Fran Vatovec: Levstikove puščice in Einspielerjevega «Slovenca». Ljudska pravica 9. januarja 1955.
Dr. Fran Vatovec: Celovec, prvo žarišče slovenske publicistike. Naši razgledi 9. januarja 1965.
Dr. Fran Vatovec: Svetla časnikarska portreta na slovenskem publicističnem obzorju. Primorski dnevnik 31. januarja 1965.
Dr. Fran Vatovec: 100 letnica smrti Antona Janežiča. Primorski dnevnik 2. oktobra 1969.
Dr. Fran Vatovec: Ognjišči v Celovcu. Delo (sobotna priloga) 8. novembra 1969.
Dr. Fran Vatovec: Slovenska časniška beseda na Koroškem v predplebiscitnem obdobju. Dialogi (Maribor) 1970, štev. 10.
Dr. Fran Vatovec: Živa in pričevalna slovenska časniška beseda ob zibelki slovenstva in njegove publicistične izpovednosti. Slovenski vestnik (Celovec) 18. junija 1971.
Dr. Fran Vatovec: Slovenska časniška in časopisna beseda na Koroškem (Koroška in koroški Slovenci). Maribor (Obzorja) 1971. Str. 224-243.
Dr. Fran Vatovec: Slovenačka periodična publicistika u Koruškoj. Naša štampa (Beograd) jan. 1971.
Dr. Fran Vatovec: Delež slovenske periodične publicistike na Koroškem. Vestnik koroških partizanov. Ljubljana avgust 1971, štev. 3, str. 35-41.

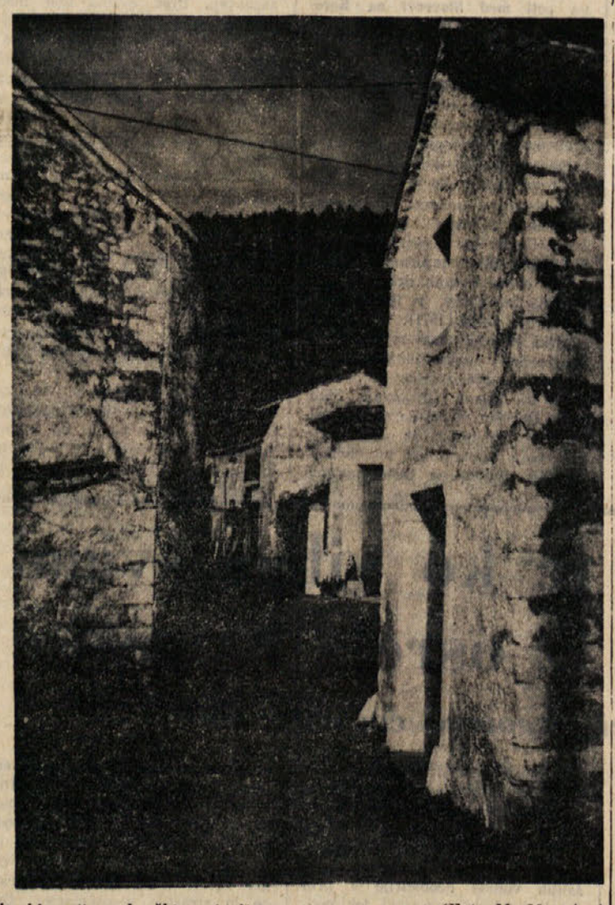

Zimski motiv v kraški vasi: Repen (Foto M. Magajna)

HOROSKOP

Veljaven od 9. do 15. januarja 1972

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Z zadovoljstvom boste ugotovili, da ste neki opravek pravočasno in pozitivno spravili pod streho. Nekdo vam bo ali v pismu ali po telefonu sporočil nekaj, kar vas bo zelo razveselilo. Zadovoljni boste tudi, ker bo v ljubezni šlo vse lepo. Malo glavobola.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Pomoč prijateljev in sorodnikov vam bo v veliko uteho, ker se boste mogli lotiti tudi nalog, ki ste jih prej puščali ob strani, ker ste se čutili osamljeni. Pustite ob strani govorice in tvezenja, ker so brez podlage. Ljubezen je trdna. Motnje v prebavi.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Nekaj na račun stare prakse, nekaj na račun sreče, pa tudi prirojene intuicije in vaši posli se bodo razvijali odlično. Opravka boste imeli tudi z oblastmi, vendar brez hujših posledic. Razčistite nesporazum z ljubljeno osebo. Pazite se prehlada.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Bodite brez skrbi, da bi vam kaj ne šlo od rok. Imate izredno srečo in po daljšem zastoju se bodo vaši posli ali vaša dejavnost nemoteno razvijali. Kljub temu je varčevanje priporočljivo. V ljubezni vse v najboljšem redu. In vendar boste ljubosumni. Influenca se bliža.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Besede ne bodo zadoščale, pa čeprav bodo koristne. Pazite, da pravočasno uredite neke zadeve, da boste nato mirneje spali. Brez večjih težav, vendar vas bo marsikaj spravilo v slabo voljo. Deloma ste si sami krivi. V ljubezni vse po starem. Malo glavobola.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Vzdušje je kot nalašč, da se ponovno lotite dela, oziroma opravkov, ki ste jih opustili v prazničnih dneh. Kaže, da bi ne bilo napak zavihati rokave. Dobili boste pismo ali kako sporočilo, ki vas bo močno razveselilo. Popazite nekoliko na svoje zdravje.

TEHTNICA (od 23.9. do 23. 10.) Ker bodo vaši predstojniki ali delodajalci sprejeli vaše načrte oziroma predloge, boste zelo zadovoljni. Ne bi bilo napak v tem primeru poskrbeti tudi za morebitno napredovanje. Odločnejši bodite do ljubljene osebe, ki postaja kapricasta. Influenca je v teku, ali se bliža

ŠKORPIJON (od 24. 10. do 21. 11.) Zapletli se boste v neke probleme, ki bi vam znali pokvariti teden. Z nekim prijateljstvom ne bo nič. Računali ste, da vam bo neka zveza pomagala, pa vam bo celo v oviro. Tešite se v družbi, ki ste jo že preverili. Stopite k zdravniku na kontrolo.

STRELEC (od 22. 11. do 20. 12.) Nekdo pričakuje od vas povsem določen in dokončen odgovor. Potrudite se, kajti čas hiti in če ne boste pravočasno ukrepali, bo ceha precejšnja. Tudi v družini bo začelo nekje šepati, ker ste preveč egocentrični in zanemarjate okolico. Zdravje odlično.

KOZOROG (od 21.12. do 20. 1.) V prvih dnevih tedna se boste lovili in tipali v neznano. Nato boste ubrali pravo pot in bili zadovoljni, če vaše zahteve niso prevelike. Tudi v ljubezni boste lahko zadovoljni, celo srečni, kolikor vaše težnje niso prevelike. Zdravje kar dobro.

VODNAR (od 21.1 do 19. 2.) Doživeli boste to, česar že dolgo niste: duševno in materialno zadovoljstvo, celo dokajšnje priznanje. Izkoristite priložnost za utrditev položaja. Ljubljena oseba se čuti zapostavljena in bi ne bilo napak, če bi to zadevo nekoliko uredili. Pazite na prebavo.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Vzdušje nekoliko negotovo, vendar se bo vse prav izteklo v splošno zadovoljstvo vas in vaših sodelavcev, oziroma predstojnikov. Bodite kar se da precizni in dinamični. Neka oseba, ki ste jo imeli radi, se vam ponovno približuje. Zdravje o.k.

TONE SVETINA

281.

UKANA

TRETJA KNJIGA

Gozd ga je zredil, gozd ga je pogubil... Robovi so se zganili, mogočni in črni kot velikanske čeljusti. Dvignili so se in se podrli nanj. Telebnil je na tla in obležal...

Stotnik je stopil k njemu in ga ustrelil še v vrat, da ja ne bi več vstal. Njegov kurir pa je nekajkrat z brzostrelko užgal med drevje.

Čez nekaj minut so pridrveli na pomoč policisti. Stotnik jim je pokazal na tleh mrliča in dejal zaprepadeno:

«Padli smo v zasedo.»

Ukazal je, da Pesjaku privežejo za vrat pas in ga odvlečejo s seboj.

Soteska pod njimi se je kopala v valovih megle, ki jih je vrtinčil jug v vulkanskem ritmu. Sestopali so po melišču, med skalnimi stenami. Med nogami se jim je valilo okrvavljeno kamenje.

Pesjaka je vlekel policist za seboj kot ustreljeno zver. Oči je imel odprte, srepo strmeče v nebo.

Za njim je šel stotnik Vogt, mrk in zamišljen. Včasih mu je pogled zdrsnil na Pesjaka. Zdelo se mu je, da je s tem nekaj vrnil majorju Wolfu. Sit je bil Jelovice, kjer ni ničesar izgubil, sit vojne in psov za preganjanje ljudi. Prepričan je bil, da bodo zdaj imeli več miru in da bo marsikateremu od teh vojakov prihranil življenje. Sam pa si je želel, da bi bilo vojne čimprej konec in da bi se spet srečal s svojimi domačimi.

6

S političnim zborom so bili vsi zadovoljni. Zavarovani z zasedami odreda, so se zbrali v hotelu Zlatorog v Bohinju. Razpravljali so, poslušali, peli in ploskali, ko da bo čez mesec dni svoboda. In na koncu so imeli še miting.

Kako imenitno je Miha ukanil gestapo, ko je premestil zbor sredi noči na breg Bohinjskega jezera, so vedeli samo nekateri. Sladko so se smejali na ta račun in se srečno izmuznili iz nevarne Bohinjske kotline.

Blisk se je s spremljevalcem vračal prek Jelovice z važnimi poročili za štab korpusa. Vedel je, da so v gozdu Nemci. Zato sta hodila počasi in zelo previdno. Na najbolj nevarnem območju sta se ogibala poti in celo stez. Nebo je temnelo, ko se je svet prevesil in sta zagledala robovje nad Travnikarjevo domačijo.

Na pasje lajanje je mož prišel iz hleva in takoj spoznal Bliska.

«Glej ga no!» se ga je razveselil. «Zvedel sem, da si hodil tod, pa smo te vsak dan pričakovali. Toliko novic imam iz doline, od vas pa nobenega! Ali je to povezava vojske z oblastjo?!»

«Saj zato sem prišel, Travnikar!» se je smejal Blisk in podal možu roko. «Tako sem te pogrešal, da bom celo prenočil pri vas, če imaš kaj prostora in večerje za naju.»

«Za koga pa, če ne zate? Pa stopimo raje malo v hlev, da boš videl, kako fletno mlado imamo,» se je namuznil in odrinil vrata.

V siju petrolejke so zagledali Tinko in Ano, ki sta molzli.

«O, Blisk!» se je vzradostila Ana. Ker pa je nehala molsti, jo je krava švrknila z repom; vsi so počili v smeh. Travnikar je dejal:

«Le še stisni malo, Ana! Da bo videl, kako znaš, in da se bosta lahko odžejala!»

Ana je stiskala vime, da se je mleko kar penilo v možnику, ki ga je oklepala s koleni.

Travnikar je skočil v hišo po korec, Blisk pa je vprašal Tinko:

«Kako ste zadovoljni z njo?»

«Ata so se za deset let pomladili, odkar je Ana pri nas,» se je zvonko zasmejala Tinka. «Midve pa se tudi dobro razumeva.»

Travnikar se je vrnil s korcem; Blisk in kurir sta nato popila vse, kar je bila namolzla Ana.

«Kako je z Melito?»

«Pozdravlja te. Midva se dobro razumeva. V divizijski zaščitni četi je skojevska sekretarka. Hudujem se nanjo, pa nič ne pomaga. Večkrat jo prime in gre z bombaši.»

«Trmasta je. Že doma je delala mami in meni nakljub, pa tudi v šoli se ni nikomur pustila.»

«Bojim se zanjo, nepremišljena je. Preveč tvega.»

«Jaz jo poznam. Tebi hoče biti podobna.»

Odšli so v hišo. Odložila sta orožje in vsi so, kot včasih družina, sedli k mizi.

«Naših fantov ni, pa pridejo vaši in se nam zdi, da smo spet vsi skupaj kot pred vojno,» je dejala mama in prinesla na mizo žgancev in mleka.

Travnikar je imel glavno besedo.

«Blisk, pri nas nismo nikoli molili; če pa se je mama kregala, sem jaz malo zapel. Celo hišnega boga imam pod streho, odkar se belogardisti borijo zanj.»

Mama pa mu je zabrusila:

«Hišni bog ne bo tam ostal, prinesla ga bom nazaj, ker nima nič opraviti z belogardisti. V hiši je visel, odkar je bila postavljena.» Potem se je obrnila k možu: «Le kaj bo s tabo na onem svetu?»

«Kako je tam, nihče ne ve, saj ni bilo še nikogar nazaj, da bi povedal. Naši so padli že trije, pa se še ni nobeden oglasil.»

«Bog jim daj večni mir. Jaz vseeno molim zanje, čeprav pravi oče, da je bog pri belih, naš skojevski sekretar pa, da ga sploh ni,» se je oglasila Tinka.

V daljavi je zabobnelo; polagoma se je bobnenje zlilo v zamolklo podrhtevanje. Blisk je pogledal ven. Grom je pri-

V AMATERSKEM NOGOMETNEM PRVENSTVU

Na sporedu le zaostale tekme

Danes bodo v amaterskih nogometnih ligah odigrali le nekaj zaostalih srečanj.

2. amaterska liga

Zimski del prvenstva se je dejansko že zaključil. Odigrali bodo le še zaostalo srečanje med Zarjo in Vesno in sicer danes popoldne v Bazovici. Na lestvici ima Zarja dve točki prednosti pred Vesno, ki je po zadnjih neuspehih zdrsnila nekoliko navzdol. Obeta se torej ostra bitka za točke.

Tudi Bazovci v zadnjih tednih niso preveč zadovoljili. Zadnji uspeh je izbojevalo to moštvo 31. oktobra proti CRDA. Res pa je, da je ta ekipa naletela v zadnjih tednih na skoraj same težke nasprotnike. Razpoloženje v moštvu je kljub temu dobro, saj je cilj ekipe v glavnem le obstanek v ligi. Večjih ambicij moštvo torej nima. Prav zato bi se verjetno Zarja zadovoljila tudi le s točko, čeprav bo igrala pred domačim občinstvom.

Drugačno vzdušje je v Križu, kjer je domača ekipa z zadnjimi nastopi precej razočarala svoje navijače. V petih poslednjih nastopih je namreč osvojila le dve bori točki. Zadnji uspeh je to moštvo doseglo v sedmem kolu proti S. Anni in je zato njegov položaj na lestvici precej kritičen. Prav zato Križani merijo na zmago, saj bi poraz prav gotovo povzročil v ekipi krizo. Vesna namreč trenutno ni v najboljši formi, kar smo videli tudi v prijateljski tekmi s Primorjem, ki jo je izgubila s 3:1.

Čeprav so napovedi tvegane, pa lahko predvidevamo, da se bo ta derbi zaključil z delitvijo točk, razen če ne bo Vesna zaigrala po svojih sposobnostih in odnesla ves izkupiček.

IZIDI ZADNJIH TEKEM

S. Anna — CRDA	4:2
Inter SS — Libertas	0:1
Vesna — S. Michele	0:1
Muggesana — Breg	1:1

LESTVICA

S. Michele	26
CMM	20
Flaminio	16
Aurisina	15
Muggesana	14
Zarja	13
Juventina in Breg	12
Vesna in Libertas	11
Inter SS in S. Anna	10
CRDA in Staranzano	5

PRIHODNJE KOLO (16.1.1972)

Libertas — Flaminio
Muggesana — S. Anna
Inter SS — Zarja
Breg — CRDA
CMM — Aurisina
Staranzano — Vesna
Juventina — S. Michele

3. amaterska liga

Tudi v prvenstvu te lige bo na sporedu le nekaj zaostalih srečanj.

V skupini N bodo odigrali za lestvico zelo pomembne tekme Portuale — Libertas S. Marco, Giarizzole — Devin in Bar Veneto — Roianese.

PRIMORJE — OLIMPIJA

V skupini O bo slovenski derbi, o katerem pravi igralec Primorja Puntar, ki je po daljšem času (po poškodbi) zopet začel nastopati: «Menim, da je moštvo končno našlo svoj sistem igre. Trener Verginella je z nekaj spremembami povsem spremenil taktiko in rezultate smo že videli v tekmi z Vesno. Posrečena je bila premaknitev Barbianija v ospredje. Upam pa, da odslej ne bo večjih sprememb v moštvu. Žal, pa v tej tekmi ne bo igral oboleli branilec Bukavec. Sicer pa sem glede naše zmage optimist. V četrtek sem le dal Vesni dva gola in upam, da bom nadaljeval po tej poti. Še vedno namreč iščem potrdilo za svojo sposobnost po lanski dokaj neuspeli sezoni. Če bom uspel, bom zadovoljen in upam tudi navijači».

Član Olimpije Ukmar pa je povedal: «To bo za Olimpijo težka naloga. Slišal sem, da je Primorje zaigralo proti Vesni dobro, kar pomeni, da je uigrano. Zato je favorit Primorje, vendar pa tudi Olimpija ne bo že vnaprej vrgla puške v koruzo. Žoga je pač okrogla...»

UNION

Podlonjerci bodo igrali v nedeljo pri COOP, ki je na zadnjem mestu lestvice. Favorit je zato Union, ki pa seveda nasprotnika ne sme podcenjevati.

B. R.

KOŠARKA

V prvem četrtfinalnem srečanju tekmovanja za pokal evropskih prvakov je v Pragi domača Slavija premagala Jugoslovanski klub Jugoplastiko s tesnim izidom 78:75. Ekipa iz Splita ima zdaj veliko priložnost, da v domači povratni tekmi nadomesti majhno razliko in premaga svoje nasprotnike.

Z zadnje mladinske tekme Bor — Ferroviario: Stojan Hrvatič skače na odbito žogo (št. 13), za njim Mladen Šare

V MLADINSKIH ODBOJKARSKIH PRVENSTVIH

V glavnem že vse odločeno

Prvenstvo mladink in mladincev se bo kot ostala prvenstva nadaljevalo danes. Zadnje predpraznične tekme na lestvici niso prinesle bistvenih sprememb in sedaj lahko že izrečemo končni vrstni red v posameznih skupinah. Pri mladincih je Arc Linea že zanesljivo zmagovalec in s tem finalist nadaljnjega deželnega prvenstva. Pri mladinkah pa bo po končanem prvenstvu še sklepni turnir prvih dveh šesterk iz vsake skupine in sicer po vsej verjetnosti med Borom A in OMA iz 1. skupine ter Sokolom in Bregom A iz 2. skupine. Zmagovalec finalnega turnirja pa bo branil barve naše pokrajine v deželnem finalu.

MLADINCI:

Bor — ENAOLI 3:2

LESTVICA

Adc Linea	5	5	0	15—2	10
ENAOLI	5	3	2	11—7	6
Kras	5	3	2	10—8	6
CRDA	5	1	4	4—15	2
Bor	6	1	5	8—17	2

Po petih zaporednih porazih so mladi zastopniki Bora le izbojevali prvo zmago in to povrhu nad drugo najboljšo ekipo ENAOLI. V preostalih dveh tekmah je pričakovati, da bo Bor dosedanji skromni izkupiček še povečal. Pri vrhu ni prišlo do bistvenih sprememb, ker Arc Linea nadaljuje zmagovito pot. Mladi Kraševci pa se držijo sredine lestvice. Kljub zmagi pa je Bor še vedno na zadnjem mestu.

MLADINKE

Skupina A

Rezultati

OMA — Bor A	2:1
Breg B — UGSS A	2:0
Julia — Inter	2:0

LESTVICA

Bor A	5	4	1	9—2	8
OMA	5	4	1	9—3	8
Julia	5	3	2	7—4	6
UGSS A	5	2	3	5—7	4
Breg B	5	1	4	2—8	2
Inter	5	0	5	0—14	0

Mlade zastopnice Bora A so doživele v petem kolu prvi letošnji poraz proti najbolj nevarnim nasprotnicam v tej skupini, odbojkaricam OMA. Kljub porazu pa je Bor še vedno na prvem mestu lestvice, ker ima boljšo razliko v setih in o končnem zmagovalcu v tej skupini bo odločalo povratno srečanje teh dveh ekip. Mlade odbojkarice Brega B so proti UGGS A zaigrale dobro in so tesno izgubile, pa čeprav se je tekma končala z 2:0. Breg je po tem porazu še vedno na predzadnjem mestu. Zadnji je Inter, ki je obenem najslabša ekipa tega prvenstva.

SKUPINA B

Bor B — Breg A 0:2

LESTVICA

Breg A	5	4	1	8—2	8
Sokol	5	4	1	8—3	8
Sloga B	4	3	1	6—3	6
Sloga A	5	2	3	6—6	4
UGSS B	4	1	3	2—6	2
Bor B	5	0	5	0—10	0

V tej skupini je bila odigrana zadnje čase samo ena tekma med Bregom A in Borom B. Brežanke so pričakovano zmagale, toda so se morale nekoliko bolj potruditi kot so pričakovale. Tekma med Slogo B in z drugo ekipo Združenja šolskih športnih krožkov pa je bila zaradi sodniške napake razveljavljena in jo bo treba ponoviti. Na sami lestvici je prišlo do menjave na vrhu lestvice Bregom A in Sokolom. Sredina razpredelnice pa je rezervirana za Slogo A in B. Druga ekipa Bora je še vedno na začelju.

* * *

Po božičnih in novoletnih praznikih se bo danes nadaljevalo še odbojkarsko prvenstvo mladink in mladincev. Med tem ko se prvenstvo pri mladincih nagiba h koncu, bodo mladinke danes pričele s povratnim delom.

Pri fantih se bo Kras spoprijel v tem kolu z vodečo šesterko in še nepremaganimi mladimi odbojkarji Arc Linee. Naloga Kraševcev je izredno težka in kaj več kot časten poraz bo le težko izbojevati. Po zadnjih dveh uspešnih nastopih in z zmago nad drugo najboljšo šesterko tega prvenstva ima Bor v današnjem spopadu lepo priložnost, da pospravi drugi par točk v tekmi z ekipo CRDA.

Mladinke (Skupina A) bodo danes odigrale samo eno tekmo in sicer Bor — Inter. Zastopnice Bora res ne bodo imele prezahtevne naloge za osvojitev izkupička proti najslabši ekipi v tej skupini.

Jutri zvečer pa se bodo mladinke Brega B pomerile z nevarnimi odbojkaricami OMA. Naloga Brežank je dokaj težka saj si OMA res ne more privoščiti še enega poraza kot proti UGSS «A».

V skupini B pa bo nedvomno osrednji spopad med Slogo B in vodečim Sokolom. Mlade odbojkarice iz Nabrežine, ki imajo v tem prvenstvu velike ambicije, se bodo maščevale za uvodni poraz, ko so proti Slogi B izgubile, ker so igrale nepopolne. V primeru zmage Sokola (ki ni izključena) pa bi si Nabrežinke še bolj utrdile položaj na vrhu lestvice. Jutri zvečer pa zastopnice Brega A ne bodo prekinile zmagovite poti v tekmi z drugo ekipo Združenja šolskih športnih krožkov.

G. F.

HITROSTNO DRSANJE

16-letni Amerikanec Sean Henning je postavil v Davosu nov svetovni rekord v teku na 500 m s časom 42"5.

DRUGE VESTI NA 8. STRANI

DOMAČI ŠPORT

DANES

NEDELJA, 9. JANUARJA 1972

NOGOMET

2. AMATERSKA LIGA
14.30 v Bazovici
Zarja — Vesna

* * *

3. AMATERSKA LIGA
14.30 na Proseku
Primorje — Olimpija

* * *

8.30 v Trstu, Sv. Sergij
COOP — Union

* * *

MLADINCI
10.00 v Št. Petru ob Soči
S. Pier d'Izonzo — Mladost

* * *

12.30 v Trstu, Ul. Flavia
Ponziana — Primorje

* * *

Naraščajniki
10.30 v Podgori
Podgora — Juventina

* * *

ODBOJKA

ŽENSKA B LIGA
10.30 v Trstu, stadion «1. maj»
Breg — Primavera

* * *

10.00 v Gottolengu
Vignoni — Sokol

* * *

MLADINCI
10.00 v Rocolu
Kras — ARC Linea

* * *

8.15 v Trstu, stadion «1. maj»
Bor — CRDA

* * *

MLADINKE
12.30 v Trstu, stadion «1. maj»
Bor A — Inter

* * *

KOŠARKA

NARAŠČAJNIKI
11.00 v Škednju
Servolana — Bor

* * *

MLADINCI
15.30 v Trstu, Ul. della Valle
Bor — Italsider

* * *

NAMIZNI TENIS

MEDNARODNI TURNIR
9.00 v Chiassu
Nastopa tudi B. Košuta

V LETOŠNJI ZIMSKI SEZONI

Na Primorskem številne smučarske prireditve

Pred dnevi je bil na posvetu vseh predstavnikov smučarskih klubov Primorske sprejet koledar vseh smučarskih prireditev, ki bodo na Primorskem v letošnji zimski sezoni.

Iz koledarja vidimo, da bo skoraj vsaka nedelja v januarju, februarju in marcu zasedena in se bodo tekmovanja naglo vrstila.

Alpske discipline

JANUAR:
15. — 16. Lokve (veleslalom) za najmlajše.
23. Livek (veleslalom) za najmlajše.
30. Črni vrh (veleslalom) za najmlajše.

FEBRUAR:
5. — 6. Livek (veleslalom) področno prvenstvo.
19. Idrija (slalom) pokal Rudraja.
15. Lokve (veleslalom) občinsko šolsko prvenstvo.
19. Livek (veleslalom) medobčinsko šolsko prvenstvo.
27. Kuk (veleslalom) za člane in mladince.

MAREC:
5. Lazna (veleslalom) občinsko prvenstvo za Goriško za člane in mladince.

MAJ:
1. Kanin (veleslalom) za člane in mladince.

Skoki

JANUAR:
22. Lokve — klubsko prvenstvo za vse kategorije.
23. Predmeja — meddruštvene tekme za vse kategorije.
29. Lokve — občinsko prvenstvo za vse kategorije.

FEBRUAR:
6. Bovec — prvenstvo Primorske za pionirje.
20. Lokve — 6. pokal Lokev za vse kategorije.

MAREC:
12. Log pod Mangartom — prvenstvo Primorske za člane in mladince.

Rajmond Kolenc

SNEŽNE RAZMERE

Cortina	50 - 100 cm
Marmolada	250 cm
Nevegal	35 - 120 cm
Sappada	40 - 150 cm
Ravascletto	60 cm
Trbiž	90 cm
Žabnice	90 cm
Lokve	35 cm
Črni vrh	50 cm
Livek	45 - 60 cm
Lazna	45 cm
Vojsko	114 cm
Zaplana	70 cm
Krvavec	70 - 90 cm
Bohinj	105 cm
Ljubelj	75 cm
Zelenica	135 cm
Kranjska gora	80 cm
Golte	70 cm
Pohorje	45 - 70 cm
Jezersko	60 cm

Tako se vrstijo smučarski tečaji, ki jih SPDT organizira vsako nedeljo v Sv. Antonu pri Trbižu za najmlajše

ATLETIKA — KLJUB OLIMPIJSKIM IGRAM

Pestra mednarodna sezona

Sovjetska zveza bo gostovala v Italiji - Balkanske igre v Smirni

Mednarodna atletska sezona se bo kmalu na veliko začela. Najprej bodo atleti seveda tekmovali v dvoranah, prve večje mednarodne prireditve pa bodo na sporedu v juniju. Čeprav bodo letos na sporedu ob koncu avgusta in v začetku septembra olimpijske igre je mednarodni koledar pester kot vsa prejšnja leta.

Ob koncu februarja bodo imeli svoje državno prvenstvo v dvoranah atleti ZDA, kakovostno enakovredno pa bi moralo biti evropsko prvenstvo, ki bo sredi marca v Amsterdamu na Nizozemskem. Nadvse zanimiva pa bodo med zimsko sezono še srečanja ZDA — SZ v Richmondu in Nemška dem. rep. — Sovjetska zveza v Berlinu.

Junij bo že prinesel prve senzacije. Američani in vzhodni Nemci bodo imeli svoja državna prvenstva, Sovjeti pa se bodo v tem mesecu srečali z Zahodno Nemčijo na dveh frontah.

Deseterobojci in peterobojke se bodo spoprijeli v Moskvi, malo zatem pa bo v Augsburgu srečanje ženskih in moških vrst. Julij bo tudi izredno vroč.

Državna prvenstva bodo imeli v Sovjetski zvezi, Franciji in Veliki Britaniji, ameriški atleti pa si bodo praktično v tem mesecu zagotovili vozovnice za olimpijske igre.

Mednarodni koledar je seveda natrpan tudi z vsemi mogočimi mitingi. Med najpomembnejšimi naj omenimo visokošolsko tekmovanje v Turinu (2. junija), znameniti festival sprinterjev v časomerilsko «radodarnem» Zürichu (23. junija), memorial Kisočinski v Varšavi (27. — 28. junija), memorial Znamenski v Moskvi (28. — 29. junija).

Italijanski reprezentanci imata predvidenih vrsto zanimivih srečanj. Daleč najbolj pričakovan je četveroboj vrst Italije, Belgije, Romunije in Sovjetske zveze, ki bo 16. in 17. junija v Italiji. Pred olimpijskimi igrami bodo Italijani gostovali tudi v Kopenhagnu proti Danski, po igrah pa bodo šli na izlet v Kanado in vrnili srečanje iz lanske sezone. Dekleta bodo imela najvažnejši nastop v Innsbrucku proti Švici in Avstriji.

Po vrsti mednarodnih tekmovanj bo za jugoslovansko moško vrsto najvažnejši nastop na balkanskih igrah, ki bodo tokrat v Smirni v Turčiji od 21. do 22. julija, pred olimpijskimi igrami pa bodo opravili še dvoboj z Belgijo. Državno prvenstvo je predvideno od 16. do 17. septembra, ob koncu istega meseca pa bo v Zagrebu še dvoboj s Španijo. Za dekleta bo poleg balkanskih iger najvažnejše srečanje z Avstrijo.

K. B.

NOGOMET DANES

A LIGA

13. kolo

ATALANTA — BOLOGNA
Giunti
CAGLIARI — JUVENTUS
Angonese
CATANZARO — ROMA
Gussoni
FIORENTINA — VARESE
Menegali
INTER — SAMPDORIA
Riccardo Lattanzi
LANEROSSI V. — MANTOVA
Monti
NAPOLI — MILAN
Pieroni
TORINO — H. VERONA
Lazzaroni
MONZA — REGGIANA
Bianchi
PALERMO — NOVARA
Mario Campanini
TERNANA — SORRENTO
Stagnoli

B LIGA

16. kolo

CATANIA — BARI
Levrero
CESENA — BRESCIA
Gialluisi
COMO — AREZZO
Trinchieri
GENOA — TARANTO
Ciacci
LAZIO — REGGINA
Branzoni
LIVORNO — FOGGIA
Bernardis
MODENA — PERUGIA
Motta

V petek je naš dnevnik nagradil najboljše tekmovalce ankete «Športnik leta 1971» v prostorih PD I. Cankar. Na sliki: član uredništva Jože Koren pozdravlja prisotne

hajal izza kopaste gore, ki je zastirala polovico obzorja kakor skrivnostna zavesa.

«Že drugo noč poka,» je dejal Travnikar in odložil žlico.

Tudi Ana in Tinka sta se zaskrbljeno spogledali.

«Divizija napada Poljane,» je povedal Blisk.

«Niti eno noč ne daste miru,» je rekel Travnikar. «Ne njim in ne sebi...»

«In ga tudi ne bomo dali, Travnikar, dokler Nemcev z belimi vred ne poženemo čez Karavanke.»

«Hudo bo, Blisk,» je bil mož v skrbeh. Nabasal si je pipo in dal tudi njima, da sta zavila vsak nekaj tobaka v časopisni papir. «Mislili smo,» je nadaljeval, «da bo proti koncu laže, pa je vsak dan teže. V dolino sem šel pred nekaj dnevi po sol in petrolej. Spotoma sem se malo pogovoril z našimi ljudmi. Veš kaj govorijo? Da bodo beli postavili postojanko v Kališah in vam presekali pot za preskrbo brigad.»

«Ne boj se, Travnikar! Tja jih ne bomo pustili. Še iz Železnikov jih bomo pognali.»

Starec je zmajeval z osivelo glavo. Pripovedoval je, kako se je v dolini zaredila bela garda, ki je pritisnila iz Ljubljanske pokrajine. «Ne pozabi tega poročati Pemcu. Nekaj ukrenite! Če pridejo beli tja, je z nami konec. Mimo nas oskrbujete bolnišnico. Pošljite Marka, da takoj zaminira cerkev in farovž, pa jih ne bo!»

«Križ božji, kakšen brezbožnik!» se je prekrižala mati. «Zdaj si se spravil še nad cerkve!»

«Stara, tiho bodi in ne vmešavaj se v politiko, ko se ne razumeš na nič drugega kot na kuhinjo in otroke! Mar naj pustimo, da nam požgo in nas poženo od tod? Govoriš, kot da ne bi vedela, da imajo postojanke prav po cerkvah in župniščih!»

«Se bojiš, Travnikar?» je vprašal Blisk.

«Res se bojim. S celo divizijo ste bili na Jelovici, pa so vas tako pognali, da bi si bili skoraj polomili noge pod Ratitovcem! Kaj pa bom napravil jaz s svojo flinto?! Tudi za tidve se bojim,» je pokazal na Tinko in Ano. «Saj veste, da nas imajo na piki.»

Blisk je vedel, da ima mož prav. Da bi ga pomiril, je odpel torbo, izvlekel iz nje blok in skrbno zapisal vse, kar mu je povedal. «Dobro, Travnikar. Kako pa oblast?» je vprašal.

«V redu! Vse vasi na tem območju imamo organizirane. Samo preženite Nemca, pa bomo že jutri zastavili vse nanovo v obeh dolinah. Povsod imamo postavljene odbore. Ljudje pomagajo in si odtrgujejo od ust. Videl si moj hlev. Od dvajsetih krav jih je še osem. Pa bi jih imel še manj, če mi ne bi včasih pustili katero od tistih, ki so pripravljene za bolnišnico.»

«Dobro delate, Travnikar. Moram te pohvaliti.»

«Komunisti smo od hudiča. Ko se je začela vstaja, smo bili bele vrane, zdaj pa smo potegnili za sabo celo nekaj takšnih, o katerih ne vem, če se bodo obdržali.»

«Tudi šole imamo po vaseh,» se je pohvalila Tinka in povedala, da bosta z Ano učili pozimi otroke.

Čeprav je bil Blisk zaspan, sta z Ano še posedela, ko je družina odšla spat. Povedala mu je vse, kar je doživela. Še posebno pa ga je zanimal stotnik Kniecke. V mislih je predel načrt, kako bi mu Laura podstavila mino.

«Čudni so ti Nemci, posebno tale stotnik. Čeprav imamo z njegovimi gorskimi lovci vseskozi težave, se zdi, da kot človek ni slab.»

«Resnično ni slab. Če ne bi bilo med nami vojne, bi bil kar imeniten človek. Major Wolf mi ni pozabil povedati, da je Kniecke rahlo problematičen v svojih nazorih. Zdi se mi, da je do grla sit vojne in vsega, kar se dogaja v Nemčiji.»

«To rad verjamem. Tudi o mnogih drugih imamo taka poročila. Toda drže se še vedno in izvajajo, kar jim je naročeno, ko da bodo čez nekaj mesecev zmagali.»

«Dresirani so za disciplino in ne za razmišljanje. Nekaj generacij so tako vzgojili.»

«Kdo ve, kaj bi storil s tabo major Wolf, če bi mu prišla v roke.»

«Ne vem. samo da mu nisem! Hvaležna sem diverzantom, bili so zelo dobri z menoj.»

«Rusa si navdušila. Pravil mi je, da tako razumne in prikupne ženske še ni srečal od Kaspijskega morja do Jadrana. Lepo te pozdravlja.»

«Lepo pozdravi tudi ti njega v mojem imenu. Spomni ga, da mi je obljubil, da bosta vidva zaminirala Wolfa.»

«Vsaj poskusila bova!» Potem ji je povedal, kako sta užgala po njem dva blejska vosovca, ko je ribaril. «Prepričana sta bila, da sta ga ubila, pa ju je vrag le prevaral s skokom v vodo...»

«Da, to je pa res njemu podobno,» se je smejala Ana in mu povedala, kako sta se pred letom dni vozila po jezeru in zvonila z zvonom želja.

«Ne boj se ga! Raztrgali smo mu mrežo in mu pobili tipalke v bližnji in daljni okolici. Vse se mu podira. Prepričan sem, da te ne bo več iskal, ker bo imel preveč opravka sam s seboj. Zvedeli smo, da mu utegne celo kdo od Nemcev podstaviti nogo.»

Hvaležno ga je pogledala. «Morda bom zdaj bolj mirna... Še vedno sem vsa preplašena. Podnevi še kar gre, ko se zamotim z delom. Ponoči pa se mučim v hudih sanjah. Lovijo me, padam in prebujam se vsa potna. Prve dni, ko sem sama spala v kamri, sem mislila, da me bo konec. Vsakokrat, ko je zalajal pes, sem mislila, da gredo Nemci pome. Šele tedaj, ko s Tinko spiva skupaj je bolje. V četi, ob Primožu in Vojku, sem se počutila varno.»

«Nič se ne boj, saj ima Travnikar dobro skrivališče. Vanj se zatecita takoj, ko vama bo kaj sumljivo.»

Za Blegošem je zabobnela močna eksplozija. Stopila sta k oknu. Nebo za črno gmoto kopaste gore se je krvavo obarvalo. Svetloba se je prelivala kot kri, ki se odceja od zaklane živine.

«Primož, Vojko in Travnikarjev so gotovo tam,» je dejala z grenkim glasom, ker se je bala zanje. Tomova smrt jo je pretresla. «Kadar umirajo ljudje, ki jih ne poznaš, smrt ni tako strašna. Vse drugače pa te zadene, kadar pade kdo od najbližjih. Z njim umre tudi delček tebe samega. In vate se zažre strah pred lastno smrtjo in strah za življenje tistih, ki jih imaš najraje.»

«Nič se ne boj zanje. Srečo imajo. Pa tudi tepsti se znajo. V kratkem bomo udarili tu v bližini. Videla jih boš. Prišli te bomo obiskat.»

Pogledala ga je in se nasmehnila:

«Zdaj me ne bo več strah. Ti držiš besedo.»

Eksplozije so neprestano vznemirjale noč. Ana je sklenila roke na trebuhu. Otrok v njej se je zganil. Srce ji je zalila neskončna mehkoba.

Blisk je opazil njen gib. V mislih ji je zaželel vso srečo...

7

Ob slepečih prebliskih, ki so si sledili v nepretrganem zaporedju eksplozij, je bilo utrjeno poslopje napadene postojanke kot razbitina ladje med čermi ob obali.

V zidovju je zevalo že nešteto lukenj. Izvrtale so jih granate topov in protioklopnih minometov. Streha je kazala oguljena rebra. Z nje se je usipala opeka kot listje z dreves, ko potegne jesenski veter.

Borci udarne brigade Franceta Prešerna so sklenili obroč okoli žičnih ovir in nažigali v strelske line, iz katerih so nemški žandarji krepko odgovarjali in metali bombe.

Med zidovjem in jarki sta plavala jedek dim in kiselkast vonj po človeškem strahu in stiski. Napadali so že drugo noč. Toda Nemci so se branili zagrizeno in vztrajno. Zaman je Karel gonil napadalne skupine naprej. Nekaj mrtvih in ranjenih je obviselo v žičnih ovirah ter ohromilo pogum napadalcev.

Prvo noč se je postojanka krepko držala. Žične ovire, križni ogenj iz bunkerjev in lin zvonika, svetlikanje raznobarvnih raket, pokanje mitraljezov — vse to je spremenilo okolico postojanke v pekel, v katerem se ni nihče znašel, kot bi bilo treba. Poveljevali so vsi, komur se je zdelo primerno — od novega komandanta divizije, Vasje, ki je sam skakal med borci, do komandirjev čet in minerjev.

(Nadaljevanje sledi)

Uredništvo TRST Ul. Montecchi 6/II PP 559 Telefon 793 808 794 638
Podružnica GORICA Ul. 24 Maggio 1/1 Telefon 33 82
Uprava TRST Ul. Montecchi 6/II Telefon 795 823

Naročnina
Mesečno 1.100 lir — vnaprej: polletna 6.100 lir, celoletna 11.000 lir. Letna naročnina za inozemstvo 17.000 lir. V SFRJ posamezna številka 1.— dinar, mesečna 14.— din, letna 140.— din,
Poštni tekoči račun Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 8 9. januarja 1972

Za SFRJ Tekoč račun pri Narodni banki v Ljubljani 501-3-270/1 «ADIT» - DZS, Ljubljana, Gradišče 10/II nad. telefon 22 207

Oglasi Za vsak mm v višini enega stolpca: trgovski 200, finančno - upravni 300, legalni 400, osmrtnice in sožalja 200 lir. «Mali oglasi» 50 lir beseda. Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana».

Glavni urednik Stanislav Renko
Odgovorni urednik Gorazd Vesel Izdaja in tiska ZTT - Trst

V NAVZOČNOSTI PREDSEDNIKA REPUBLIKE LEONEJA

Na kasacijskem sodišču v Rimu slovesno odprtje sodnega leta

Vprašanja politične pripadnosti članov sodnijskih organov v govoru generalnega pravdnika dr. Guarnere

RIM, 8. — V navzočnosti predsednika republike so danes odprli v dvorani «Orazi e Curiazi» rimskega Kapitola novo sodno leto. Slovesnost spada v okvir dejavnosti kasacijskega sodišča, ki kot najvišja sodna instanca v državi vodi in usmerja, posebno kar se tiče organov pravdništva, vso dejavnost justice v Italiji.

Sicer pa je slovesnost potekla po že uzakonjenih normah. Na dvorišču je stala častna straža, ki so jo sestavljali karabinjerji (z godbo), policijski stražniki, financarji in zaporniški pazniki.

Nekaj pred 11. uro je stopil v dvorano generalni pravdnik dr. Guarnera, kmalu nato pa mu je sledil prvi predsednik kasacijskega sodišča.

Točno ob 11. uri se je pripeljal predsednik republike Leone, ki je kot znan pravnik, hotel osebno prisostvovati temu prvemu pomembnemu dogodku sodnega doživljanja v novem letu.

Odprtja novega sodnega leta potekajo, kot smo dejali po že ustaljenih normah. Najvažnejša vloga pripade pri njih državnemu pravdniku, ki je zadolžen, da poda poročilo o dejavnosti sodnih organov v preteklem letu. Poročilo kasacijskega državnega pravdnika zadeva seveda upravo sodnijskih organov po vsej Italiji.

V svojem dolgem govoru je dr. Guarnera obravnaval vse plati uupravljanja italijanskega pravosodja. Menimo pa, da je treba najprej spregovoriti o tistem delu njegovega poročila, ki se nanaša na vprašanje politične pripadnosti sodnikov in drugih članov sodnijskih organov. Pri tem je prišlo do izraza določeno negativno stališče kasacijskih organov do sodnikov, ki so odkriti pristaši določenih političnih smernic. Vprašanje, ki se postavlja je naslednje: ali utegne biti sodnik zares nepristranski sodnik, ali pa je nujno v vseh razmerah pristran, pristaš določene politične koncepcije?

Dr. Guarnera je načel to vprašanje predvsem z analizo primera sodnika, za katerega je bila postavljena zahteva, naj ne sodi o neki zadevi, ker je že vnaprej izjavil, da je «politično na strani obtožencev in nasproten tezam zasebne stranke». Kasacijsko sodišče, ki je obravnavalo to zadevo, je odbilo zahteve zastopnikov zasebne stranke, ker v tistem primeru niso obstajali pogoji, ki jih predvideva člen 64 kazenskega postopka.

Potem ko je omenil, da obstajajo hude težave glede zmožnosti sodnika, da v trenutku razsodbe loči svojo osebnost sodnika od osebnosti človeka, člana konkretne družbe v kateri živi, pa se je dr. Guarnera obregnil ob nekatere sondike, ki napadajo svoje kolege, češ da so orodje v rokah oblasti «to je tistega razreda, ki se je postavil nad vse druge, ki sedaj upravlja državni zatiralni aparat». Dr. Guarnera je očital tem članom sodnijskega zbora, da prav oni - ikajo nevtralnost sodnika, ker trdijo, da je «naše pravosodje razredno, ker je država razredna in ker je nevtralnost norme in njenega izvajanja komoden mit». Državni pravdnik je nadalje omenil mnenje teh sodnijskih krogov, po katerem bi se moral sodnik v sedanji ustavni ureditvi države odreči nevtralnosti, ki je bila v preteklosti mogoča vsaj na čisto formalni ravni.

Kazno je, da je kasacijski državni pravdnik cikal pri tem na združenje sodnikov, ki pripadajo politično levičarsko usmerjeni struji. To združenje, ki šteje v svojih vrstah številne sodnike in tudi pripadnike organov pravništva, predvsem na ravni prizivnih sodišč (da ne govorimo o prvostopnih sodiščih) in tudi v samem kasacijskem sodišču.

Dr. Guarnera je v svojem govoru zastopal v bistvu tezo, da mora biti sodnik nepristranski in da se torej ne sme konkretno udeleževati političnega boja. Nepripadnost k političnim strankam, naj ne bi bila po njegovem mnenju nekakšna žrtev, temveč le odlika, ki jo zahtevajo višje koristi v okviru zahtevkov republiške ustave.

Kot smo že omenili je državni pravdnik omenil v svojem govoru številna vprašanja. Naj na kratko omenimo, da se je dolgo časa zadržal pri vprašanju počasnosti delovanja pravosodnih organov, povečanja števila tako civilnih kakor kazenskih obravnav, na potrebi reforme sednijskih organov (ustanovitev enotnega sodnika ter morebiti mirovnega sodnika). Dr. Guarnera je še omenil, da je bilo do 30. junija lanskega leta vloženih 40.000 zahtevkov po zakonski razvezi in da so jih do tedaj sodnijski organi rešili približno 10 odstotkov. Državni pravdnik je nadalje omenil, da kriminalnost narašča ter je v tej zvezi zahteval strožje izvajanje zakonskih norm.

PRVIČ PO ARETACIJI MORILCA TREH DEKLIC IZ MARSALE

Pretresljivo srečanje v zaporu med Anno Impicciché in Vincijem

Kaže, da Guarrato ni vmešan v umor in da ga bodo v kratkem izpustili na svobodo

MARSALA, 8. — Anna Impicciche se je danes prvič srečala s svojim možem v karabinjerski vojašnici v Marsali. Žensko so peljali v vojašnico z «giulio» karabinjerjev in ji niso povedali, da se bo srečala z Vincijem. Podčastnik karabinjerjev, ki je prišel ponjo, ji je samo rekel, naj se pripravi, da bo šla z njim na karabinjersko postajo. Rekel je tudi, da je tak ukaz preiskovalnega sodnika in Anna Impicciche mu je sledila brez ugovora.

«Prosil sem za srečanje s teboj, ker te tokrat zadnjič vidim. Pozani me, ker te nisem več vreden, ko pa bom umrl, prinesi vsako toliko kako cvetico na moj grob. Prodaj vso imovino in si ustvari novo življenje». To je v bistvu dejal Michele Vinci svoji ženi Anni Impicciche, med današnjim dramatičnim srečanjem v karabinjerski vojašnici v Marsali.

O pretresljivem srečanju med zakoncema smo izvedeli še neko podrobnost. Takoj ko je videla moža, ga je Anna dolgo gledala, nato pa je s težavo spregovorila: «Michele, zakaj si to storil?» Vinci ni odgovoril, pač pa je samo sklonil glavo in je zaihtel.

Ko se je Anna Impicciché, po srečanju z Michelejem Vincijem, vrnila domov, je imela rdeče in otekle oči, po licih pa so ji polzele debele solze. Ni imela niti več moči, da bi se držala pokonci in dva karabinjerja sta morala priskočiti na pomoč opotekajoči se ženski. Agenti so jo ponovno spremili s službenim avtomobilom domov, kjer se je zaprla v svojo sobo in ni hotela sprejeti časnikarjev, ki so prišli takoj za njo. Svojci so sicer prijazno vendar odločno odvrnili fotorepoterje, češ da se Anna ne počuti dobro. Časnikarji so izvedeli le to, da se bo Anna Impicciché v kratkem preselila v Alessandrio, kjer živijo njeni sorodniki.

Micheleja Vincija so karabinjerji pripeljali danes zjutraj v Marsalo, nato pa so ga peljali k «vodnjaku smrti», kamor je vrgel sestrici Nimfo in Virginio Marchese. Tu ga je preiskovalni sodnik dr. Alberto Russo ponovno zaslišal v prisotnosti državnega pravdnika Terranove, ki je odkril Vincija.

Po dolgem zaslišavanju se je končno izvedelo za vzrok, ki je Vincija silil, da je ugrabil in nato umoril deklice. Pred srečanjem z nečakinjo Antonello Valenti in njenimi prijateljicami, je Vinci popil neko alkoholno pijačo, ki mu je baje vzbudila misel na posiljevanje mlade nečakinje. Ta misel ga je prisilila, da je ugrabil deklice in se je takoj rešil sestric Marchese, tako, da jih je vrgel v zapuščen vodnjak. Ko pa je ostal sam z nečakinjo, se je zbal: skušal se je rešiti tudi male Antonelle, poleg tega pa je pomislil tudi na potrebo, da si ustvari verodostojen alibi.

Po današnjem zaslišavanju Vincija, kaže tudi, da se je preiskovalni sodnik prepričal, da Giuseppe Guarato ni vmešan v umor. Dokazi, ki so jih preiskovalni organi zbrali v teh dneh, bi bili vsi njemu v prid. Kaže tudi, da ne bodo priredili primerjalnega zaslišavanja med Vincijem in Guaratom, ki bi moral biti v kratkem izpuščen na svobodo.

Dva ropa v Milanu

MILAN, 8. — Danes so izvedli v Milanu dva ropa, ki sta nesla roparjem približno 20 milijonov lir. Žrtev prvega ropa je bil kurir gradbenega podjetja «Pessina», ki je nesel v banko 10 milijonov lir. Čakal je v vrsti, ko mu je neznanec nenadoma prerezal torbo, v kateri je imel denar, in odnesel lep plen. Kurir se je zavedel, da so ga okradli, ko je odprl torbo, da bi dal denar blagajniku.

Drugo tatvino pa so neznanci izvedli v trgovini blaga. Zvrtali so luknjo v zidu trgovine, iz katere so odnesli blago in oblačila za približno 10 milijonov lir vrednosti.

TRŽAŠKI DNEVNIK

KAKIH 5 MILJ OD RTA SDOBBA

Italijanska topničarka našla truplo utopljenca

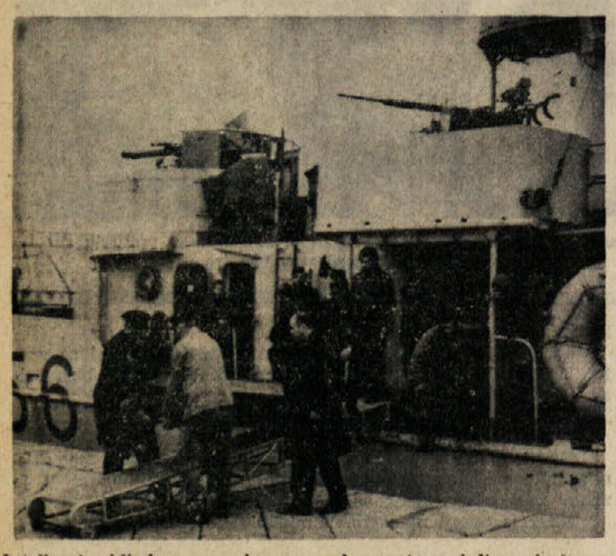

Uslužbenci občinskega pogrebnega zavoda nesejo z ladje, pri čemer jim pomagajo mornarji topničarke, krsto z neznanim utopljencem

Med rednim vežbanjem je poročnik italijanske vojne mornarice Manlio Galliccia, poveljnik topničarke «Spinone», včeraj okoli 10.20 opazil kakih 5 milj jugozahodno od Rta Sdobba, človeškemu truplu podobno gmoto na morski gladini. Spočetka so menili, da gre za kako lutko, toda ko se je topničarka približala predmetu, ni bilo več nobenega dvoma. Poveljnik je ugotovil, da gre za utopljenca, zaradi česar je naročil mornarjem, da ga potegnejo na krov. Ti so se s čolnom približali utopljencu, ki je bil v močno razpadajočem stanju, ga ovili s platnom in potegnili na krov topničarke, ki je takoj odplula v tržaško pristanišče, kjer je malo pred poldnem pristala ob pomolu Audace.

Na kraj so prišli organi pristaniške policije in kasneje tudi znanstvenega odseka kvesture. Po ureditvi potrebnih formalnosti so truplo neznanca, ki je imel morda 45 do 50 let, odpeljali v mrtvašnico. Neznani utopljenec je imel na sebi sive hlače, zelen pulover in črne poletne čevlje, a ker pri njem niso našli nobenega dogumenta, ga niso mogli identificirati. Vsekakor je bil v morju že več tednov, zaradi česar ga bo nemogoče identificirati na podlagi prstnih odtisov. Že včeraj sta se dve osebi prijavili v mrtvašnici, vendar utopljenca nista prepoznali. Ni izključeno, da gre za kakega ribiča, zaradi česar je tukajšnja policija obvestila o najdbi tudi policijske postaje vzdolž obale do Gradeža in še dlje. Nekaj ljudi je v zadnjem času neznano kam izginilo in med temi je bil tudi neki mornar, ki je padel s francoske ladje med plovbo po južnem delu Jadrana. Vsekakor je sodna oblast odredila obdukcijo, na podlagi katere bi ugotovili točne vzroke smrti. Iz previdnosti seveda, ker ni mogoče že vnaprej izključiti tudi možnost umora.

VČERAJ V VIDMU

Priznanje za poslovno sodelovanje čez mejo

V prostorih videmske trgovinske zbornice je bila včeraj manjša slovesnost, na kateri je predsednik dr. Marangone podelil predstavnikom ljubljanskega podjetja Granex in videmske družbe Gamma Export spominske kolajne v priznanje za njihovo prizadevanje za razvoj trgovinske menjave med Slovenijo in našo deželo. Slovesnosti so se udeležili tudi predsednik pokrajinske in občinske uprave Turello in Cadetto. Prof. Di Natale, predsednik Deželne ustanove za razvoj obrti ESA je naglasil, da se sodelovanje med sosednimi deželami, Slovenijo in Furlanijo - Julijsko krajino, Hrvatsko in Koroško, razvija tudi na področju obrtništva in da so v teku posvetovanja za prirejanje posebnega sejma, ko bo izmenoma v štirih deželah sodelavkah.

Vesti iz Tržiča

Seja občinskega sveta bo v četrtek ob 20.30. Na dnevnem redu je med drugim razprava o občinskem proračunu. Jutri se bodo sestali predstavniki krajevne KD in PSI, da bi se sporazumeli o postavkah občinskega proračuna.

V bolnišnici so pridržali za 10 dni na zdravljenju 20-letno Santino Deside, iz Ronk, ki je pri kmečkem delu na polju padla z voza ter se ranila na lobanji in desni nogi.

V Portorosega so v decembru razložili za 115 tisoč ton raznega blaga. V vsem letu 1971 pa so razložili 1.101.476 ton raznega blaga. Od tega je lesa nekaj nad 380 tisoč ton, olja 324 tisoč, premoga 234 tisoč, žita 87 tisoč, kaolina 38 tisoč, celuloze 30 tisoč ton itd. V istem času so vkrcali 5.668 ton blaga, tako da je znašal v celoti blagovni promet 1.106.644 ton.

Hladilnik zmečkal delavcu kazalec

S prognozo okrevanja v mesecu dni so včeraj sprejeli na ortopedskem oddelku 48-letnega Giampiera Rossija iz Orsaga pri Trevisu, kateremu je hladilnik, ki ga je premikal v notranjosti pekarne v Ul. Pigafatta, zmečkal zadnji členek kazalca leve roke.

SPLOŠNA PLOVBA
piran - jugoslavija

Župančičeva 24
66330 Piran, pp 1
Telefon (066) 73-881 (10 linij)
Telegram: Plovba Piran

Mednarodni pomorski prevoz z modernimi ladjami nosilnosti 8.000 — 19.000 ton
- LINIJA OKOLI SVETA
- LINIJA JADRAN ZAHOD NA AFRIKA - JADRAN
- PROSTA PLOVBA
- POTNIŠKA SLUŽBA
- SIMEX Ljubljana — samostojna enota za uvoz-izvoz grosistično trgovino in zastopanje tujih firm

Za vse informacije se prosimo, obrnite na upravo podjetja v Piranu ali na naša predstavništva v Jugoslaviji in v inozemstvu.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

KOŠARKA

NA STADIONU «1. MAJ» V TRSTU

Danes popoldne svečan zaključek Borovega festivala minibasketa

Včeraj je bila v okviru festivala uspela okrogla miza s tematiko o mladinskem športu

Tudi v drugem dnevu Borovega festivala minibasketa je bil spored pester. Poleg zanimivih in privlačnih košarkarskih tekem je bila tudi okrogla miza in tekmovanje za najboljšo pismeno nalogo.

Košarkarski turnir

V drugem dnevu košarkarskega turnirja so v bistvu zabeležili predvidene izide.

Skupina A

BOR - TRISSINO b.b. 2:0

Postavi:

BOR: Andrej Pegan, Kocijančič, Ražen, Štavar, Tomažič, Kravos, Slepčevič, Husu, Baldassi, Škamperle.

TRISSINO: Bertossa, Sodomaco, Zancolla, Battistella, Riva, De Caneva, Brandolisio, Memuli, Disaula, Cadel.

SODNIKA: Cecchetti (Ferroviario) in Tavčar (Polet).

Neuraden izid te tekme je bil 23:7 v korist Trissina. Kot je znano, pa je bil Trissino izključen zaradi napačnega registriranja nekaterih igralcev. Ti so bili namreč rojeni leta 1961. Na tem turnirju pa lahko nastopajo samo igralci rojeni leta 1962.

Kljub temu pa so odigrali srečanje, ki je bilo zanimivo in je navdušilo gledalce. Tudi tokrat je bil najboljši predstavnik naše ekipe Andrej Pegan, ki je dosegel 5 točk. Toda tudi ostali so se požrtvovalno borili.

FERROVIARIO - POLET 13:7 (7:7)

Postavi:

FERROVIARIO: Nicoatra 2, Pecchi, Groppazzi, Michelani Zlatich 3, Klancnik, Lorenzutti, Scaramucci 2, Persano, Valenti 6.

POLET: Pisani, Don, Sedmak 4, Taučar, Benčina, Piccini, Hrovatin 3, Leniša, Gulič, Sosič.

SODNIKA: Kafol (Bor) in Cenni (Trissino).

Le malo je manjkalo, da ne bi naši mladi košarkarji ugnali Ferroviaria. V prvem polčasu so namreč povsem enakovredno tekmovali z nasprotniki, saj so zaključili prvi del neodločeno. Nato pa se je Opencem nekaj zataknilo. Borili so se in borili, a koša niso mogli dati. Imeli so namreč smolo. Košarkarji Ferroviaria pa so dosegli še šest košev in so tako, treba je priznati, zasluženo zmagali. Koga naj pohvalimo v Poletovih vrstah? Vsi so bili požrtvovalni. Nekaterih se je res oprijela trema, kmalu pa so si tudi ti opomogli in so nato igrali povsem zadovoljivo. Bravo!

SERVOLANA - ITALSIDER 20:12 (14:4)

Postavi:

SERVOLANA: Mosetti 4, Zerial 4, Plet 4, Carlin 2, Kiscic, Emili, Arnez, Doz 4, Ziberna 2, Cei, Sancin.

ITALSIDER: Manetti, Zorzin, Simoncelli, Tonut 12, Skert, Cinsuemani, Zobec, Tamburini, Picchieri, Brambilla.

SODNIKA: Micol (1904 in Barisi.

Tekma med Servolano in Italsidrom je bila zelo izenačena. Servolana je zmagala predvsem zato, ker je bila v prvem polčasu odločno boljša od nasprotnikov, ki so se razigrali šele v drugem delu igre. Najboljši igralec srečanja je bil Tonut.

INTER 1904 — SABA 44:6 (26:6)

INTER 1904: Craner 8, Prodan 20, Cafario 4, Bussani 2, Busecchian 6, Fonda, Cittav, Alessio, Trincale 2, Bacigalupo.

SABA: Bembo, Botteri, Siracusa, Simeoni 2, Cocco G. 4, Geati, Bartoli, Battisti, Dolanz.

SODNIKA: Comici (Servolana) in Pituzzi (Italsider).

Inter 1904 je tudi včeraj potrdil, da je veliki favorit letošnjega košarkarskega turnirja. Ta ekipa je namreč kar nadigrala nasprotnike. Tudi tokrat je bil Prodan odličen in bo skoraj gotovo proglašen za najboljšega igralca turnirja, katerega bo nagradil Borut Bassin, član jugoslovanske košarkarske reprezentance.

Lestvica najboljših strelcev:

Prodan (Inter 1904)	46
Tonut (Italsider)	19
Valenti (Ferroviario)	16
Pegan (Bor)	13

Današnji spored

Finale za 7. in 8. mesto
Ob 15.30 Trissino — Italsider

Finale za 5. in 6. mesto
Ob 16.30 Bor — Servolana

Finale za 3. in 4. mesto
Ob 17. 30. Polet — SABA

Finale za 1. in 2. mesto
Ob 18.30 Inter 1904 — Ferroviario
Ob 19.30 Zaključna slovesnost
Sledilo bo nagrajevanje.

Pismena naloga

Tudi tekmovanje za najboljšo pismeno nalogo je še kar uspelo. Udeležba namreč ni bila ravno velika, vsi tekmovalci pa so se močno potrudili, da bi s pisanjem pomagali svojemu društvu, da bi osvojilo čim več točk.

Premočno je zmagal član Servolane Renato Fragiacomo, drugi je bil član Poleta Andrej Piščanc, tretji pa borovec Marko Zubalič. Vsi udeleženci so dobili za nagrado lepo pero.

Predsednik ocenjevalne komisije prof. Vladimir Deško je sestavil naslednjo lestvico desetih najboljših del:

1. Renato Fragiacomo (Servolana)
2. Andrej Piščanc (Polet)
3. Marko Zubalič (Bor)
4. Luisa Lozar (Ferroviario)
5. Igor Ambrožič (Bor)
6. Fulvio Dovgan (Bor)
7. Lorenzo Furlan (Servolana)
8. Neva Bachi (Bor)
9. Irena Zubalič (Bor)
10. Lorenzo Muran (Ferroviario)

Fotografska razstava

Predsednik komisije za fotografsko razstavo Mario Magajna je sporočil imena treh najboljših slik. Prvo nagrado je dobil Sandi Pertot, ki je razstavil nekaj odličnih slik, posnetkov s svetovnega prvenstva. Druga se je uvrstila Nella Frizzati, žena znanega tržaškega trenerja. Tretji pa je bil Tullio Micol, trener ekipe Inter 1904, ki si je zaslužil to mesto zaradi nekaterih slik starih tržaških košarkarskih ekip.

Okrogla miza

V prostorih društva Škamperle je bila okrogla miza s temo «Šport in mladina». Čeprav udeležba ni bila največja, pričakovali smo namreč, da bo odziv staršev le večji, pa bi lahko pristavili, da je tudi ta pobuda navsezadnje uspela predvsem zaradi živahne diskusije, ki se je razvila med udeleženci in predavatelji. Kot je znano so bili predavatelji dr. Fabiani, dr. Debernardi in dr. Sedmak. Okroglo mizo je vodil pokrajinski odbornik Lucijan Volk. Goste pa je pozdravil v imenu organizatorjev in Športnega združenja Bor predsednik Dušan Košuta.

Več o okrogli mizi bo v naslednjih dneh napisal eden predavateljev.

Danes zaključek

Danes bo torej zaključek te tridnevne prireditve, ki je dosedaj zabeležila velik uspeh. Poleg košarkarskih tekem bo tudi loterija z lepo nagrado. Privlačnost dneva pa bo zaključna slovesnost, ki bo takoj po odigranju zadnje košarkarske tekme. Tudi tokrat se bodo slovesnosti udeležili ugledni gostje. Vse ekipe se bodo namreč predstavile občinstvu in bodo dobile lovoriko kot nagrado za prisotnost.

Slovesnosti se bo med drugimi udeležil tudi predsednik tržaške pokrajine Zanetti. Kot je znano, je pokrajina pokrovitelj festivala.

Nagrajevanje pa bo posebno: skoraj vse nagrade bodo namreč razdelili ob mizi, v veseli družbi, da bi tako preprečili dolgočasno predajanje kolajn in pokalov.

Bassin kot gost

Kot smo prejšnje dni povedali, bo nagrado najboljšemu igralcu izročil član ljubljanske Olimpije in jugoslovanski reprezentant Borut Bassin. Vsa mladina navdušeno pričakuje prihod tega svojega ljubimca, ki je zaradi svoje duhovite igre in simpatije dobil toliko navijačev tudi pri nas.

Nagrado najbolj požrtvovalnemu predstavniku turnirja bo izročila letošnja naša najboljša športnica Sonja Milič.

Nagrad in pokalov pa je zares veliko.

b.l.

NOGOMET

Danes popoldne ob 14.30 bodo na dolinskem nogometnem igrišču odigrali prijateljsko srečanje. Pomerili se bosta enajsterici Brega in proseškega Libertasa.

KOŠARKA

V nadaljevanju jugoslovanskega košarkarskega prvenstva 1. lige je Olimpija premagala Beograd s 87:77.

Postrojene ekipe «minikošarkarjev» med otvoritveno slovesnostjo

PLAVANJE

V SYDNEYU

Gouldova na 100 m prosto še en svetovni rekord

SYDNEY, 8. — 15-letna avstralska dijakinja Shane Goudl je postavila danes še en svetovni rekord in sicer na 100 m prosto. To razdaljo je preplavala v 58"5 in je s tem popravila kar za 4 desetinke sekunde svoj dosedanji svetovni rekord na tej progi.

Mlada, svetlolasa Avstralka je zdaj lastnica vseh svetovnih rekordov prostega sloga od 100 m do 1500 m.

ODBOJKA

V moški B ligi je v Modeni UNIPOL premagal Bor s 3:0 (10, 6, 10).

* * *

V Trstu je sinoči Kras doživel nepričakovan poraz v moški C ligi. Premagal ga je Libertas iz Padove s 3:2 (14:16, 15:5, 15:17, 15:8, 15:12).

Krasovci so v zadnjem setu vodili z 12:4, nato pa se jim je zataknilo in niso osvojili več niti točke.

* * *

V ženski B ligi je sinoči v Padovi Bor premagal CUS s 3:1 (6:15, 15:7, 15:3, 15:10).

Tržačanke so zaigrale v začetku slabo, nato pa so se popravile, zlasti v obrambi in so gladko odpravile šibke nasprotnice.

Na kvalifikacijskem turnirju tekmovanja za pokal evropskih moških odbojkarskih prvakov v Firencah sta se v finale dejansko že uvrstila Ruini in češkoslovaško moštvo Zetor.

TENIS

Laver - milijon dolarjev

Avstralec Rod Laver je prvi poklicni teniški igralec, ki je v svoji karieri zaslužil več kot milijon dolarjev, t. j. nad 600 milijonov lir.

Ameriška poklicna skupina WCT je objavila lestvico 34 profesionalnih teniških igralcev, ki so v letu 1971 zaslužili te vsote denarja (v dolarjih):

1. Rod Laver (Avstralija) 289.841
2. Ken Rosewall (Avstralija) 137.687
3. Tom Okker (Nizozemska) 120.564
4. Arthur Ashe (ZDA) 99.746
5. John Newcombe (Avstralija) 97.764
6. Marty Riessen (ZDA) 76.069
7. Clif Drysdale (J. Afrika) 69.073
8. Bob Lutz (ZDA) 58.392
9. Roy Emerson (Avstralija) 46.052
10. Roger Taylor (Velika Britanija) 35.775
11. Andres Gimeno (Španija) 34.512

ŠPORT NA TV

Danes bo italijanska televizija neposredno prenašala košarkarsko tekmo Ignis - Simmenthal, ki jo bodo odigrali v okviru državnega moškega prvenstva.

Prenos bo na prvem sporedu, začel pa se bo ob 15. uri.

SMUČARSKI SKOKI

S tekmovanjem na Prekrski gorci pri Mariboru se je začela včeraj slovensko - koroška skakalna turneja.

V tem prvem nastopu je zmagal Danilo Pudgar pred svojim bratom Dragom in Marjanom Mesecem.

BOKS

Ameriškega boksarja Dennisa Mc Nameeja so morali prepeljati v bolnišnico, ker je med nekim srečanjem dobil k. o.

Mali Vasja Čuk je dobil očka Igorja in mamico Divno. Športno društvo Breg želi malemu Vasji vso srečo v življenju, očku Igorju, ki pri Bregu uspešno preganja nogometno žogo, in njegovi soprogi pa za naraščaj iskreno čestita.

HOKEJ NA LEDU

V zadnjem kolu jugoslovanskega hokejskega prvenstva 1. lige so dosegli te izide:

Jesenice - Olimpija 4:3
Kranjska gora - Slavija 14:2
Medveščak - Partizan 5:2

Naslov državnega prvaka je osvojila Olimpija pred Jesenicami in Medveščakom.

V 2. ligi je Celje premagalo Spartak s 5:1 in se je tako uvrstilo skupno s Crveno zvezdo v kvalifikacije za prvo ligo.

Prostovoljni prispevki za ŠK Kras ob priliki novoletnih praznikov

BAJTA:
Milič 5400, Svetlič 1000, Rebula Milan 1500, Tavčar 400, Cappelli 600, Biteznik 500, Obad 1000, Purič 1200, Grilanc 500, Valentino 500, Vesnaver 2000, Rebula Ivan 1500, Pirc 1000, Ban 200, Škrk Stano 1000, Gruden 500, Auber 1000, Škrk Elena 200, Franceschini 1000, Rebula Zorko 500.

BRIŠČIKI:
Zaccaria 1000, Šuc 2000, Škabar 1000, Emili 300, Hrovatin 1000, Bresciani 1000, Milič 500, Blažina Josip 450, Milič (27) 500, Briščik Alojz 1000, Briščik Franc (19) 300, Briščik Franc (20/A) 400, Janežič 250, Versa 500, Maiano 500, Gostilna Milič 1000, Milič Marjo 1000, Bar Hrovatin 400, Briščik Ivan 1000, Bogatec 500, Šuc 200, Briščik L. 1000, Milič Albina 500, Cesar 1000, Pahor 500, Geri Marjo 300, Briščik (36) 200.

KOLUDROVCA:
Budin Stanko 5000, Živec 1000, Fabjan Stojan 1000, Knez Ivan 5000, Vodopivec 1000, Berce 600.

REPNIČ
Rebula Ladi 2000, Boštjančič Pavel 500, Milič Oskar 1000, Batič Delka 2000, Purič Marija 250, Rauber Boris 500, Stubelj Milan 500, Milič Viktor (12) 150, Milič Ivan (15) 500, Gomizelj Gisela 500, Briščik Slavko 1000, Livan Nevio 500, Petelin Jože 500, Milič Vojka 500, Samuel Rikardo 500, Blažina Ivanka 1000, Kante Ivan 1000, Blažina Marjo 1000, Milič Peter 1000, Kante Angel 1500, Husel Milan 500, Milič Pepi (16) 500, Milič Ivan (38) 500, Milič Marjo (41) 2000, Husu Vojko 500, Milič Agostino 2000, Milič Jože 1000, Milič Marjo (39) 2000, Busan Eugenio 1500, Milič Jože 2500.

SAMATORCA
Doljak Enrik 1000, Pipan Maks 1000, Budin Silvo 500, Kralj Ivan 1000, Gruden Stano 1000, Gruden Pepi (6/A) 2000, Cole Rudi 400, Doljak Jožko 1000, Gruden Angel 500, Colja Ladi 600, Colja Franc 1000, Doljak Marčelo 1000, Gruden Pepi (26) 500, Doljak Žarko 500.

SALEŽ:
Luciano P. 500, Marija K. 500, Milič Pepka (1/A) 1000, Budin Pepi (1) 1000, Grilanc Karel 1000, Pegan Zeta 500, Businelli 600, Milič Marino 1000, Grilanc Boris 5000, Obad Marica 800, Škrk Vida 1000, Kocman 1000, Grilanc Božič 1000, Gruden Vanka 500, Milič Zofija 1000, Rebula Marija 1000, Rebula Zvonko 1000, Sardoč Lojza 500, Pirc Marjo 2000, Milič Boris 1000, Pegan Karlo 1000, Stubelj Justo 1000, Furlan Franc 2000, Škrk Janko 1000, Milič Justa 500, Perčič Milka 1000, Milič Marjo 300, Štolfa Srečko 1000, Rebula Ljuba 300, Škrlj Cvetka 1000, Budin Marta 1000, Perčič Pepi 1000, Rebula Pepi 1500, Marušič 2000, Grilanc Pierina 500, Kocman Pepko 2000, Grilanc Olga 500, Milič Milko 2000, Milič Ljubo 1000, Pirc Alojz 1000, Pavlina Tončka 1000, Grilanc Nini 300, Sardoč Pepka 500, Pirc Vanka 2000, Budin Srečko 1500, Škrk Pepi 1000, Gruden Jožko 1000, Ksenija 500, Gruden Stano 1000, Škrlj Herman 1000, Stubelj Stojan 1000.

ZGONIK
Milič Viktor 1000, Kobal 1000, Pegan 500, Rebula 100, Gruden 300, Milič Frančko 1000, Milič Janko 1000, Grilanc Ivan 100, Guštin Janko 1000, Simoneta Vojko 1000, Prinčič 500, Furlan Marjo 1000, Furlan Alojz 1000, Milič Drago 1000, GOSTILNA GUŠTIN 10.000, Milič Kristina 1000, Milič Zmago 1000, Milič Angel 2000, Kocman Ivan 300, Budin Milko 500, Simoneta Josip 1000, Milič Alfonz 500, Živic Aldo 1000, Vodopivec 1000, Žigon Miro 1000, Blasina Zmaga 5000, Simoneta Janko 5000, Milič Ivan 500, Furlan Emil 500, Dell'Anno 1000, Guštin Marija 1000, Krešević 2000, Godnič Jan 5000, Caharija Ivan 200, Simoneta Boris 500, Lavzana Giovanni 500, Škrk Emilja 500, Doljak Renato 200.

IZVEN OBČINE
Turitto Michele - Bane 5000, Renar Andrej - Bane 5000, Capelli Jordan - Sesljan 2000, Pertot Aleš - Trst 500, Carli Bogomil - Prosek 1000.

Odbor ŠK Kras se vsem članom in simpatizerjem, ki so prispevali v društveno blagajno zgoraj navedene vsote, iskreno zahvaljuje.